De vocatione Mathei et eius conuiuio Ca. XXXI

Cap. xxxi.

Et cum preteriret dominus iesus venit ad mare galilee. vbi vectigalia maxime de rebus p mare deducris solvebāt Et vidit ibi nō rez corpis q̄ mētis et miserātis fruitu lucrez. s. mathēū q̄t leuiaī vocatōz dēūs ē alphei filiū. sedētē in domo ad theloneū. i. ad curā et dispēsationē vectigaliū. thelos ei grece vectigal interpretat latine Sedebat q̄ppe. i. primaci ātione lucris inhiabat. sellio ei mozā in lucro p̄seqñdo notat Et ait illi iesus Sequre me. q. d. et iā nō sede. sz ammō sequre. nō ad lucra nō secularia negotia. sz me. et affectu cordis et officio corpis et effectu opis Mathēū āt talibus occupatū vocauit vt gīa dei nullus despet. q̄tūcunq; vilibus occupatū fuerit Qui statī surgēs a theloneo in quo sedebat. et de amore terreno ad dīderiū supnoz relictis oīb. i. suis et etiā alienis ex rapina collectis. reliq̄t ei etiā ꝓpria q̄ rapere solebat aliena q̄ssm crisi. theloneū ē rapina p̄missa. secut? ē eū sine alīq dilatōe tā gressu q̄ affectu sicut discipulus magīm. sicut viatoz ducē suū. sicut ouis pastorē suū. funē p̄cidēs nō soluēs. sz hiero. p̄silū Securus ē q̄dem sine dilatōe. diuina potētia īmus oppante. accedēre et docēte Qui ei exterius vocauit vt mox sequer̄ ītus accēdit. tractu et modū docuit Vñ hiero. Fulgor ipe et maiestas diuitatis occulte q̄ etiā in facie relucebat hūana. videtes ad se trahere poterat in prīo aspectu Sicut ei in magnete lapide hec eē vis dīcit ferz trahat. q̄tomagis dīs oīm creaturaz ad se trahere poterat quos volebat Vbi et crisi. Sicut vidisti vocātis virtutē. ita addisce vocati obiaz. Necq ei resistit necq vacillauit. sz ꝓtin? paruit et nec in ꝓpria domū abire rogauit. vt suis hec ītimaret Hec crisi. Letus igit dīm seqīs. et gratus exīs et discipulos ipius in domo sua recepit et ꝓuiuiū magni apparatū eis exhibet. ꝓgnā celestis bīficij vicē xpi rependēs. vt illi redderet terrena q̄ ei semīauerat spūalia. et accōmodaret tpalia a quo exp̄ctabat bona ꝓpetua Cōuiuiū q̄dem exhibet magnū. i. ex magna deuotōe et delectatōe mētis. p aduentu et p̄sentia tāti hospitis et tā magnū vt de reliquis reficiāt āgeli in celis. q̄ gaudiū ē angelis dei sup vno pctōre pīaz agente Et bñ ꝓgruit q̄ magnū eēt. Qui em vt ait Ambro. domicilio xp̄z recipit interno. maxis delectatōibus exuberantiū pascit voluptatū Itaq; dīs libenter ingredit et in eius recūbit affectu. Vbi criso. Statim vt dictū est illi a dño. sequre me. nō morat. nō tardat. sed mox surgēs secutus est eū In quo se fidelem deo et abrahe filiū esse sīli exemplo vocem dīi sequendo p̄bauit Vñ statim exemplo abrahe. et hospitio dīm recepit et ꝓuiuium exhibet. vt ex p̄dictis dignus abrahe filius nosceret. Hec crisost. Mistice sicut mathēus post suā ꝓuersionez fecit xpo cōuiuiū in domo sua. sic quilibet ꝓuersus ad xp̄m debet sibi facere ꝓuiuiū spūale in domo sua spūali. s. in corde et ꝓscientia. vbi seruire ei debet de sctis cogitationibus. meditationibus et affectionibus Vnde in Apocali. Ego sto ad ostiū et pulso. si quis apuerit mihi introibo ad eū et cenabo cū eo et ipe mecuz Discūbentibus aūt eis in domo ecce multi publicani et peccatores ac ceteri eiusdez ordinis hoīes. illuc ad ꝓuiuiū conuenie-

ebant. et cū iesu et discipulis eius discūbebant. Fuerāt em̄ socij mathei et eiusdē artis seu officij. et nō recedēs ab eis et volēs sequi xp̄m fecit eis ꝓuiuiū. sicut fecit hic leuis socijs suis volens seq̄ ihesū in magīm suū. Erāt eti am multi pctōres alij qui iā penitentes seq̄bant dīm sperantes venīā ꝓsequi pctōr̄. Vñ hiero. q̄ viderūt publicanū a pctis ꝓuersum et p̄me inuenisse locū. ob id etiā ipsi nō despabant. sed velut penitētes venīebant et discūbebāt cū iesu et discipul̄ eius forte inuitati a matheo vt haberet socios in p̄nia. quos habuit socios in culpa. Et sm glo. pulc̄e fuit p̄magiū. q̄ qui apls et doctor gentiū erat futurus. in p̄ria sua ꝓuersione peccantiuz gregē post se trahit ad salutē. vt iā efficeret exēplo q̄ō efficere debebat verbo. Vbi crisi. Post ꝓbatā igit fidem mathei q̄nus ex publicanis fuit. merito iā cuz dño in ꝓuiuio pctōres et publicani recūbunt. Cōuenient aūt publicani ad eū sicut ad collegā et hoiem eiusdem officij. decoratus em̄ ingressu xpi et gliāns de p̄nia eius oēs eos ꝓuocauit Xp̄s etiā q̄libet genus remedij exhibebat et nō solū disputando et p̄stando sanitatū remedia vel arguēdo emulos sz etiā comedendo nō nullos errantiū dirigebat. unde nos instruēs q̄ q̄libet opus et tps p̄ nobis vtilitatē afferre. sic nec publicanoz p̄ticipatōz vitauit ꝓpter vtilitatē sequēte more boni medici q̄ nisi famē tāgeret a morbo nō liberaret Vñ et hiero. Ibat āt dīs ad ꝓuiuia pctōr̄ vt occasiōz hēret docendi et spūales imitatoribus suis p̄beret cibos Demiq; cū frequēr p̄gere ad ꝓuiuia describit. nihil refert aliud nisi q̄d ibi fecerit. q̄d docuerit vt et humilitas eius eundo ad pctōres et p̄cepta doctrine ei? in ꝓuersione penitentiū demōstret. hec hiero. Et nos eadē cā possumus mādducare cū pctōribus. vt alterius cā potius q̄ nīa agat. nō tñ cū vsuratis et raptoribus. q̄ ea q̄ opponunt restituere tenent. Pharisei vo tenacitati iusticie legis et traditionū suaz adhrentes. et miam declinātes de hoc indignari murmurabāt. et hoc arguentes ad discipl̄os ihesu dicebāt. Quare cū publicanis et pctōribus manducat et bibit mgr̄ vester. q. d. Cōtrarius est legi hoc p̄hibenti. et estis fatui qui talē magīm sequimini Consuetudo detractoz est loq̄ de alio nō in facie illius. Vnde q̄n discipuli videbant eis peccare allo q̄bant magīm. vt alibi. q̄n vero mgr̄ allo q̄bat discipulos vt hic. vtrobiq; tñ in magīm iniuriā irrogātes. q̄ error discipulorum ignoīa est magīstroz. Sic hodie faciunt detractores bona fcā membroz xp̄i denigrantes. Duplr isti errabant. q̄ putabāt se eē iustos cū sint pbi eēnt. et illos reos cū iā penitērent. filios phariseo q̄ se iustificabat et alios condemnabat. Vera iusticia cōpassionē habz. falsa dedignatōez. Solent etiā iusti peccatoribus indignari. sed aliud est q̄d agit typo superbie aliud q̄d zelo discipline. His phariseis filios sunt q̄ traditōes suas p̄ceptis dīi et opibus mie p̄ponūt. colantes cū appetitu et exequētes cū diligentia culicē suaz traditionū et deglutientes camelū mandatoz dei ac mādata maxima saluti necāria. q̄si amara cito exhauerientes et p̄tereundo postponentes. Sz ipsis phariseis murmurantibus obviat dīs mīa ꝓuocans pctōres ad p̄niam. cuius cibus et potus et ambulatio. et ois actio nīa est lectio et instructio. ac magīster cui? huore sanari sumus. seip̄m

medicū oñdēs. ꝓ discipl'is suis rñdit phariseis ꝓ
ꝓpoem dicēs. Hō ē opus ⁊ oportunus. i. necessarī? va
lētib⁹. i. sanis medic. nec ē ad collatōz sanitatis. sz nī
ad ꝯseruatōz bñ ē necessarī?. sz male bñtib⁹ ⁊ infirmis
et ḡ familiarius se ꝺz bēe ad infirmos q̄ eo indigēt q̄z
ad sanos q̄ nō egēt. Cū igit xp̄s sit verus medic? alia
rū. familiarius se debuit bēe ad pctōres q̄ sunt infirmi
infirmitate spūali. Quasi diceret. Vos sani estis re
putatiōe vr̄a. iō opus nō habetis visitatōe nr̄a. sz isti
se infirmos reputāt ⁊ pctōres. Vñ glo. Ideo vos de
clino. q̄ putatis vos nō indigere. sz illos visito q̄ pr̄
mitēdo dant locū gr̄e. vbi sm Crisō. oñdit eos nō me
reri sanitatē ⁊ celestē ꝯseq̄. q̄ sanos se. i. iustos eē pu
tāt medicinā dñi respuētes. sz eos q̄ infirmitatē suā
hoc ē pctā ꝓpria cognoscentes. ac tota fide credētes
medelaz celestis gratie q̄rūt. Vt ei ait Aug?. nemo a
deo fit firmus. nisi q̄ se a seipō sentit infirmū. Deinde
rñdet eis scdo ꝓ auctoritatē ī Osee inscriptā. expro
brādo eis scripturar̄ ignorātiā. dicēs. Eūtes aūt di
scite a temeritate vr̄a recedēdo. discite ignorātie vr̄e
subuenīēdo q̄d ē q̄d dicit dñs ī Osee. Misericordiaz volo
ꝓ pctī dimissionē. ⁊ nō sacrificiū ꝓ holocaustoꝝ obla
tionē. vñ in ꝓuer. Facere misericordiaz ⁊ iudiciū. magis
placet dño q̄z victime. Quasi diceret. Ite ⁊ diligēter
ꝯsiderate illō q̄d scribit in Osee. pl'xta. q̄ si hanc ꝯsi
deraueritis scripturā. inuenietis me facere fm ipam.
Misericordiaz volo potius sine sacrificio ⁊ cuz cordis bū
litate. q̄z sacrificiū sine misericordia. ⁊ cū cordis elatione.
Vñ plus diligit dns pctōrē būilē q̄ sue ifirmitatis cō
scius. pmtēdo se gr̄e submittit. q̄z iustū superbū q̄ ō sua
iusticia ꝑsumēs alios ꝺdēnat. ⁊ misericordiam circa eos
reꝑbēdit. Secm Crisō. scribe ⁊ pharisei oia pctā sua
putabāt sacrificijs legis posse deleri. ⁊ oēm reliquaz
vtutē ꝓtēnentes. in sacrificijs totā spē ponebāt. ⁊ iō
dns misericordiaz sacrificio ꝓtulit vt mānifeste oñderet nō
ꝓ sacrificia legis. sz ꝓ opa misericordie pctōr̄ delicta posse
purgari. Ubi glo. Nō tñ despicit dns sacrificiū sed fa
crificiū sine misericordia. Faciebāt aūt pharisei sacrificia
vt iusti apparerēt coram ꝑplo. nec exercebāt opa misericor
die. in q̄bus ꝑbāt vana iusticia. Ubi ⁊ Raban?. admōet ita
q̄z eos. vt ꝓ opa sibimetipsis supne misericordie p̄mia cō
q̄rant. ⁊ nō ꝓcēpt⁹ pauper̄ necessitatib⁹. ꝓ oblatōez se
sacrificioꝝ deo placere cōfidāt. Vñ ⁊ suū de misericor
dia exēplū eis ꝓponit dicēs. Nō ei venī vocare iustos. s.
ad pñiam. sed tātū ad ꝓficiēdū. ⁊ vt ꝓficiāt de vtute
ad vtutē. sz pctōres ad pñiaz vt corrigāt ꝓ eā. Vt nō
venī vocare iustos. i. eos qui se iustos reputāt. q̄ igno
rantes dei iusticiā suā ꝓstituere volūt. sed pctōres. iā
nō sibi iusti vident. sz pctōres. i. pctā ⁊ mala attēdē
tes. q̄ se pctōres esse ⁊ medico egere recognoscūt ac
gr̄e dei pmtendo se subdūcūt. Vel nō venī vocare iu
stos q̄z nulli sunt iusti. sz pctōres q̄z oēs peccauerūt et
egēt gl'a dei. Ubi greg. nissen?. q. d. Adeo pctōres nō
abhominor. q̄ eoꝝ tm̄ gr̄a venī. Nō vt maneāt pctō
res sed vt ꝓuertant ⁊ bonī fiāt. Vñ apl's. Christus ve
nit in hūc mūdū pctōres saluos facere. Ecce magna
spes pctōr̄. q̄z ꝓpter eos venit dei filius in hūc mūdū.
Unde et Aug?. Nulla cā veniendi fuit xp̄o dño. nisi
pctōres saluos facere. Tolle morbos. tolle vulnera.
et nulla ē medicine cā. Sic venit de celo magnus me
dicus. magnus q̄z ꝑ totū orbē iacebat egrotans hūa
nū genus. Venit vnus sine pctō qui ꝑles saluos fa
ceret a pctō. nō em̄ de celo traxerunt eū nr̄a merita. sz
nr̄a pctā. Ergo vt ait ambro. vsurpatores iusticie nō
vocant ad grāz. nā si gr̄a ex pmia vtiq̄z q̄ fastidit pmiaz
abdicat grām. Publicam q̄ppe vocant qui vel publice
sceleribus sedant. vel q̄ publica vectigalia seu tributa
exigūt. vel q̄ ꝺuctores sunt vectigaliū seu fisci vel rei
publicar̄. vel q̄ alijs publicis negocijs ⁊ actibus impli
cant ⁊ secli lucra ꝑ negocia sectant vt cōiter sunt cāp
sores ⁊ pecuniar̄ nūeratores ac alij hmōi ⁊ sil'es. Hūi
cipal'r tñ quia vectigalia seu tributa exigūt dicunt pub
licani a publio rege rōano q̄ eos pmo ordinauit hec di
cti. Et q̄z greg. tria negocia vix aut nunq̄z sine pctō
exerceri pñt. iō in hoc magna dei gr̄a ꝓz q̄ ex talibus
matheū ad statū apl'icum reuocauit. Oñdit aūt hic in
ꝓbis ⁊ factis xp̄i q̄ pctōres redeūtes sunt dulciter re
cipiendi. q̄z xp̄s dulcem se exhibuit in receptōne ma
thei publicani. Vñ fm hiero. ceteri euāgeliste ꝓpter ve
recundiā ⁊ honorē mathei noluerūt eū appellare noie
vulgato. sed dixerūt leui. Ipe aūt matheus fm illō sa
lomonis. iustus in principio accusator est sui. matheū
se ⁊ publicanū notat. vt oñdat lugentib⁹ nullū debere
salutē despare si ad meliora ꝓuersus fit. cū ipe de pub
licano in apl'm sit repente mutatus. In hoc etiā instru
imur q̄ pctā ⁊ defectus alioꝝ inquantū possumus ce
lare ⁊ occultare debemus. vt nec verbo nec nutu vr̄o mār
in alios nō tñ cognitōem. sed nec suspitōem. ac nos
metipsos accusare ⁊ q̄ turpius est in pctis nr̄is exē
plo mathei ꝓfiteri. Secm bedā ꝑ mathei electiōem ⁊
publicanoꝝ vocatiōem fides gentiū exprimit qui pri
us lucris mūdi inhiabāt. ⁊ nunc spūaliter a dño re
ficiunt. sed ꝑ superbiā phariseoꝝ inuidia iudeoꝝ in
sinuat qui de salute gentiū torquent. Vel matheus si
gnificat hoiem terrenis lucris inhiantē. quē iesus vi
det dū oculis mie respicit ⁊ vocat eū vel ꝑ predicatōz.
vel ꝑ scripture admonitōz. vel ꝑ internā inspiratōem
vel ꝑ tribulatōem vel per quācunq̄z viam aliā. Sōt
etiā vocatio mathei ad apl'atum significare vocatōem
hoīs sc'laris ad religionis statū. pharisei vo murmu
rantes hoīes maligni religionis statui detrahentes.
quib⁹ bene ꝺr. euntes discite q̄d est. miam volo ⁊ non
sacrificiū. opus em̄ magne mie est pctōres ad pñiam
vocare. Luc accedētes pharisei ⁊ discipuli iohānis
q̄rebant a dño iesu quare ipsi freqñter ⁊ nō sui discipu
li ieiunarent. Pharisei em̄ freqñter ieiunabant cū q̄i
bus iohānis discipuli adhuc in ꝓsuetudinib⁹ iudai
cis ꝑmanebant. Sicut aūt prius pharisei ad discipu
los accesserāt vt apō eos magistr̄ de ꝓsortio pctōr̄ in
quiuādo arguerēt. sic mō ad magistr̄ accedūt vt apud
eū discipulos de ieiunioꝝ obmissiōe arguāt. vt sic in
ter eos materia discidij possit oriri. Isti in duob⁹ defi
ciebāt. Primo q̄z de sua abstinētia se iactabāt. cuz talia
in secreto fieri debeant. Secdo q̄z xp̄m arguebāt ex de
fectu abstinētie in discipulis defectū ⁊ errorē discipu
lor̄ retorq̄ntes in magistr̄. Per istos q̄ de freqñti ieiu
nio se iactabāt ⁊ ꝓpter illud se discipulis xp̄i ꝓferebāt
significant ypocrite ꝓpter apparentiā sue religiositatis
alios ꝓtemnentes. dicentes illud cū pharisco. nō sum
sicut ceteri hoīm. ieiuno bis in sabbato ⁊c. Jesus aūt

ꝓfutauit eos ⁊ nõabiliter excusauit discipulos. tum q2 corꝑaliter cũ eis erat. tũ q2 rudes ⁊ nondũ ꝑfecte innouati eẽnt. nec difficilia ⁊ noua sustinerẽt. ponendo ad idẽ tres similitudines .s. de nuptijs ⁊ sponso. de pãno nouo restimento. de utribꝫ ⁊ uino. Cũ ait. Nunq̃d pñt filij nuptiaꝝ seu sponsi. s. xpi sponsi eccie. hoc est discipuli de me ⁊ eccia per fidẽ geniti. ieiunare seu lugere. q̃diu cũ illis est sponsus. Scõm hiero. qõdam est ieiunũ expectatõis ut ꝑsona melius expectet. ⁊ sic in uete. testa. ieiunabat ⁊ isto discipuli nõ indigebãt. q2 iã pñtem xpm habebant. Aliud est ieiunũ uexatõis. qõ ordinat ad carnis refrenatõem ⁊ disponit ad ꝓtẽplationem quo quis ieiunat retrahendo se a delectationibꝫ carnalibꝫ ut repleat spũalibꝫ. ⁊ isto etiã nõ indigebant. cũ ad tales nõ afficerent delectatões ⁊ xpm pñtem haberent. cuius pñtia ⁊ doctrina plus refrenauit ꝓcupias illicitas in eis q̃ ieunij austeritas in aliis. ⁊ iõ ieiunare ⁊ lugere nõ habebant. q̃diu sponsus ꝑ corꝑalem pñtiam cũ sponsa esse uidebãt. sed potius de sponsi gratulari pñtia q̃ plus ꝓficit q̃ corꝑalis abstinentia. Est ⁊ aliud ieiunũ qõ ex plenitudine ⁊ ꝑfectõe ꝓtẽplationis ꝓcedit. q̃le ieiunũ moysi in monte fuit. q̃nto em̃ aĩa ẽ in ꝓtemplatõe magis eleuata. tãto est cautior nutrim̃to ꝓtenta. ⁊ tale ieiunũ nõ ꝓpetebat discipul'. q2 adhuc erãt rudes ⁊ imꝑfecti. Sed pri? debuerũt ꝑ caritatẽ spũssancti innouari. qõ factũ est in die pentix. q̃n fuerunt ꝑ grãm spũssci innouati ⁊ tunc debebãt incipe nouũ modũ uiuẽdi. Deiñ subiungit. Ueniẽt aũt dies. s. passionis ⁊ ascensionis cũ auferet ab eis sponsus corꝑali pñtia. ⁊ tũc ieiunabũt ieiunio meroris in hũilitate tribulatõis ⁊ illi dies luctus erunt ⁊ doloris. Cũ apls. In fame ⁊ siti ⁊ ieiuniis multis. Cũ ⁊ aug?. q. d. Tunc desolabunt ⁊ in meroꝛe ⁊ luctu erunt donec eis ꝑ spũm scũm gaudia ⁊ cõsolatoria retribuant. Scõm beda. notandũ hũc luctũ absentie sponsi nõ nũc tm̃. i. post mortẽ resurrectõem q̃ eiusdẽ sponsi. sz ⁊ añ incarnatõem illius ꝑ totũ h? seculi xps esse celebratũ. Prima q̃ppe xpa eccie anteqũ xps ꝓtum scõs habuere q̃ desiderarent incarnatõem xpi aduentũ. Ista 2a xpa ex quo ascendit in celũ scõs hũt qui desiderẽt eius manifestatõem ad uiuos ⁊ mortuos iudicãdos. neq; hic desiderabilis eccie luctus requiet aliq̃ntulũ. nisi q̃diu hic cũ discipulis in carne ꝑegrinatus est. hec beda. Et iz hoc de pñtia sua corꝑali xpus dixerit. moraliꝛ tñ dies quibꝫ auferẽ nobis xps sunt dies culpe. qñ a domo ꝓscie excludimus xm̃ sponsum aĩe xpm. ⁊ introducimus adulterãtẽ diabolũ. ⁊ tunc ieiunamus ⁊ carem? cibo spũalis ꝓsolationis ⁊ hẽmus dies luctus ⁊ doloris. igiꝛ tenendus est sponsus ne ꝑdat cibꝫ. Sed cũ auferẽ a nobis sponsus ꝑ mortale pctm̃. tunc ieiunandũ est nobis ꝑ pñtem affectũ ⁊ luctũ. Qñq; etiã sponsus se subtrahit ut auidi? reuocet ⁊ fortius teneat ⁊ tũc ꝓinuis desideriis ⁊ suspiriis est reuocãdus. q2 q̃diu sponsus nobiscũ est. ⁊ in leticia sum?. nec ieunare nec lugere possum?. Cũ ambro. Ieiunãt hi quibꝫ abest xps. q̃ bonoꝝ meritoꝝ iam copijs egent. Alter uero cui xpus sua uolũtate suffi/cit. q2 sua domo recipit xpum. ꝓuisiõ magnũ exhibet. hoc ẽ bonoꝝ oꝛeꝝ spiritale ꝓuisiõ quo dines ꝑsecꝫ pauꝑ epulat. Nemo tibi xpm ꝑ tauferre. misi te illi ipẽ

auferas. nõ te auferat iactãtia tua. nõ te auferat arrogantia. hec ambro. Spũaliter aĩa sponsa est cũ quaxps esse desiderat. Iste sponsus bz oẽs ꝓditões desiderabiles in sponso. q2 ditissimus. alioquin sponsam suam nõ dotaret. Cũ in ꝑuer. Diecũ sunt diuitie. q2 sapientissimus alioquin totũ dissiparet. Cũ apls. In quo sunt oẽs thxauri sapie. Quia pulcerrimus. alioquin sponse displiceret. Cũ in ps. Speciosus forma ꝑ filios hoim. Quia nobilissimus alioquin ꝓtẽneret. Unde sap. Generositatẽ illius gl'ificat. Quia potentissimus alioquin oppimeret. Cũ eccli. Unus est altissimus creatoꝛ. Quia optimus alioq̃n non diligeret. Unde in can. Dilcũs meus ⁊ cẽ. electus ex milibꝫ. De his oĩbus apls ad hebꝛ. locutus est nobis in filio. ecce nobilitatis excellentia quẽ ꝓstituit hꝛedem uniuersoꝝ. ecce diuitiaꝝ affluentia. ꝑ quẽ fecit ⁊ sclã fic mira. ecce mirabilis sapia. qui cũ sit splendoꝛ gl'ie ecce forme elegãtia. portans oĩa uerbo uirtutis. ecce infinita potentia. remissionẽ pctoꝝ faciẽs ecce bonitas immẽsa. Talis sponsi sponsa. talis sponsi filij nõ bñt lugere q̃diu est sponsus cũ illis. Et nota q̃ xps q̃z uocat se dñm. q̃nq; prẽm. q̃nq; sponsum. Unde greg. Cũ uult timeri dñm. cũ honorari patrem. cũ amari sponsum se noĩat dñs. Attẽde ordinẽ. Ex timoꝛe em̃ solet ꝓcedere boꝛ. ex boꝛe amoꝛ. Cũ ⁊ ber. si ego dñs ubi ẽ timoꝛ meus. si ego pr̃ ubi est boꝛ meus. Sz si se sponsum exhibeat. puto q2 murabitur cẽ ⁊ dicet. Si ego sponsus ubi ẽ amoꝛ meus. Exigit g̃ deus timeri ut dñs. boꝛari ut pr̃. ⁊ ut sponsus amari. Quid in his ꝑsiet. q̃d eminet. nẽpe amoꝛ. Absq; hoc ⁊ timoꝛ pena bz. ⁊ honoꝛ nõ bz grãm. Seruil' est timoꝛ q̃diu ab amoꝛe nõ manumittit Et q2 de amoꝛe nõrmt honoꝛ. nõ boꝛ sed adulatio est. Et quidẽ soli deo honoꝛ ⁊ gl'a sed hoc acceptabit neq; deus. si melle amoris ꝓdita nõ fuerint. Is ꝑ se sufficit. is ꝑ se placet ⁊ ꝓpter se. ipẽ meritũ. ipẽ premiũ est sibi. Amoꝛ preter se nõ requirit cãm. nõ fructũ. fr̃cũs eius usus eius. hec ber. Et ut idẽ ber. dr. Alia sponsa dei doꝛ. q2 domus grat̃ subarrata q2 casto amoꝛe ei sociata. q2 plevirtutũ fecundanda.

Deinde ponit secundã silitudinẽ. q2 nemo sapiens ⁊ discrete opans assumit uel immittit ⁊ inserit ueteri uestimẽto assumentũ uel ꝓmissurã. i. priculã seu supplementũ panni rudis. s. nondũ usitati. q2 in nouitate est spissioꝝ ⁊ rudioꝝ. Nõ enim tollit plenitudinẽ. i. uniformitatẽ seu pulcritudinẽ ueꝛstimẽto ⁊ facit diformitatẽ. ⁊ ꝓpter pondus suũ rumpit rectus ⁊ facit in eo scissurã seu rupturã maioꝛẽ. Cõmissura q̃ppe idez est qõ iunctura seu pricula q̃ mittit cũ alia. dicta a cõ qõ est sil'. ⁊ mittere q̃si simul mittere. illa em̃ q̃ ꝓiũgũtur simul mittunt. Deinde ponit terciã silitudinẽ. q2 nemo sapiens ⁊ discrete agens mittit uinũ nouuz in utres ueteres. q2 tunc est in ebullitõe. ⁊ utres ꝓpter uim̃ fortitudinẽ rumpent ⁊ uinũ effunderet. ⁊ nemo bibens ueterꝫ uinũ statim uult nouũ ꝓpter ꝓsuetũ ueteris usum. Sic a silibꝫ doctrinis ueteri ꝓsuetudine imbutis ⁊ de nouo ꝓfectis non expedit statim graue abstinẽtiã imponere. q2 difficile est assueta relinq̃re. Ex oĩbꝫ his similitudinibꝫ ꝓcludere uult magister bonus. q̃ discipuli sui adhuc q̃si nouicij nõ debeant austeꝛ ꝓtinuare ieiunũ. sed postea ieunarent cuz essent magis

solidati ⁊ innouati ꝑ spūm̄ scm̄. ¶ Ex his etiaꝫ vult ꝓcludere. q̄ nouiter ꝓuersi non sunt mimis ꝑ ꝑnām onerādi. ne ꝑpter mimiā austeritatē despent ⁊ totū dimittāt. ⁊ ea q̄ sunt pfectōis magne nō sunt hoibꝫ imponēda. ꝺo nec spoliati fuerint veteri vita. q̄ hominibꝫ de nouo ꝓuersis opa incōsueta sunt difficilia ⁊ dura. sed paulatim assuefaciēdo efficiunt facilia ⁊ suauia. ¶ Qui g̃ vult aliquē ad vtutes ⁊ pfectiōem inducere. ꝓua q̄daꝫ ꝺz ꝑmū suadere emēdare. ⁊ sic gradatiꝫ vltra ꝓcedere. ¶ Ihñ crisᵒ. ¶ Hoc aūt dixit. regulā dās suis discipl̄is. vt discipl̄os ex vniuerso orbe terraꝝ cū mā suetudine suscipiāt. Itaq̄ neq̄ nos oia ab oibus exꝑectamus in ꝑ hmōi. sed q̄cūq̄ possibilia sunt. ⁊ ꝺe locuter ⁊ vltra incēdemus. hec Crisᵒ. ¶ Huius loci memor debet eē q̄libet ꝓdēs decreta vl̄ traditōes. ⁊ etiā ꝓfessor imponēs penitētiā penitēnb. ¶ Melius ē ei exemplo dīn̄ pñiam leuē ⁊ tolerabilē alicui inūgere q̄ impleaꝫ. q̄ grauē ⁊ importabilē q̄ nō impleata. onerat⁹ reus ꝓstituaꝫ. ¶ Melioꝛ ē leuis penitētia hilariter pacta. q̄ grauis in angaria ⁊ reiecta. Ira ē de sentētia ꝺanda. ita ꝺe decreto ꝓmulgādo. vt sp misēdia ⁊ leuitas superaltet iudiciū ⁊ austeritatē. ¶ Oro.

O Domine iesu xp̃e q̄ m̄ltis modis me vocas ⁊ admones vt sequar te. tu diuīa inspiratione cor meū accende. vt te vocantē sequar tua gratia. nec aliq̄d me separet a charitate tua. Da mihi vt de sctis cogitatōib meditatōib. ⁊ affectōmbꝫ bonis q̄ opib⁹ ⁊ vtutib⁹ tibi seruiam. ⁊ ꝑinū ex magna delectatōne ⁊ ꝺeuotōe mētis exibā. Et q̄ m̄iam vis potius q̄ sacrificiū. ⁊ remisti vocare pctōres magis q̄ iustos. ꝓesta mihi misero pctōri. vt in me tuā misēdiam merear clementer experiri Amen.

¶ De electione duodecim apl̄oꝝ. Ca. XXXII.

O Einde postquam dominus plures discipl̄os vocauit. videns turbas sequētes dimisit eas. ⁊ a sr̄e pitu recessit. Ascenditq̄ in montē thabor solus orare. q̄ qui bñ orat mentē sursum leuat a terrenis. cui etiaꝫ necessaria ē tranq̄llitas corꝑalis. ¶ Hic mons ē i cāpo galilee. in cuius descensu ⁊ ꝑde ostendit⁹ locus vbi Melchisedech obuiauit abrahe. a cede regū reuertēti ⁊ ad radicē eius fluit torrēs cyson. In hoc mōte fuit abbacia nigroꝝ monachoꝝ sub metropolitano nazareno. a qua ciuitate ꝓxima oriētē ipe mons distat q̄rto miliario. ¶ Ihm quoꝺā ascēdit in q̄ꝺā montē aliuꝫ sup̄ mare galilee sitū. Et erat pnoctās in orōe ꝺi. ñ seculi nō ꝑ se tāq̄ infirmus ⁊ indigēs. sed ꝑ nobis tāq̄ pius ⁊ clemēs. Quedā em̄ oro ē dei vt spūalib⁹ ⁊ veris bonis ꝓseqūdis. Quedā est seculi vt ꝑ terrēis ꝓferendis q̄ est etiā diaboli si ercupiditate fiat. Quedam est tm̄ diaboli ꝑ carnalib⁹ desideris implendis. ¶ Ubi ambro. Et erat inq̄t pnoctans in orōne. Exempti es tibi ꝺat. forma p̃scribit⁹ quā debes emulari. ¶ Quid em̄ te ꝑsalute tua facere oportet q̄n ꝑ te xp̃s in orōne pnoctat. Quid te facere ꝓuenit cuꝫ vis aliq̄ꝺ officiū pietatis adoriri. q̄n xp̃us missurus apostolos orauit prⁱ⁹. Et solus orauit. nec vsq̄ꝫ alubi si nō fallor oraſse cū apl̄is repitur. Ubiq̄ solus obsecrat. ꝺei em̄ ꝓfilium humana vota non capiūt. nec q̄lq̄ interiorū p̃t

esse ꝑticeps cū xp̃o. ¶ Ihñ ver̄. Tu inquit cū oraueris intra in cubiculū tuū. ⁊ clauso ostio ora. Et q̄ꝺ dixit fecit. Solus in orōe pnoctabat. nō mō absc̄ōdens se a turbis sed nec vllū q̄ꝺē discipulorꝝ. nec vllū ꝺomesticorꝝ admittēs. Demeq̄ tres secū intimos sibi adduxerat. cū vltro ꝑperaret ad mortē auulsus ē ab ip̄is orare volēs. Ergo ⁊ tu fac sil̄. q̄n orare volueris. Ihñ ⁊ criso. Erurge igit⁹ ⁊ tu in tempestate noctis. puriorē sit tūc tpis aīa. ipse tenebre. silentiū nimiū. p̃t sufficienter ad ꝓfectiōz ꝑducere. Tūc nō vrat inanis glia. nō accidia ⁊ ꝓcitatō occupat. non fiet ignis ferri teq̄situs rubiginē. velut nocturna orō eruginē pctōꝝ. Que ꝺe die solis estus ꝑcussit. nocte refrigerat. quēlibet rorē supant nocturne lacrime. ⁊ ꝓtra ꝓcupiscētiā valēt ⁊ quēlibet tumorē. Si vo p̃dicto rore nō foueat homo. aresc⁹ sub die. Quapropter ores noctu. ⁊ oñde q̄ nō solū ad corꝑus nor ꝑtinet sz etiā ad aīam. Hec criso. Qui g̃ ꝺeū orādo q̄rit. exurgentē strepitū vitioꝝ premēs ad supiora ꝑgrediaꝫ. ⁊ ad vticē sublimioris curie ascēdat. vt exteriori cessante tumultu. in quodam mentis secreto. ꝑ interna ꝺesideria sil̄ēter cū dño loquaꝫ. Cupiēti em̄ cū ꝺeo loq̄ ⁊ ꝓsolatōem ꝺiuā ꝑmereri. expedit solitudinē q̄rere. ⁊ ꝓsolatōem hūanaꝝ relinq̄re. Cuius exēplū hēmus in Johāne euāgelista q̄ q̄ꝺ in solitudine ꝑfecerit ⁊ lucratus sit. p̃ne oib⁹ notū est. In pathmos ei insula exilio relegatus. ⁊ cōsortio hoīm destitutus. ꝓsolatōem āgeloꝝ ꝑmeruit ⁊ apocal̄. quā ei dñs ꝑ statu eccie. p̃sentis. i. ⁊ future ꝺeuelare ꝺignat⁹ ē. ꝑpria manu scripsit. vñ beda. Historia nota est. iohānem a Domiciano cesare ꝑpter euāgelium in insula relegatū. cui tūc ꝓgrue secreta ꝺatū est celi penetrare. cū cetera terraꝝ spacia negabat exceꝺere. Et sicut a repiunt ꝺe pluribus alijs. qui modico tpe plus lucrati sunt soli q̄ toto tpe suo lucrati fuerit comitatu. ¶ Ihñ aūt xp̃us orat thoricā. q̄n ꝺocet ꝑacticā vitā informat. ne q̄s ꝑ cura ꝑximi a ꝓtemplatōis studio torꝑescat. vel ꝑ studio ꝺine ꝓtēplatōis q̄uis sup̄ior sit ꝑximi curā negligat. ¶ Ihñ anthol. Regnū ꝺei p̃dicādo ꝺieb⁹ cū pp̃lo ꝺmorab⁹ ⁊ ꝓfuētes turbas miraculis ⁊ vbis edificat. noctib⁹ montē freq̄ntās orōnib⁹ vacat. admonens ꝑ ꝓgruentia tpis. nunc ꝑximis inter quos viuimus vbis ⁊ exemplis ꝑ modulo nostro vite viā ꝺemōstrare. nūc solitudinē mentis ad eūtes. ⁊ vtutū montes ascendentes ꝺulcedim sup̄ne ꝓtēplatōis inbiare. ⁊ intentōem nostrā infatigabili affectu ad sup̄na dirigere. ¶ Hunc illō ver̄. ꝓsonat quo ꝺe se⁊ sibiq̄ ꝑsi ꝺicebat. Venite ascendamus ad montē dñi. ⁊ ad ꝺomū ꝺei iacob. ⁊ docebit nos vias suas. intentiōes. cogitatōes. voluntates ⁊ affectiones ⁊ oia interiora mea. Venite ascendamus in mōtem dñi. in locū vbi dñs videt vel videt. Cure solicitudines āxietates pene expectate hic cū asino corꝑe isto. donec ego cū puero. i. intelligentia vsq̄ illuc ꝑgētes reuertamur ad vos. Reuertemur em̄ ad vos. ⁊ hꝛu reuertemur q̄to. ¶ Et cū factus esset dies. vocauit dñs ad se discipulos suos. forte adhuc dormientes. ⁊ elegit er ip̃is. xij. seu fecit statuendo vt essent. xij. cū illo magis principales quos ⁊ apl̄os. i. missos. s. ad p̃dicandū regnū ꝺei nominauit. ¶ Primus quidem vocauit eos ad discipulatū. sed mō ad apl̄atum. Consideraꝛ

hic q̄ rēs apl̄os electurus orabat plixe. q: erat pnoctans in orōne. ꝛ sic diuina ꝛ nocturna orōne preha bita elegit apl̄os. p hoc oñdēs q̄ pmotiom prelatoꝝ in eccl̄a dei dñt orōnes deuote premitti. ꝛ q̄ ipsi p̄ de uotas orōnes ꝛ nō per inductōes ꝛ pmissiones sunt eligendi. Uñ glo. Dñs in monte ascendens ad se vocat ꝛ eligit quos vult. q: nō illoꝝ electionis ꝛ studij. ſz diuine erat dignationis ꝛ gre vt in apl̄atum vocarē tur. ꝛ ait. Nō vos me elegistis. sed ego elegi vos Ergo humanū studiū. vt p̄cū humanaꝝ p̄cumie queſtū ge neris ꝛ hmōi excludit dñs ab electōe prelati vt in ca cura. sola gr̄a diuina. ꝓpter quam tm̄ ꝛ per quā debet quis eligi. Unde in p̄s. Ascendūt montes ꝛ descendunt cāpi in locū. s. prelationis quē fundasti eis. nō pecunia. nō carnalis affectus. sed sola gr̄a ꝛ lectio canonica. q̄ hodie ad permiciē ecclesie multiplr corrumpit nō sine magna dei offensa. Per hoc aūt q̄ apl̄os instituit in mōte figmficauit q̄ epi apl̄oꝝ successores in superiori gradu sunt eccl̄e. Unde dicunt epi ab epi q̄ est supra ꝛ scopos intentō. q: supra gregē dñi cum dñt intendere. vt eū ad supna valeant dirigere. Sed hxu multi ex eis inferiores in ope sunt. ꝛ nec sibi. nec alijs p̄sunt. ꝛ sic nomē sine re tenent. ¶ Sicut aūt in vocatōe fuit ꝯmendatio gr̄e sic in numero ꝯgruentia figure. nā duodenarius apl̄oꝝ numerus in multis ē figuratus. Isti em̄. xij. apl̄i sub figura loquūtur sunt primo. xij. patriarchx totū pl̄m xp̄ianum spūaliter generando. Secō. xij. viuētes fontes in hxlym doctrinis suis eccl̄iā ꝛ mundū irrigando. Tercio. xij. lapides p̄cioſi in rōne pontificali. exēplis sanctis eccl̄iam adornando Quarto. xij. panes supra mensam ꝓpositionis aīas verbo vite reficiendo. Quinto. xij. p̄cipes tribuū p̄cepta salutaria pmulgando ꝛ eccl̄iam saluberr gubernando. Sexto. xij. exploratores terre promissionis futurā vitā p̄templatōez inq̄rendo ꝛ post ea devotis annūciando. Septio. xij. lapides de iordane sublati mundi fluxū exterminando. Octauo. xij. lapides altaris xp̄i sacrificiū in se portando. Nono. xij. vituli dño immolati p̄ xp̄o martiriū sustinendo. Decio xij. boues sub mari eneo baptismi gr̄ām predicando ꝛ ministrando. Undecimo. xij. leunculi in throno salomonis tyr̄anos mundi vincēdo. ꝛ obstinatos ꝯminatione penaꝝ infernī terrendo Duodecimo. xij. ꝓpter de futuro tpe eccl̄iam admonendo. Tredecimo. xij. hxre dei vite xp̄iane regā ordinādo. Quartodecimo. xij. porte ciuitatis p̄tē clauium regnū celoꝝ aperiendo Quindecimo. xij. fundamenta ciuitatis eccl̄iam meritis ꝛ precibo sustētando. Sedecimo. xij stelle in corona sponse. eccl̄iam doctrinis ꝛ miraculis illustrādo.

Secōm bedā erūt hūc numeꝝ apl̄oꝝ instituit certa cā misericordiē. vt. s. mundi salutē quaz verbo p̄dicarent subquoq̄ nūero ꝯmendarēt. Ter em̄ q̄tuor. xij. faciūt. et totidē apl̄i ad predicandum missi sunt. q: p̄ eos fides sc̄ē trinitatis in q̄tuor mundi p̄tibo predicanda erat. vt quadratū orbē fide sc̄ē trinitatis insignirent. Uñ ꝛ de ciuitate sc̄ā hierl̄m descendēte de celo a deo scriptū est. q: erant ab oriente porte tres. ꝛ ab aquilone porte tres ꝛ ab austro porte tres ꝛ ab occasu porte tres. Ubi figuraliter oñdebat q: predicantibo apl̄is apl̄oꝝumq̄ successoribo cuncte per orbē nationes in fide sc̄ē trinitatis ecclesiam essent ingressuri. Secōm hiero. fecit vt essent duodecī vt sint ipsi sup̄ thronos. xij. iudi. duodecī. vel. Vel cū duodenarius ꝓfecte ex duplici senario q̄ est numerus p̄fectōis. significare voluit q̄ duplex p̄fectio. s. vite ꝛ scie. siue opis ꝛ sermonis dz esse ī his qui hūt apl̄icum officiū ¶ Nota aūt apl̄oꝝ quos elegit sunt hxc q̄ sequunt. Symon q̄ post ꝓfessionem cognoīanerat petꝝ. ꝛ andreas frater eius iacobū zebedei. s. filius ꝛ iohānes frater eius. imposuit his duobꝰ nota bonarges. i. filij tonitrui q: sepe audierūt terrificā vocē ꝛ tonitruū patris per nubē de filio tonātis. philippus ꝛ bartholomeus. thomas ꝛ matheus publicanus. iacobū alphei. s. filius. qui ꝛ iacobꝰ iustus ꝓpter sanctitatē vite. ꝛ minor. q: posterior in vocatōne ꝛ frater dñi. ꝓpter filiationem est vocatus. ꝛ symon chananeus frater eius a chanavico seu villa galilee. qui ꝛ zelotes est dictus ¶ hana em̄ zelus ꝛ chananeus zelotes. i. emulator dr. ꝛ thadeus filꝰ frater eius. qui ꝛ iudas iacobi. i. frater est vocatus. ꝛ iudas scarioth ex a scarioth vico iudee in quo ortus est notatus. Sic inter apl̄os elegit ad oñendam ꝓphetā dauid cē ꝓplendam q̄ dñs iesus tradendus per discipulū predicit. ꝛ ad excusatōem bonoꝝ q̄n in ꝯgregatōne ecc̄ aliquis malus reperit. Uñ aug. Nō audeo mihi arrogare q̄ de mus mea sit melior cetu apl̄oꝝ. Item fm eundem aug. vt ipso malovtēs bene ꝛ sue passionis impleret dispositū ꝛ eccl̄ie sue tolerandoꝝ malorꝝ preberet exemplū. Insup̄ fm ambro. ꝓinde eligit vt oñdat q: magna est virtus quā nec aduersarius miser infirmat voluit deseri. voluit pdi. voluit ab apl̄o suo tradi. vt tu a socio. p̄ditus moderate feras tuū errasse iudiciū. perisse beneficiū. Item fm chrysostomū vt discamus q̄ deus non repellit aliquē ꝓpter futurā malicīā. sed ꝓpter p̄sentem virtutem dignū dz ¶ Nominat aūt apl̄os. p̄ceteris nobis vt pseudo vel falsi apl̄i qui futuri erant excluderentꝰ ꝛ ab oibus vitarentꝰ. nec quisq̄ auderet aliū inscribere catalogo apl̄oꝝ. Itēr vt tam nota apostolorꝝ q̄ꝫ sibi credentiū oñderentꝰ esse scripta in libro vite. Combinat verō eos. ac duos ꝛ duos notatim exprimit. in signū mutue dilectionis ꝛ approbatōis in gallis societatis. Itēq̄ vt mutuo se iuuantes eēnt fortiores. ꝛ insup̄ ꝓtra dolū in fidei ꝓfessione ꝛ ꝓtra conflictum in tormentoꝝ toleratōe. Et aūt ōt august. elegit hos discipulos quos ꝛ apostolos nominauit. humiliter natos. inhonoratos. illitteratos vt quicquid magnū essent ꝛ facerent. ipē in eis esset ꝛ faceret. Unde ꝛ ambro. Similiter aduerte celeste ꝯsilium. non sapientes aliquos. nō diuites. nō nobiles. ſz piscatores ꝛ publicānos quos dirigeret elegit. ne traduxisse prudentia. ne redemisse diuitijs. ne potētie nobilitatisq̄ autoritate traxisse aliquos ad suā grām videret vt veritatis rō non disputationis gr̄a prevaleret. hxc ambro. ¶ Ad montana ergo dñs ꝯscendit vt a turbis recederet ꝛ quiete oraret ꝛ familiariter apostolos eligeret ꝛ instrueret. vt ꝛ turbas ad altiora traheret. ſz turbis ascendere nō valentibo sequunt discipuli ei? Voluit etiā docturus in montē ascēdere. vt altiora precepta daturus de altis ea p̄dicaret Et qui minora legis precepta filijs israhel in monte dederat. maiora discipulis euangelicis in monte dare voluit vt se eundem

dñm offideret. q legē ⁊ euāgelicā vitā dedit. Post ele
ctionē itaq; apl'os voluit eos de opib; pfectiōis in
struere q; ad gradū maiorē p̄moti dñt cognitōez ma
iorem hr̄e. Ait Beda. Mistice mōs ille i quo apl'os
elegit dñs altitudinē designat iusticie. qua instruēdi
erāt ⁊ quā p̄dicaturi erāt. Nā q; missurus erat eos
ad predicandū euāgelū regni celestis. merito p̄ sub li
mitatē loci in quo electi sunt. āmonere voluit eos nō
in infirmis desideriis animi dissoluere. sed ad supna
desideranda ⁊ q̄renda semp̄ erigere debere. Sic etiā le
gem daturus priori pp̄lo suo i monte appuit. de mō
te q̄ agenda essent innotuit. Ait ⁊ glo. Ascendit q̄ppe
mons in montē. vt altiora virtutū culmina doceret. ⁊
eccl'iaz sup̄ quā sedet p̄dicās p̄ceptū dñi sublimi? eri
gendā offideret. quā eadē doctrina vsq; ad finē seculi
pleni? erudiret. Quāuis ḡ ibi docere poterat ubi erat.
in montē tñ ad p̄dicandū ascēdit. in signū q̄ i montē
⁊ altitudinē virtutū oz ascendere. q̄ p̄dicare vult et iu
sticiā dei docere. Ait Crisо. In veritate ꝓsistere debet.
qui iusticiā docet ⁊ audit. nemo ei pōt in valle stare.
⁊ de monte loq̄. Ubi stas inde loq̄re. aut vñ loq̄ris
ibi sta. Si animus est in terra. quō ō celo loq̄ris. Si
de celo loqueris. in celo ꝓsiste. Et si iusticiam facere
nō vis. quō mḡm iusticie audis. Et quid mḡm vo
cas. cuius nō vis esse discipulus. Ait Richar. Qō
aūt docturus discipl'os in montē ascendit. hoc nobis
insinuat. q̄ qui sacre doctrīe vbū dispensat. nō in val
le praui op̄is. non in campo effrenate dissolutōis ꝓsi
stere d̄eat sz̄ i montē spūalis ꝓuersatiōis p̄ exercitia
virtutū ⁊ exhibitōz bonoꝝ op̄ū ascendat. sicut scriptū
ē. Sup̄ mōtē excelsū ascende tu q̄ euāgelizas sion.

O Omine iesu xp̄e qui p̄pter inesti¶ Do-
mabilē miseriā tuā in mūdū venisti. vt petō
res ab erroribus ad pñiaz revocares. ⁊ ex bis
q̄z plures dignatus es eligere in tuos secretarios. ⁊
discipl'os spēales. revoca misericors deus me mise
rum pctōrem. amplectere redeuntē. ꝓfonda volentez.
instrue ignorantē. ac tandē me licet indignū cū disci
pulis tuis admittēs. totaliter a desiderio terrenoz̄
leues. ⁊ mentē om̄ino ad celestia trāsferas vt audiaz
⁊ intelligā vba tua. ⁊ i ope ꝓpleam vniversa. Āmē.

¶ De sermone dñi in monte ⁊ primo de octo beati
tudinibus. ¶ Capitulum. XXXIII.

POst hec dominus ie
sus fecit sermonem pulcherrimū ⁊ copio
sum. quem vt dicit Augusti. si quis pie so
brieq̄ cōsideraverit. inveniet in eo q̄tum ad mores
optimos pertinet. pfectum in vite xp̄iane modum.
⁊ istum sermonem oībus preceptis. quibus xp̄iana
vita informatur esse pfectū. Hunc sermonē. Matb.
⁊ Luc̄. varie narrant. ⁊ ob hoc quidam dicunt. domi
nū prius sermonem fecisse discipulis tm̄ in supcilio
montis sedendo p̄ modum doctoris. ⁊ hunc narrat
Matheus. ⁊ post in latere montis ꝓmiscue turbis ⁊
discipl'is aliū similē stando p̄ modū p̄dicatoris. hūc
narrat Lucas. Alij vo dicūt dñm primo sedisse cū di
scipl'is in supcilio mōtis. ⁊ electis. xij. descendisse ad
aliquā planitiē in latere montis eius. ⁊ ibi vnū sermo
nem simul cū turbis ⁊ discipl'is habuisse. quē vterq;
evangelista narrat diversimode. eadem tñ rei veritate
Sz primū cōmus tenet. ⁊ veritati magis ꝓsentire vide
tur. Et ex hoc inoleuit ꝓsuetudo in eccl'ia. q̄ qñ fit ser
mo turbis ⁊ secularibus stat p̄dicator vt invitās ad pu
gnā ⁊ opatōem. qñ clericis ⁊ religiosis sedet vt invi
tans ad q̄etem ⁊ p̄templatōem Proponit aūt dñs ie
sus in p̄cipio sui sermonis octo bītudines seu virtu
tes. ⁊ subnectit p̄mia singulis bītudinibus Ait ponit
ibi aliq̄d p̄ modū meriti. puta bti ⁊c. ⁊ aliq̄ p̄ modū p̄
mij. puta qñ ⁊c. primū em̄ ptinz ad bītudinē meriti
scdm̄ vo ad bītudinē p̄mij Sz q̄ desiderat ꝓsequi p̄
miū. studeat primo habere meritum Ait aug. Nemo
quippe invenīri p̄t. qui bīus esse nolit Sed o si hoies
q̄ō desiderāt mercedē. sic opus mercedis nō recusa
rent. Quis non alacriter currat. cū ei dr̄ bīus erit. Li
benter audiat ⁊ cū dr̄. si hec feceris. Non recusēt cer
tamē. si diligāt p̄miū. ⁊ accendat̄ animus ad alacrita
tē op̄is. ꝓmendatōe mercedis Hec aug. Beatitudo
q̄ppe dr̄ duplr̄. vno mō in spe sicut habet̄ in via. alio
mō in re sicut habet̄ in patria Beati sunt ḡ excellētes
in virtute bītudine vie p̄ gratiā bīficādi. beatitudine
p̄rie p̄ gl'am. Vel sm̄ aug. nō inde bti sunt q; pauperes
spū. sed qñ ip̄oꝝ ē regnū celoꝝ. ⁊ ita de alijs suo mō
Docebat ḡ eos dicēs. Beati pauperes spū. i. volūtate
⁊ electōe. non necitate vel simulatōe. qm̄ ipsoꝝ est re
gnū celoꝝ. qō est p̄miū correspondens meritо eorum
Ubi sciendū q̄ pauptas spūs sumit̄ hic p̄ abstinētia
ab amore mūdi. i. ab amore eoꝝ q̄ in mundo sunt. ⁊ q̄
amatoꝝ mūdi ꝓtemnit̄. ⁊ sic est plenaria om̄ium delecta
biliū abdicatio. oēs delectatōes que sunt in divitijs
delitijs ⁊ honoribus ꝓtemnens. Et ideo beatitudo ista
pōt intelligi dupliciter. vno mō p̄ ꝓtemptu divitiaꝝ ⁊
carnaliū voluptatū. secdo p̄ ꝓtemptu sui ⁊ p̄rie excel
lentie vt etiam bonus se inutilem ⁊ ceteris reputet
inferiorem. Contemptus aūt divitiaꝝ nascit̄ ex ꝓtemp
tu sui. qui em̄ veraciter ⁊ hūiliter p̄pter deū se ꝓtem
nit. rpalia q̄ p̄pter se sunt. faciliter etiā ꝓtemnit. nec
magno p̄cio exteriora estimat. qui se interius nō cu
rat. Sic ergo pauptas spūs implicat virtutem volūta
rie p̄pter xp̄m egestatis. ⁊ etiam vere humilitatis Et
secdm̄ primū q̄dem intellectū q; pauptas ē prima
pfectio volentū secq̄ xp̄m. ⁊ totius spūal'is edificij fun
damentū Nō ei p̄t expedite secq̄ xp̄m pauptatis specu
lū. qui oneratus est rebus rpalibus. nec ē liber sz̄ servus
qui aīmi affectionem subiicit istis rebus transeuntibus
Eius em̄ rei quā affectuose diligo. me servum sponte
ꝓstituo. Et ideo nihil est amandū. nisi ip̄e deus vel ali
ud p̄pter deū Unde ambro. Prima beatitudinē hāc
vteriq; evangelista posuit. ordine em̄ prima est ⁊ pa
rens quedaz generatioꝝ virtutum Quia qui ꝓtemp
serit secularia ip̄e merebit̄ sempiterna Nec p̄t quisq̄
meritū regni celestis adipisci. qui mundi cupiditate
possessus. emergendi non habet facultatem. Simili
ter quo ad intellectū scdm̄. q; humilitas opponit̄ in
itio om̄ium vitioꝝ. s. superbie que inter oīa vitia tenet p̄
cipatum Unde august. Recte hic intelliguntur pau
peres spū humiles ⁊ timentes deum. i. non hītes in
flantem spūm Nec aliunde oīno incipe oportuit bea
titudinem Sic quidē ꝓcemit̄ ad summā sapientiam.

Initiū aūt sapie timor dñi. qm̄ a ꝓtrario imitiū ois
pcī supbia scribit Ait crisō. Sicut cetera vitia vepo
nūt ad inferos. sz maxie supbia. sic vebūt ⁊trutes ad
celū. maxie aūt būlitas Hec crisō. Cupidi g̃ ⁊ supbi
appetāt ⁊ diligāt regna terraꝝ. bti aūt pauꝑes spū. i.
spūalia volūtate vel sui reputatōe qm̄ ipoꝝ est regnū
celoꝝ. nūc in spē ⁊ in futuro erit in re Et bñ ꝑmiū me/
rito rñdet. vt indigentie ⁊ humiliatōi copiosītas ⁊ ex
altatio succedat. In regno em̄ intelligit oīmode suf
ficientia ⁊ excellētia. q̄ bñ ꝓmittit in celis qui talia cō
tempserūt in terris Deinō sequit scḋa. Bti mites
qm̄ ipi possidebūt terrā. Post pauptatem sequit mi
titas. q̄ em̄ pauꝑ ē multis lacescit iniurijs. ⁊ iō nec ā
rium est q̄ sit mitis vel māsuetus. qō idem est fm rez
sz dñt noīe Mitis em̄ est qui aliū nō offendit. māsu/
etus qui se offendentes tolerat. Ait mansuetus ōr q̄i
manu assuetus. cui facile est sustinere. nō malū ꝑ ma
lo reddere. mitis vo qui nulla aīmi accensio turbat
sed iugiter in aīmi bonitate ꝑseverat. Et scōm hoc mi
tis ōr in affectu. māsuetus in effectu. Mites g̃ scōm
rez sunt hoīes māsueti. modesti. ⁊ būiles. in fide fim/
plices. ⁊ ad oēm iniuriā patientes. qui nullā amari
tudinē aīmi sentiūt. ⁊ cū irritati fuerint. nec cogitāt
facere malū nec faciūt. cedūt ī probitatibo ⁊ non resi
stūt malo sz vincūt malū in bono Et ve bti mites qm̄
ipi possidebūt terrā. s. duplicē. i. corꝑis ꝑꝝ quā gerūt
⁊ padisi quā q̄rūt Terrā inquā corꝑis ꝑꝝ q̄ mites
bñt dñium sui. sz nō iracūdi. q̄ nō subiciūt sensuali
tatē rōi Ite terrā padisi. mites ei pacificet q̄ete pos/
sidet dñs in terra morientiū. ⁊ iō lege vicissitudinis
mites possidebūt dñm in terra viuētiū. Et fm glosa
qm̄ seipos in pñti possidēt. hereditatē ꝑfis in futuro
possidebūt Ait aug. Tūc ve possidebis terrā qñ in/
hereris ei q̄ fecit celū ⁊ terrā Hoc est em̄ cē mitē nō re
sistere ōi tuo Vt in eo qō bñ facias. ipe tibi placeat.
nō tu tibi. In eo aūt qō mala iuste pateris. ipe tibi nō
displiceat. sz tu tibi Neq; em̄ pax ē q̄ placebis ei dis
plicēs tibi Displicebis em̄ ei placēs tibi Hec augu.
Rixent g̃ mites ⁊ dimicēt ꝑ terrenis ⁊ trialibo reb
bti aūt mites. qm̄ ipi hereditate ac immobiliter ⁊ so
lide possidebūt terrā eterne bītudinis. Aid hoc enim
hoīes feroces mouēt guerras ⁊ lites. sequītes motus
irascibil. vt q̄i securi possideāt terrā deuictis inimicis
⁊ ideo illis q̄ sunt totaliter q̄etari a moribo irascibilis
bñ ꝓmittit possessio pacifica terre viuentiū. de q̄ pel
li nō pñt ab aduersarijs Significat enim terra fm au
gusti. quandā soliditatē ⁊ stabilitatē hereditatis ꝑpe
tue. vbi aīa ꝑ bonū affectū tanq̄ in loco suo req̄escit.
sicut corꝑus in terra. ⁊ inde cibo suo alitur sicut cor/
pus a terra Ipsa est req̄es ⁊ vita scōꝝ. Si ergo vt ōr
Beda. celoꝝ regnum pauꝑibo ⁊ terra mitibo ꝓmittit.
q̄d supbis ⁊ ꝓtētiosis misi infernus relinquet ¶ De
inde sequit tercia Beati qui lugēt. qm̄ ipsi ꝓsolabunt
Hec tercia bēatitudo recte primā sequit ⁊ scḋam. p?
ꝓtemptum nāq; mūdi ꝑ pauptatez. ꝓst quietē mē
tis ꝑ mansuetudinē. vacans homo sibi ⁊ ꝓsideriis
starū suum. nihil inuenit nec in se nec in alijs misi mi/
seriam luctus ⁊ flebile. ⁊ ideo incipit lugere. Est aūt
lugendum non ꝑpter trialia damna. sed ꝑpter spiri/
tualia detrimenta Et vere beati qui lugent. quoniam

¶ Capitulum. xxxiij.

deus eos ꝓsolando oēm lacrimā ab oculis eoꝝ abster
get. Ait ber. Felix lacrima q̄ manu pij dñi meret ab/
stergi. Et ōr maximus. lacrime vemā nō postulant ⁊
tñ merent. cām nō dicūt ⁊ tñ mīam ꝓsequunt. q̄ ser
mo interdū nō totū ꝓfert negociū. lacrima vero totuz
ꝑdit affectū. Consolabunt aūt lugētes ⁊ hic ⁊ in futu
ro. In pñti em̄ ꝓsolatōnes spūales ꝓsolante spūsan
cto qui paclitus. i. ꝓsolator ōr recipiunt pmitentes.
Consolabunt ⁊ in futuro cū ad gl̃am ꝑducent vbi
gaudiū ⁊ leticiā obtinebūt. q̄ fm crisō. hmōi luctum
dñs ꝑpetui gaudij ꝓsolatōe ꝓpensat. Ait aūt ōr idem
crisō. Lugendū est ⁊ vere lugendū pñtis vite trꝑus. in
quo tantā maloꝝ labē tantaq; quotidie videmus fla
gicia cumulari. q̄ si vellis ꝓsiderare ꝑ singula. nunq; te
poteris a lacrimis ꝛpare. Etem̄ si quis extrinsecus ve
nerunq; adesset ⁊ ꝓceptoꝝ xpi ac nře ꝓuersatōem ⁊ ꝑ
turbatōem videret. inimicos nos esse ⁊ ꝓtrarios ꝓce
ptoꝝ xpi iudicaret. ⁊ q̄si qui studiū q̄ōdam habueri/
mus ꝓtraria in oīb gerere q; ille mandauit. hec cri/
sō. Et sciendū q̄ quinq; sunt cāe luctus. quaꝝ due re
spiciunt culpā. s. ꝑpriā ⁊ alienā. due ꝑnā. s. pōtem ⁊
eternā. quinta gl̃am celestē. Lugendū est g̃ in hac vi/
ta. primo ꝑ pctis ⁊ miserijs ꝑprijs. scḋo ꝑ pctis ⁊ mi
serijs alienis. tercio ꝑ incolatu pñtis miserie. q̄rto ꝑ
piculo ⁊ dubio pene eterne. quinto ꝑ dilatōe gl̃ie. Et
iō beati q̄ lugēt. s. in pñti. qm̄ ipsi ꝓsolabunt plenarie
in futuro ꝓta quinq; luctus predcōs. ꝓta primū de
pctōꝝ remissione. ꝓta secundū de ꝑmioꝝ bonoꝝ sa
lute ⁊ maloꝝ ꝑdēm natōe. ꝓta tercīū de bō exilij libe
ratōe. ꝓta quartū de euasione pene future. ꝓta quin
tū in gl̃e adoptōe. ⁊ tunc poterūt dicere cū ps. Scōm
multitudinē doloꝝ meoꝝ in cor. meo. ꝓsolatio. tue. le. aīam
meā. Huic sñie ꝓcor. greg. qui ōr. Quatuor sunt q̄li/
tates quibo iustiviri aīa in ꝓpunctōe vehementer affi
cit. cū aut maloꝝ suoꝝ remimiscit ꝓsideranos vbi fuit.
aut iudicioꝝ dei sniam metuens ⁊ secū q̄rens cogitat
vbi erit. aut cū mala bō vite pñtis solerter attendēs
merēs ꝓsideratvbi est. aut cū bona supne pātie ꝓtēpla
tur. q̄ q̄ nondū adipiscit lugens ꝓspicit vbi nō ē. hec
gre. Gaudeant g̃ vani in hoc mōdo. beati aūt q̄ lugent
qm̄ ꝓsolabunt in celo Congrue aūt lugentibo ꝑmitti
tur ⁊ prepat eterna ꝓsolatio. vt q̄ tristati sunt in pñti
gaudeāt in futuro. ⁊ trialē amittentes leticiā ꝑfruāt
eterna. Deinde sequit quarta. Bti q̄ esuriunt ⁊ siti
unt iusticiā. qm̄ ipsi saturabunt. Hec q̄rta beatitudo
rē sequit tres predcās. qui em̄ mundana ꝓtemptat.
ac moꝝ māsuetudine rexit ⁊ defectus luxit. iam ꝑ
esurire ⁊ sitire iusticiā. q̄ō nō prius potuit. q̄ fm am
broꝝ. eger cū in graui morbo est nō esurit. Primeuo
tres a sclo neq; eripiunt. pauptas em̄ diuitias abiecit.
māsuetudo iniurias nō sentit. luctus ꝓmissa diluit. q̄
vero sequunt ad celū erigunt. quaꝝ prima est non tā
iusticia q; esuries siue desiderū iusticie q̄ in pñti ꝑfe
ctā iusticiā non possumus hre. sed possumus esurire.
Unde ōr. Beati q̄ esu. ⁊ siti. iusticiā. i. cū oī desiderio
⁊ velocitē ad modū esurientis ⁊ sitientis appetunt
eā. Scōm bedā nos instruēs nūq; nos satis iustos
estimare debere. sed quotidiano iusticie ſp ardere ꝑfe
ctu. Ait hiero. Non sufficit nobis velle iusticiam. misi
iusticie patiamur famē. vt nunq; nos satis iustos sz

ſp̄ eſurire opa iuſticie intelligamus. Et accipiſ hic iuſticia ſcōm q̄ eſt virtus generalis ad oēs. q̄ declinaē a malo ⁊ fit bonū. ſcōz q̄ hō ab ea generaliter iuſtus vōr p̄ exercitiū virtutū. qr̄m Crīſ. eſurit iuſticiā. q̄ ſcōm dei iuſticiā deſiderat puerſari. hanc iuſticiā ⁊ vite re ctitudinem nō ſolū in nobis. ſz ⁊ in oīb⁹ alijs appe tere debem⁹. Et hec ē iuſticia q̄ tribuit vnicuiq̄ quod ſuū ē. deo. primo. ⁊ ſibi. deo tria. ſ. honorez creatori. amorē redēptori. timorē iudici. primo tria. obedien tiā ſapiori. cordiā pari. bñficētiā inferiori. Sibi tria. mūdiciā cordi. cuſtodiā ori diſciplinā carni. Et vere bī q̄ eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiā. qm̄ ipi ſaturabūt. vt q̄ p̄ eſuriē ⁊ ſitim iuſticie merent. p̄ ſaturitatē gl̄ie p̄mitē tur. ⁊ conatū quē paſſi ſunt i meredo reficiat p̄miū in pficiēdo. Que ſaturitas reddet i vita brā. de q̄ dicit pſal. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua. In p̄ſti quoq̄ reddit qr̄ ſicut auaricia fiet aliena ⁊ eſurit. ſic p̄ iuſtici am ſaturatus ꝯtētus ē ſuis. ⁊ aliena nō cupit. Non ſolū itaq̄ illi q̄ faciūt iuſticiā ſeu iuſticie opus. ſz etiā q̄ eā eſuriūt ⁊ ſitiūt. i. qui eā facere ꝯcupiſcūt. ⁊ ſi nō p̄ñt facere qđ deſiderāt. tñ bī ſunt qr̄ q̄ſtū in ipis ē fa ciūt qđ deſiderāt. ⁊ iſti quidē ſaturabunt. qñ oīa eoꝝ deſideria ꝯplebunt. Ait aug. Qui p̄fecte novit ⁊ p̄fe cte amat iuſticiā iā iuſtus ē. etiā ſi nulla exiſtat ſm̄ eā foris ſecus p̄ mēbra corpis opādi neceſſitas. Deſi derāt q̄ alq̄ vana q̄ eos ſatiare nō poterūt. bī āt q̄ eſu riūt ⁊ ſitiūt iuſticiā. qr̄ ipi ſaturabunt hic p̄ modulo ſz plenarie in futuro. Deinde ſequit quīta. Beati miſericordes qm̄ ipi miſerōiaz ꝯſeq̄ent. Poſt iuſticiā recte pōit miſerōia. qr̄ vna nō dz eſſe ſine alia ſz alte ra ab altera ſpari. Hā miſerōia ſine iuſticia deſcendit ad diſſolutōem. iuſticia ſine miſerōia deſcēdit ad cru delitatē. vna cū alia incedit ſm̄ equitatē. Eſt āt mia miſeria cordis ſup̄ malo. Unde dicuntur miſericor des q̄i miſeꝝ cor hūtes. qr̄ alterius miſeriā q̄ſi ſuā re putant ⁊ de malo alterius q̄ſi de ſuo dolent. Miſerōia ē dimittere iniurias illatas. ac oēm rancorē ⁊ odiū ⁊ dare qđcūq̄ p̄ōt ſpūale ⁊ corpale ſubſidiū. Miſeri cordie āt exhibēde is ē ordo. vt pri⁹ ſit ſup̄ malo p̄ pio. ſm̄ illō Eccli. Miſerere aie tue placēs dō. deīn de ſup̄ p̄imi malo ei⁹ defectib⁹ ꝯdeſcendēdo. cuius ſimis eſt p̄ alio mori. exēplo tp̄i. q̄ p̄ nobis ex mia de dit ſe morti. Eſt igit miſerōia prima p̄ria ad ſeip̄m p̄ priam. ſcōa fraterna ad p̄imū p̄ bñficentiā. ē ⁊ ter cia filial ad deū p̄ ꝯpaſſionē. ſz hēu qr̄ mihil ꝯpatiūē ſup̄ ꝯtritōe ioſeph. prima ꝯſequit miaz in remiſſio ne oīs culpe. ſcōa ꝯſequit miſerōiam in diminutione pene. ⁊ interceſſoꝝ multiplicatōe. qui ei diminuit al terius pēnā. meret hic diminutōez. tercia ꝯſequitur miſerōiaz i adeptōne gl̄ie qr̄ſm̄ aplm̄. ſi ꝯpatimur et glorificabimur. Ez vt dicit Ambro. Qui ꝯpatiē nō p̄fectorie ꝯpatiē ſed vt tribulatiōes xp̄i in corpe ſuo impleat. ſicut implebat ⁊ Paulus. Igiē ſtudioſe cir ca miſerōiam inſiſtere debemus. qr̄ in oīb⁹ miſerōia dei indigem⁹. Hec virtus tanta ē. q̄ ea p̄ ceteris deo q̄i ſibi p̄ria attribuaē. vnde dicitur. deus cui p̄rium eſt miſereri ſemp̄ ⁊ parcere. Hanc etiam negatā expro brabit reprobis. ⁊ impenſaz ꝯmendabit iuſtis. Ma xime eīm ſuccurrēt opa miſerōie in die iudicij his qui fecerint ea. quoniā vt ait iacobus iudiciū ſine miſeri cordia fiet illi. qui nō fecerit miaz. Unī aug. bōs eſſe dicit qui ſubuemūt miſeris. qm̄ eis ita rependet vt de miſeria liberent. fac ⁊ fiet. fac cū altero vt fiat te cū. Qđ egeris cū p̄ximo tuo. hoc agat deus cum ſuo. Unī ⁊ hilarius. In tantū eīm deus benivolētie noſtre in oēs delectaē affectu. vt miam ſuaz ſit ſolis miſe ricordibus preſtiturus. Unī ⁊ criſo. Dñs miarū miſe ricordes dicit eſſe bōs. oſtidens vnūquēq̄ noſtrū mi ſericordiā p̄mereri nō poſſe. niſi ⁊ ipe miſericors fue rit. Et iterū. videt aūt eſſe eq̄lis retributio. ſed ⁊ mul to maior. nō eſt eīm eq̄lis humana mia ⁊ divina. Se uiāt ergo tyrānī cū ſuis crudelitatib⁹ fine mia peritu ri. bri aūt miſericordes quoniā ipi miam ꝯſequēt̄ i futuro. vbi ab omni miſeria p̄ne ⁊ culpe ſublevabun tur. ⁊ in hoc ſc̄o vbi eis culpa remittit ⁊ gīa largitur ꝯferunt tpalia ⁊ ſublevant a multiplici miſeria. aut ſtatus iſte patit ⁊ ſaluti ſpūali expedire videt. De inde ſequit ſexta. Bti mundo corde qm̄ ipi deū vide būt. Sexta brītudo optime ſexto loco ponit. qr̄ p̄ ipſam hō ad dei imaginē. que ipius dei p̄ cognitōem et amorē capax eſt repatur. quā ſexta die ꝯditus p̄didit ⁊ ſexta etate recup̄auit. Et recte poſt miam ponit cor dis mūdicia. qr̄ſm̄ Ambro. qui miam defert. miam amittit niſi mundo corde miſereatur. nā ſi tractātiam querit. nullus ē fructus. Dicit ergo. Beati mūdo cor de. nō dicit ſuppſicie ⁊ fallaces ꝓcrite. qui mūdāt qđ foris eſt. nō tantū corpe. vt mūdani diuites q̄ corpis ſtudēt mūdicie ſz corde quos nō arguit cōſcia pctōrū qui declināt a malo quolibz ⁊ faciūt oē bonū qđ p̄ñt bono fine ⁊ recta intētiōe. Et vere ſic mūdo corde bea ti ſunt. qm̄ ipſi deū videbūt. qr̄ mūdicia maxime vnit ſumme beatitudini. ⁊ mūdus nō niſi mūdo corde po teſt videri. Illud eſt cor mūdū qđ nō arguit ꝯſcientia vlla pcti. ſz eſt tēplū ſanctū dei. ex quo cogitatōes ma le nō p̄cedūt. Si. n. cor fuerit mundū a prauis cogi tatiōib⁹. totus hō erit mūdus a prauis cogitatiōib⁹. ibi eīm pctā oriunt. ibi radices figunt. que ſi ibi ſuccreſ ſerint. nō eſt vbi creſcāt. Deꝰ q̄ſpe ſpūs eſt. ⁊ ideo nō oculo carnis. ſz oculo cordis ⁊ mētis tm̄ videri pōt. Et ſicut oz oculū carnis eſſe purū ⁊ mūdū vt ſolē poſ ſit videre. ſic lōgeplus oz oculū cordis mūdū eſſe. vt poſſit deū q̄ lucē habitat inacceſſibilē videre. qr̄ in eo oīs ſufficiētia nrā ꝯplet. ⁊ finis deſideriē nrōē ha bet. qui ſolis mūdis corde debet. Unī aug. Dic eſt fi nis amoris nri. Quicqd bñ agimus q̄cquid laudabi liter eſtuamus. quicqd inculpabiliter deſideram⁹. ad dei viſionē cū venerit plus non requiremus. Videre deū volumus. ſz vide quid dictū eſt. Beati mūdo cor de. qm̄ ipi deū videbūt. Hoc para vt videas. Nō em̄ corde nō mūdo videre p̄mitteris. qđ nō videtur niſi corde mūdo. Unī ⁊ ambro. Emūda cor tuū. oīes pol luras cogitationes de corde tuo abiice. nihil ſit quo tuus inquinet affectus. Simplex mens pura ſinceri tas ſit. talib⁹ ſe dñs volutabrō corpis de poſſuerit dem̄ ſtare dignat. Hec ambro. Immundi ergo corde qui in ſordib⁹ ſunt. ſordeſcāt adhuc. beati aūt mundo cor de qm̄ ipſi deū videbūt. in p̄ſti p̄ fidem et in futuro p̄ ſpēm. in p̄ſti familiarius. ⁊ i futuro glorioſius. Dic ſcōm q̄ aliquis eripuerit ſe a malis ⁊ bona fecerit ſe cūdū hoc deū videt aut minus aut āplius. ⁊ ibi quāto

mũdicia maior. tãto visio ꝓtentior ꝛ clarior. Dein de sequit̃ septima. Bti pacifici qm̃ filij dei vocabunt̃ Septimo loco ponit̃ bẽitudo pacis. qz in sabbato septime etatis plenarie dabit̃ pax hũanis ꝙbꝰ beatitudines supdictas Hñ aũt post mũdiciã pax sequit̃ qz ad gradũ pacis q̃ purgatus. ẽ dirigit̃. nec nisi in bona volũtate pax nutrit̃ Hñ ambro. Cuz interiora tua vacua feceris ab oi labe pctõ. a te pacẽ incipis vt sic pacẽ alijs feras. ỏt g̃. Bti pacifici. nec ỏt aĩo pacati qz hoc ꝓtinet ad sedaz bẽitudinẽ q̃ ẽ mititas. sz ỏt pacifici. q̃. s. primo in semetipsis pacẽ faciũt ꝛ quicq̃d puerse cogitatõis. locutõis. opis ve dẽpsendũt. potenter expellũt. nec aliq̃d turbatõis in suo regno vñatõis eẽ ꝑmittũt ꝛ si q̃d eis aduersitatis occurrat. pacẽ suã tñ fuãt ꝛ cũcta cũ cordis sui trãq̃llitate iudicãt Deiñ nõ in se tñ pacẽ custodiũt. verũetiã alios discordãtes sibi ad vnitatẽ pacis reducũt. ac sp̃ paci faciẽde. reformãde ꝛ cõseruãde. siue in se siue in alijs inuigilãt Paci ãt ꝓtriãt quicq̃ s. bella. lites. tumultus. inq̃etudines ꝛ molestie Pacifici g̃ hmõi bellis sopiẽdis. litib⁹ dirimẽdis. tumultib⁹ sedãdis. q̃ietudinib⁹ q̃etãdis. molestiq̃s mitigãdis ifistũt Hec ãt sũt officia filij dei. qui in se pacificus pacẽ reformauit in alijs. ꝛ iõ de pacificis bñ ỏr qm̃ filij dei vocabũt Pacifici etiã dicũt q̃ totaliter etiã ꝑ affectũ mẽtis ỏo sicut summe boitati ꝓiũgunt̃ ꝛ sic nihil aliũd extra ipm q̃rũt sz in ipo q̃etãt ꝛ pacificant̃ Qui ꝛ filij dei vocari merent̃. qz filiatõ dei ꝑportat assimilatõez ad deũ. ꝓriũ aũt ẽ ipius dei seipo frui ꝛ in ipo q̃etari Pacifici g̃ eẽ debemus vt ve ipz deũ pacis in nobis hẽe mereamñ. de quo scriptũ est. fcũs ẽ in pace locus eius Ubi aug. Pacifici in semetipsis sũt q̃ oẽs aĩmi sui motus exponẽtes ꝛ subijcientes rõi. i. mẽti ꝛ spũi. carnales q̃ cupiscẽtias hũtes edomitas fiũt regnũ dei In quo ita ordinata sũt oĩa. vt id qd̃ ẽ in hoie ꝑcipuũ ꝛ excellẽs. hoc ĩpet ceteris nõ reluctãtib⁹ q̃ sunt nobis bestialiq̃ coĩa. atq̃ idipm qd̃ excellit in hoie. i. mẽs ꝛ rõ subijciat pctõri qd̃ ẽ ipa vitas vi gemitus filius dei Hecq̃ enim impare ꝑt inferioribus misi supiori se subijciat Et hec ẽ pax que dat in terra hoĩb⁹ bone volũtatis Hec est vita ꝓsummati ꝑfectiq̃ sapientis. Hec aug. Litigent g̃ discordes. patrez suũ dyabolũ imitãtes. bti ãt pacifici. primo sibi deinde alijs. s. internã pacẽ ꝛ fraternã seruantes qm̃ filij dei ꝛ veri imitatores eius in supna pace vocabunt̃. hñt enim filiationem dei patris qz deus pax ꝛ quies summa ẽ ꝛ omnia cũ tranquillitate disponit Deinde sequit̃ octaua. Beati qui ꝑsecutionem patiũt̃ ꝓpter iusticiã qm̃ ip. est re. ce. fm criso. posita pacificoꝝ beatitudine ne aliquis estimaret q̃ sp̃'pacez sibi querere sit bonũ subdit. beati qui ꝑsecutionem patiũt̃ ꝓpter iust. Hec etiam beatitudo ꝑficit hoiez ad bñ patiendũ. sicut predicte ad bñ agendũ. qz sicut ad vtutẽ ptinet bñ agere ita ꝛ bene pati Et iõ post p̃cedentes beatitudines que ꝓsistũt in ꝑfectõe actõis. sequit̃ hec que ꝓsistit in ꝑfectõe passiõis. nã sicut bẽitudo ꝑtie distinguit̃ penes aureã ꝛ aureolam. sic beatitudo vie que ẽ imago quedam ꝛ filitudo illius. p̃cedentib⁹ em̃ rñdet p̃miuz auree huic vo p̃mium aureole. que hic p regnũ intelligit̃. nam fm Hiero. Hec martirio ꝓpat̃. Dicit ergo Beati. s. non tantum qui bene opantur. sed etiam qui ꝑsecutiõem patiunt̃. s. patienter ꝛ nõ ꝓpter scelera.

Capitulum. xxxiij.

ꝛ pctã sua. sed ꝓpter iusticiã. s. legalẽ q̃ includit oẽm virtutẽ. i. fm crisi. ꝑ veritate atq̃ pietate ꝛ ꝑ alios de fensione. solemnis em̃ iusticiã ꝑ oĩ ꝑtute aĩ ponere Et vere beati in spe beatificandi in re. qm̃ ipsoꝝ est regnũ celoꝝ ꝛ quo ad aureã ꝛ quo ad aureolã. Sed nunq̃d ꝑ libertate ecclie me exponã morti. Ita ꝑ alijs q̃ spũalia sunt. nõ ꝑ agris vel redditib⁹ ecclie ꝛ filib⁹. Sepe em̃ nos opponimus ꝑ his magis inducti auaricia q̃ iusticia. Hmõi q̃nem ambro. determinãs ait. Si a me petierit impator qđ meũ est. i. fundũ meũ. argẽtũ meũ ꝛ hmõi sciat me ñ ẽtragaturꝝ. q̃q̃ oĩa q̃ mea sũt sint pauperꝝ vꝝ ea q̃ dĩna sunt impatorie ptãti nõ eẽ subiecta. Si ꝑtimomũ ꝑnt inuadite. si corpus occurrã. vultis in vincula rapẽ. vultis in mortẽ rapere volũtatis est mihi. nõ ego me vallabo circũfusione ꝓꝛ nec altaria tenebo vitã obsecrans. sz ꝑ altarib⁹ ꝛ spũ alib⁹ ad ipsa ꝑtinentib⁹ imolabor. hec ambro. Hec octaua ꝓplementũ est aliaꝝ beatitudinũ ꝛ sũma oĩm coronaꝝ. tũc vt cũ hõ ꝑfcũs est in ceteris tandẽ aptꝰ ad patiendũ aduersa dignus reperiat̃ Hñ crisi. ꝓterea a priori sp̃ sequẽs viã faciens mãdato seriẽ ꝛ cathẽnã nobis quandã aureã subtexit. Cũ em̃ q̃s hũilis fuerit erit ꝓnter ꝛ mitis. q̃ aũt mitis etiã pctã lugebit Qui vo ob pctã luget elurit sititq̃ iusticiã. Qui iustus est ille etiã misericors. q̃ misericors fuerit ꝛ iustus ide ẽ ꝓfectus ꝛ mõs corde. q̃re tal'est erit etiã ꝑfecto pacificus. porro q̃ista p̃fecerit erit absq̃ dubio etiã ad ꝑicula ꝓpatus. nec ad maledicta ꝓtus vlla terrebit̃ nec si mala quoq̃ mille patiat̃. hec crisi. Qui g̃ pocãs ꝑtutes hz btũs est. multo ãt beatior q̃ has ꝑtutes inter aduersa fuare nõ trepidat. Deptẽ itaq̃ ꝑficiũt. sz octaua clarificat ꝛ demũat qđ ꝑfectũ est. nã patia opꝰ ꝑfectũ hz vt ꝑ hũc gradũ ꝑficiant̃ ꝛ ceteri tanq̃ a capite rursus exordiẽs. Hñ octaua redit ad caput siue ad principiũ. i. ad primã bẽitudinẽ ꝓbans ꝛ purgãs eã si q̃d fermenti hz admixtũ. bti em̃ pauperes fi ꝑsecutõez patiunt̃ ꝓpter iusticiã. Redit etiã ad lẽm ꝓbãs ꝛ purgãs eã. bti em̃ mites si ꝑsecutõez patiunt̃ ꝓpter iusticiã. Ita ꝛ ad oẽs alias referendo redit itez vtpote ꝓbatio. purgatio ꝛ ꝓsũmatio eaꝝ. Hz g̃ replicari ad oẽs alias precedentes ad hoc ꝙ fiant ꝓbate beatitudines Scorpius nõ calcatus quietus iacet. aculeos nõ exerit. sed tactus statim exerit pugionẽ ꝛ pungit Ira ꝛ hõ vacuus ꝑtute pũctus verbo vel iniuria ei illata. statim sicut ꝓpens ira ꝛ odio ac verbo ꝓtumeliosoꝛ impatia armatus crepat ꝛ insilit in illũ qui eũ lesit. in quo ꝓbat ꝛ vas vacuũ esse cognoscit. Ecõtra scũ pcussi in vna maxilla ꝑbent aliã. diligũt inimicos. ꝛ orant ꝑ ꝑsequẽtib⁹ se. Hinc ỏt ber. ꝙ sicut stelle ỏ nocte lucẽt de die aũt nõ apparent. sic virtus q̃ nõ apparet in ꝑsperis emicat in aduersis. Hñ fm hoc nõ videtur octaua a ꝓprie beatitudo dicenda ꝛ ꝑ se distincta. sed ꝑcedentiũ illuĩatio potius ꝛ ꝓfirmatio. Octauo aũt loco ponit̃. qz significat generalẽ resurrectõem octaua etate futurã que etiã ꝑ octauas sẽꝑ designat̃. Hec g̃ circũcisioni ꝛ octaue resurrectõis ꝓpatur. qz ꝑ hanc circũcidit̃ in nobis ꝛ auferẽ si quid fermenti in nobis remanserit. ꝛ ꝓsummamur in oĩ ꝑfectõe ꝛ ꝓbatõne virtutũ Sicut em̃ in octaua resurrectõis immurabimur ꝛ ꝑficiemur in gl̃a. ita ꝛ ꝑ hanc hic in merito ꝛ gl̃a. Et rñdet sibi idẽ ꝑmiũ qđ prime. s. regnũ celoꝝ

Prelati luceant opere et sermone et xpūs legem

qz illi marie psecutionē in mūdo patiunt. q̄ ꝓmptū būtur. ⁊ tales sunt marie pauꝑes spū qui tā a pūbꝫ verident. Maxime etiā ꝙuemūt in merito. volūtaria em̄ pauꝑtas est qdā genus martirij. qz vtrobiqꝫ oꝫ vincere aīm quo ad delcābilia h⁹ mundi. In regno quoqꝫ includunt duo. s. diuitie ⁊ dñatio. ꝑmittit g̃ regnū pauꝑibꝫ ꝓ respectū ad dīnas. qz q̄ ꝑter xp̄m abrenūciat diuitijs tpalibꝫ in futuro gaudebūt eternis Patientibꝫ xro ꝓ respectū ad dñm. qz qui ꝑter xp̄m opprimunt in futuro cū xp̄o oppressoribꝫ dñabuntur. Pōt etiā dici q̄ nō est idē ꝑmiū vtrobiqꝫ. qz ibi ꝓregnū intelligit ꝑmiū auree. hic ꝑmiū aureole. Hoc āt vnū ꝓmiū qđ est regnū celoꝝ etiā in alijs est. ſz varie noīatum. Ē cri⁹. Tu xro ⁊ si nō ꝓ singulas beatitudines audias reꝑomitti ne tristeris. ⁊ si em̄ retributōes ipsas dīnter appellat. eas tñ cūctas ad vnuꝫ celoꝝ regnū reducit. nihil ei⁹ aīo aliud mīi celestie regnū ꝓ hec cūcta designat. hec cri⁹. Videat g̃ vnuſq̄ꝫ hec audiens si in aliq̄ istaꝝ beatitudinū ꝓtinet. ⁊ si in aliq̄ se inuenerit securus sit. būs erit. hec em̄ veritas dixit. Vitas aūt mētiri nō ꝑt. Deinde post genera lē sentētiā subdit spēalē ꝑsuasionē vbū ad apl̄os cōuertēdo. ⁊ triplicem actū psecutōis. s. in corde ore ⁊ ope. eis ꝑnūciādo dicēs. Beati estis cū maledixerint ex odio. ⁊ oderint ex aīo vos hoies. quo ad primū. ⁊ psecuti vos fuerint ⁊ sepauerint vos excludendo a synagogis ⁊ cōione sua tāq̄ imūdos. ⁊ sibi graues ad videndū. quo ad tertiū. ⁊ dixerint oē malū aduersus vos. i. oīa genera vboꝝ malignātiū q̄bꝫ vtam fama ledāt. ⁊ exprobrauerit vos ꝙuitia ⁊ improꝑia vobis dicēdo ⁊ eiecerit nomē vēm. i. nomē xp̄iam tāq̄ malū. illud execrātes ⁊ defamātes et extinguere cupientes. quo ad scdm. Fīō ꝙ debeat aliqs illa ōtere. ſz qz timore hoꝝ ñ dz vitare vite iusticie ⁊ doctrine dimittere Sic āt triplex ē psecutio. s. cordis. oris ⁊ operis ⁊ hec tercia triplex. s. in dāno tpaliū. in plecutōe amicoꝝ. i afflictiōe ⁊ iniuria ꝓpij corpis. ita ⁊ triplex est patia q̄ odiū cordis. vbū ꝙtumeliosuꝫ oris ⁊ manus lē psecutōem operis sustinet patiēter. remittēdo oēm iniuriā. ꝙpatiēdo pctō. primi. orando vt a via mala ꝙuertat. ⁊ ita petīm ei⁹ deleat. Hic triplex hostis ecclīā dei ipugnat. ꝙ quos triplicē patia⁹ oppōit Huc usq̄ꝫ g̃ ad oēs generaliter ⁊ indeterminate sīias posuit. hic vo ad apl̄os spāliter vba dirigit. q̄uis ⁊ hec etiā alios ꝙuemāt ꝑdicēs eis ꝑcipue. quāta ꝓ noīe ei⁹ pas suri eēnt. ⁊ mīans qz eoꝝ hoc marie ꝓmiū ē lup⁹ omnes alios Quia g̃ ꝑter maiorē difficultatē spāli ꝑsuasiōe idigebāt. iō ꝙuertit ad eos vt aīaret quos sic agnos iter lupos missur⁹ erat. Ē bda. Fīō ad hoc nūtiſcos valēt. ſz eoꝝ q̄ibāt gaudētes a ꝙsilio qz digni habiti sūt ꝓ noīe iesu ꝙtūelias pati. ſz qz ñ psecutō brificat sed tm̄ illa q̄ gaudiose suscipit ꝓpter iusticiā. q̄ ē xp̄s filius dei vgis ideo addit mētiētes. ⁊ ꝑter me seu filiū hoīs. qz ad hoc ꝙ plecutiōis tolerantia btūm faciat. tertit ꝙ mendose ⁊ false seu iniuste ac ꝑter xp̄m nobis inferat i quo tristicia psecutōis ꝙuertet in gaudium q̄ reddet ōs fctis mercedē laboꝝ suoꝝ. Alias eī nō ē btūs ſz miser. nec ē ei merces inde ſz accumulatio sue miserie. Ē Aug⁹. Si sustines qz peccasti. ꝓpter te sustines nō ꝑter deū. Si aūt sustines. qz mā data dei seruasti. vere ꝑter deū sustines ⁊ merces tecū manet ī eternū. Que sentit in corde patiētiū. eoꝝ q̄ iā pūt dicere. gliamur in tribulatōibꝫ Fīō. n. ista ꝑperi fructuosum est. ſz ista ꝓ xp̄i noīe nō solū equo aīo ſz etiā cū exultatōe tolerare. Ē cōcludit subiūgēs ꝑmiū ⁊ ꝓ hoc allicies ad patiēdū. Et em̄ dr hiero. q̄libet opus leue fieri solet cū ei⁹ ꝑmiū cogitat. ⁊ spe mercedis leuigatio fit laboris Gaudete inq̄t. s. iteri⁹ i corde. ⁊ exultate. s. exteri⁹ i corpe. i. ꝑter exēplū. gaudiū foris oīdite. tā ꝑter bonū vtutis patie q̄ ꝑter spē ꝑmiq̄ ⁊ glie q̄m merces vēa non tm̄ magna est sicut alioꝝ. sed copiosa ⁊ supra ꝙdignū est in celo Multa ei merces est in celis. multa ꝑter iusticiā patiētibꝫ in terris Merces ista magna est. multa ē. ꝑciosa est. diuturna ē. Tā magna est q̄ nō pōt ꝙprehēdi. Tā multa est q̄ nō pōt numerari. tā ꝑciosa ē q̄ nō pōt estimari. tā diuturna est q̄ ñ pōt finiri. Merces ista tāto est uberior. quāto gaudio ⁊ exultatōe in tribulatōibꝫ fides ē devotior Dei em̄ nō tā quātitate laboꝝ vel multitudinē operū remunerat q̄litatē ⁊ modū radicis ex q̄ oriūt ⁊ tolerant. Fīō. n. attēdit q̄ tū sed ex quito. nā minutū vidue ꝓtulit zacheus dimidio. Ē ētiūt g̃ vt dr aug⁹ istaꝫ mercedē q̄ gaudēt in spūalibꝫ bonis. ſz ex oī pte ꝑficient cū etiā mortale hoc induerit immortalitatē. Sic nos hec in multis decipimur. q̄n nobis arridēt felicia. q̄n vulgis laudibꝫ nos attollit. gaudemus ⁊ exultamus cū magis flere ⁊ dolere deberemus. qz maius piculū sunt ꝓspa q̄ aduersa. laudes q̄ vituperatōes Gaudeamus g̃ ⁊ exultemus cū apl̄is. quibꝫ salubre gaudiū. ⁊ salubris exultatio demōstrat cū eis in ꝙtumelijs ⁊ psecutōibꝫ gaudēdū esse ⁊ exultādū denūciat. Ē ñ hiero. Fiesciq̄s hoc nem̄ possit iplere. vt lacerer obprobrijs fama nra. ⁊ nos exultemus in dño. Hoc q̄ vanā secrat gliam iplere nō pōt. Gaudere igit ⁊ exultare debemus. vt merces nobis i celestibꝫ ꝑparet. Elegāter i quodā volumie scriptū legimus. Fīō q̄ras gloriā. ⁊ nō dolebis cū ignominius fueris Ē ñ cri⁹. Quātū aliq̄s letat de laudibꝫ hoīm. tm̄ de vituperatione tristat. Quivero gloriā ꝙcupiscit i celo. obprobria nō timet in terris. Ē ñ dicit seneca. Fīūq̄ felices. si nōdū te turba dridet. Si būs eē vis cogita hoc primū. ꝓtinere ꝙtemptū. Si vis būs eē si fide bona vir bonus fine te stultū videri. siue ꝓtēnat te aliq̄s. Quisq̄s voluerit tibi ꝙtumeliā faciat ⁊ iniuriā tu tū nihil patieris. si mō tecū eris bonus. hec seneca Fīō solū aūt ꝑmio ſz etiā exēplo eos ad patiētiā ꝓuocat. ⁊ rigore tribulationū tpat. cōfortāsq̄ eos exemplo ꝑ hec ⁊ suadēs ad sustinēdū. cōsolatōez eis de illoꝝ societate ꝑstet qui ā te eos afflictiōes varias ꝓtulerūt. dicēs Sic em̄ crudeliter multipliciter ⁊ iceſſanter psecuti sunt ꝑ hec tras vros. vt hieremiā. esa iā ⁊ alios qui añ vos fuerūt. qz ꝓ vitate psecutiōem sunt passi. ⁊ ira dāt vobis exemplū ⁊ aīm patiēdi Quasi diceret. Fīō miremini si vos pariamī qz nō est nouū nec insolitū. Illoꝝ ergo exemplum vos deceat. si illoꝝ vos beatitudo ⁊ letitia delectat. illoꝝ exēplū vos inuitet ne timore deficiatis ꝓ veritate ꝓ qua ipsi passi sunt sine exemplo eos īuitante. Ē cōſ hunc modū ostendi solet elephantis sanguis vue ⁊ mori. ad acuendū eos in ꝓeliū. Sic ꝑ ter nobis ꝑpone exemplū dñi ñri ⁊ martirū ad cōfor-

non ſoluit ſed adimpleuit

randū nos in tribulatõe pſecutionū. Et idcirco ꝓpoſi te gl'e premiū ꝓfiderãtes ad oẽm tolerãtiã paſſiõis de uota fide pati eẽ debemus. vt ꝓſortes gl'e ꝑpetaꝫ at q̃ apl'oꝫ effici mereamur. Nõ g̃ debz q̃s timore pſe cutiõis veritatẽ deſerere. ſz potius vbi xp̃s in cã ẽ p ſecutionẽ affectare. Et eĩ dicit apl's. Oẽs q̃ volũt pie viuere in xp̃o pſecutõez patiunt. Si g̃ pſecutõez pa teris habeto id ſignũ in bonũ. qz pie in xp̃o vuis. Nã ſi nõ pateris pſecutõez nõ vis pie viuere in xp̃o. Ait ambro. Et fortaſſe cũ pſecutiões nõ patimur tãq̃ cõ demnati habemur. qz nequaq̃ pie viuere volum? in xp̃o. Nã vtiq̃ cũ ſit definita ſcia. q̃ oẽs qui volũt pie viuere in xp̃o ieſu. pſecutões patiũt. videt is q̃ pſe cutiões nõ patit abdicatus. q̃ nõ fit pie intentõis in xp̃o. Deuotionẽ eĩ fidei p̃lia ſequũt hec ambro. Sz diceret aliq̃s. Nemo põt mõ ꝑpter pſecutõem attin gere ad brãtudinẽ. qz nũc in pace ꝓſiſtũt omĩa. et ſcã ec cleſia fere de nulla parte patit aduerſa. ad q̃ dicen dũ q̃ vbiq̃ tẽptatões ſunt. et pſecutões. qz quotidie in penetrabilibꝫ ſcẽ eccie pſequit Cayn abel. yſmael yſaac. eſau iacob. i. ipius iuſtũ. et ſi q̃s pſecutionẽ nõ patit ab extraneis. patit tñ a falſis frib. oẽs eĩ q̃ pie volũt viuere in xp̃o pſecutõem patiũt. Et ſi nõ patit q̃s extrinſecus. patit tñ intrinſecus. et a neq̃cꝫ ſpũa libꝫ. Et qz nõ ceſſant pſecutões. patiẽtia nobis neceſ ſaria eſt. vt reportem? repromiſſiões. Ve aũt bis q̃ pdũt patientiã qz et pdũt patientie coronã. Nõ ergo murmuremus ſi in paucis veremur qz in multis bñ diſponemur. ¶ De bis octo brãtudinibꝫ quas ponit matheus quatuoꝫ tñ ponit lucas. Sz ſm ambroſium in iſtis octo ille quattuoꝫ ſunt. et in illis quattuoꝫ iſte octo. Nã ſuetudo eĩ et par referunt ad patiẽtiã. mũ dicia cordis ad paupertatẽ ſpũs. mia ad eſuriẽ iuſticie Et qz dñs ſupra p̃miſſis adꝫtutes et fidẽ ꝓpl'os ꝓuoca uit. ꝓſequẽter eos etiã a crimiñbꝫ et pcĩis futuroꝫ ſup plicioꝫ denũciatõe deterret dicẽs. Verũtamẽ ve. ſcz doloris eterni vobis diuitibꝫ. nõ tñ oĩbꝫ. ſz qui hẽtis hic ꝓſolatõem vrã vobis optarã. aburẽtes diuitijs ad vitevoluptatẽ Quaſi diceret. Nõ hẽtis meã et nec in p̃ſti nec in futuro Diuites g̃vocat qui in bonis du cũt dies ſuos. qz nõ tã diuitie q̃ amor et abuſio diui tiaꝫ in culpa eſt. Cũ eĩ ſupius regnũ celoꝫ pauperꝫ eſſe dicat. et oppoſito apparet q̃ ab hoc regno ſe alie nat q̃ in tpalibꝫ que nõ ꝓſolatio nõ delicie ſz remedi um refugerũ ꝓtra neceſſarias tpis miſerias eẽ dñt ꝓſolatiõem q̃rit. audituruꝫ a iuſto iudice. fili recorda re qz recepiſti bona in vita tua. Ait ambro. Qui ꝓſo latõez vite p̃ſtis habuerũt. remuneratõez ꝑpetue pdi derũt. Ve vobis q̃ ſaturati eſtis in p̃ſti vacãdo ꝓmeſ ſatiõi et ebrietati et in delicijs viuẽdo. qz eſurietis i fu turo nõ cibi carẽti a ſpecialiter. ſz totius boni penuria gñaliter. Sicut diues qui epulabat quotidie ſplẽdi de in delicijs viuẽs dicũ ve ſuſtinebat eſuriẽs. q̃ de digito lazari quẽ deſpexerat guttã aque ãrebat. Epu lones artiſſimo ieiunio marcerabũt in pena vt culpe eoꝫ. i. gule pena ſit ꝓtraria. Sicut g̃ ꝓtra ꝓtrarijs pu nient in pena. ita ꝓtraria ꝓtrarijs curari dñt in pmtẽ tia Vbi beda. Si beati ſunt illi qui iuſticie ſemp opa eſuriũt. infelices econtrario eſtimãdi ſunt qui ſibi in delicijs placentes nullã veri boni famẽ patiunt

Capitulum xxxiiij.

ſatis ſe rati beatos ſi nõ ad tp̃s ſua voluptate p̃uenit Ve vobis q̃ nunc ridetis riſu inordinato ac gaudetis et laſciuitis gaudio vano qz lugebitis dolore interiori et flebitis dolore exteriori. vel lugebitis ꝑ oĩs boni ca rentia et flebitis ꝑ oĩs mali pſentia in arbitrijs ſempiter nis vbi erit fletus et ſtridoꝫ dentiũ. Si eĩ lugentes be atificent et ꝓſolabunt merito ridẽtes tanq̃ miſeri cru ciabunt. Vñ ſalomon ait. Riſus dolore miſcebit et ex trema gaudij luctus occupat. Vbi baſilius. Cũ dñs ridentes nũc arguat palã eſt q̃ nunq̃ erit fideli xp̃i ri ſus et p̃cipue in tanta multitudine eoꝝ qui in pcõ moriunt ꝑ quibꝫ oꝫ lugere. Et criſ. Dic aũt mihi cur ꝓcuteris et deſluis qui debes aſſiſtere terribili iudicio et ponere rõnem de oĩbꝫ hic opatis Ve vobis cũ bene dixerint vobis hoĩes. ſ. adulando ac laudãdo et extollẽ do vos ꝑ applauſum talẽ nutrientes vos in malis. vt ceci efficiami vos inetipſos nõ cognoſcentes. nec at tendẽtes illud apli. Si hoibꝫ placerẽ ſeruus xp̃i nõ eſſem Ecõim hoc faciebant pſeudo ꝑphete p̃ẽs eoꝫ qz benedicebãt illis ꝑphetis. q̃ ob captandũ vulgi fa uorẽ et ad hñdum ꝑpli applauſum. de corde ſuo non de ſpũ et ore dñi ꝑphetabãt falſum Et hoc eſt q̃ dicit. deplo rat. q̃s laudat peccãtoꝫ in deſideriꝫ aĩe ſue. et q̃ im q̃ ge rit benedicit. Sed de eis qui ſic laudãt. qz plus nocet lingua adulatoris q̃ gladius pſecutoris Qui eĩ ma la agentibꝫ adulat puluinar ſub capite dormiẽtis po nit vt fulcitus laudibꝫ in malis reqeſcat. Si g̃ beati ſunt q̃ ab hoĩbꝫ odioſe maledicunt. merito infelices reputandi ſunt qui ab hoĩbꝫ adulatorie benedicunt. Magna quidẽ dei ira eſt et voltio q̃ pcõri deeſt correc tio et adeſt adulatio q̃ſi de bene geſto. qz ipſa adulati one notat in culpa. et maiorẽ fouet ad penam. Has ſnias lucas ponit vt veritas q̃tuoꝫ beatitudinũ quas ante poſuit clarius ꝑ oppoſitã damnatõem eluceſcat.

Domine ieſu xp̃e q̃ vt altioꝫ virtutũ Qui cõ culmina docere in montẽ cũ diſcipul' aſcen diſti. ibiq̃ brãtudines et ꝑfectes ſublimes do cuiſti et p̃mia ſingulis ꝓgruentia ꝓmiſiſti. da mihi fra gili et tuã vocẽ audiens ſtudeã ꝓ virtutũ exercitiũ hẽ meritũ q̃tenus te miſerãte ꝓſequi et p̃miũ. Fac vt ꝓſi derans mercedẽ op? mercedis nõ recuſem. ſed ſpes eterne ſalutis mitiget in me dolorẽ medicine p̃ſtis et accendat aĩm ad alacritatẽ opis Fac me miſeꝫ nũc be atũ beatitudine vie ꝑ grãm et tandẽ beatũ beatitudine patrie per gloriam. Amen.

Nõ prelati dñt lucere ope et ſermone. Et q̃ rp̃s nõ venit legẽ ſoluere. ſed implere Ca. xxxiiij.

Et qz dominus horta tus eſt ap'los ad ſuſtinendũ tribulatõnes. nunc ꝓſequit ponit quatuoꝫ ſimilitudines .ſ. ꝓpando eos ſali. luci. ciuitati et lucerne quibus ip ſos oĩdit filios vt ꝑ hoc intelligant ſe in tribulatõibꝫ debere magis eſſe fortes. ac ſi eis diceret. Non vos de beris in tribulationibꝫ deficere. qz defectus veſter mul tis eſſet occaſio ruine. vos enĩ eſtis ſal terre. vos eſtis lux mũdi. vos eſtis ciuitas ſupra mõtẽ poſita. et lucer na ſupra candelabꝫ poſita. Vos inq̃ eſtis. i. eſſe debe tis. Due p̃me ſimilitudines dicunt ꝑ affirmatõem. in quibꝫ oñditur ad quid ſunt. qz ad ꝓdiendum affectũ

Prelati luceant opere et sermone. et xp̃us legem

ꝛ illūinandū intellectū. Due seq̃ntes dicunt ꝓ negatōez in q̃bꝫ oñdit ad q̃d nō sunt. qz nec in abscōsione ꝓsone. nec in occultatōe doctrine. Apli igit ꝛ ꝑlati dicūt sal terre ꝓpter vite ꝓfectōz q̃ bries ꝓdiunt ꝛ mētes eoꝝ q̃ adhuc terrēa sapiunt ibuūt. Sal ei terraz sterilē facit. cibos ꝓdit. ꝛ carnes siccat a putrefactōe ꝓseruat. ex aqua et igne ꝓficit. in oi sacrificio offert. Sic exemplū sctitatis terrenū affectū mitigādo sterilē facit sctm̃ desideriū sapidū reddēdo cōdit carnez mortificādo desiccat. a putredie libidinis restingēdo ꝓseruat. ex aqua deuotōis ꝛ igne dilectōis decoquēdo in fornace pmitētie ꝓficit in oñi opꝝ dirigēdo. ꝛ moderando offert. Precipue aut sal in scriptura discretōz significat q̃ i ꝑlatis eē dz. q̃ dñt opa subditoꝝ sic condiri ꝛ dirigi vt corā deo sapida reddant. sicut cibaria sale ꝓdita magis sapida sentiunt. Et mouet apl̃os ꝛ ceteros eccl̃ie ꝑlatos. vt in vtutibꝫ pſistāt. qz si sal. i. ꝑlat? vt doctorꝝ quē alq̃ ꝓdiendi sunt infatuatus fuerit vt euanuerit ꝛ defecerit. s. aut ꝓsecutionis ꝛ aduersitatis timore aut cupiditatis ꝛ ꝓsperitatis amore. aut ſuꝑbie ꝛ vane glie elatiōe. aut carnalis affect? attractōe. aut negligētie ꝛ icurie seductōe. aut ſubuersis errore quo minus ꝓdiat ꝛ doceat subditos exēplo ꝛ vbo in quo saliet ifirmus ꝓ ſubditus qui dz ꝓdiri vita ꝛ doctrina maiorū. vt in quo ꝛ quoalio doctore ꝓdiet ꝛ emendabit. s. ipm sal. i. ipse q̃ bz alios ꝓdire. Fm illd sapiētis. q̃s medebit incantatori a serpēte ꝓcusso. Sñ dicendū ē ei. medice cura teipm. Siliter si discretio q̃ opa nra ꝓdit ab opibꝫ nostris bōis de genere defuerit dō accepta nō erūt. In cui? figura sali oī sacrificio pōebat. Sal igit sic euanescēs ꝓpter inutilitatē sui ad nihil vz vltra neq̃ in terra neq̃ i sterq̃linio. Nō ē vtile terre qz suo imectu ꝓhibz eā germinare ñ sterq̃linio. i. fimo. qz sibi immixtū ñ simit ipm fecūdare. Quasi diceret nihil vz. qz nec i se fructificat aut fructū bōi opis fert vt terra. nec i alqs fecūditatē seu fecūdādi vtutē dat. aut eos excolere vz vt simus. sz mittat foras ab officio ꝛ hūliet inter hoīes qz sibi nocz ꝛ alqs ñ ꝓdest. Sñ talis dz repelli a ꝑlatōe. ne officiū ꝑlatoꝝ i ꝓspectu hoīz reddat vile. Aut q̃ a dignitate ecclastica deponet. aut ab vnitate eccl̃e numero vt merito secernet. aut a sctōrū gl̃a excludet. ꝛ talis culcabit. ab hoīb in mūdo p̃ dei ſsionē ab ag̃elis in iudicio p̃ ſsepationē. a demonibꝫ in iferno p̃ afflictōez. Dicūt etiā apli ꝛ ꝑlati lux mūdi. i. hoīm qui sunt in mūdo ꝓpter verbū doctrine qua dñt ignorātes de credēdis ꝛ faciēdis illuīare. Sicut enī sol ꝛ luna illuminānt oculos corꝑis. sic apli ꝛ doctores illuminānt oculos mētis. Pri? aūt ē bñ viuere q̃z bñ docere. ꝛ ideo posq̃z dixerat apl̃os sal terre sapiēter viuēdo. dicit eos lucē mūdi tenebrosos illūinando. Debz ergo ꝑlatus esse sal bñ viuēdo. lux bñ docēdo. sal i exēplis. lux i doctrinis. Rectus ordo iste. Primo bñ viuere. deinō bñ docere. Fm glo. Deus ē lux nō illūiata sz illūinās. apli ꝛ aplici viri lux illūiata ꝛ illuminās simplices iusti lux nō illuminās sz illūinata. Prima est sicut lux solis. Scōa sicut lune. tercia sicut lux stelle. Deinde post ꝓdimētū salis ꝛ traditū lucis sequit ciuitatis ꝓtectio ꝛ lucerne illūiatio. qz apli ꝛ ꝑlati nō dñt se abscondere. neq̃z lucernā diuini ꝛbi po-

nere sub modio ꝛ occultatōe bōi amicitie. neq̃z sub lecto ꝛ q̃ete mūdane ꝓsperitatis. sed dz eē ciuitas in mōte posita vt sint refugiū in mōte oppressis. ꝛ lucerna supra cādelabꝝ posita. vt p̃ sctē vite exēpla luceāt tenebrosis. vñ ad similitudinē ciuitatis supra montē. ꝛ lucerne sup̃ cādelabꝝ posite sic monet apl̃os ꝛ ꝑlatos sibi lumīe coraz hoīb lucere ꝛ fulgere. vt visis opibꝫ bonis odore ꝛ admiratōe aliōꝝ hoīes attrahunt. ꝛ informent ac inde deus pater gl̃ificet ꝛ nō ipis sz ei a quo oē bonū est laus imputet. Debent g̃ lucere ꝛ opere ꝛ ſmone. nō enī ait. vt audiētes vīm sermonē bonū sz vt videtes vra bona gl̃ificent patrē vīm q̃ in celis est. Magis ei opando q̃s ꝓficit q̃z loq̃ndo. ꝛ plus mouēt exēpla q̃z vba. qz maior ē splēdor opis q̃z ſmois. Iste enī tm̃ore ꝑdicat ꝛ vna hora i septimana. alle totus ꝑdicat ꝛ oī tortuose ꝓpis hora. vñ alubi. Fulgebūt iusti ꝛ tāq̃z scintille in arūdineto discurrēt. q̃ ſm gregorium est vita scl̃ariū q̃ foris q̃si ad alta ꝓficiūt. sz intus a soliditate inanescūt. Ecōtra vbo docere. vce ꝛ nō opere q̃dam vanitas ē. ꝛ pax ꝑdest. qz ſm bern̄. lingua magniloq̃ ꝛ manus ociosa. doctrina lucida ꝛ vita tenebrosa mōstruosa res est. Ad hoc aūt lucere debent vt finē bonī opis in laudibꝫ dei nō hoīm ꝓsequāt. qz nō dñt de hoc suā sz dī q̃rere gl̃iam ꝛ ꝓximi edificatōem vt videntes opa eoꝝ bona deū p̃ q̃ē in eis fiūt nō facientes glorificēt p̃ imitatōem eoꝝ p̃ laudez quoq̃ oīa ei ascribentes vt auctori bonoꝝ. Non est g̃ huic ꝓrarium q̃d infra dr. attendite ne iustitiā vrām faciatis coraz hoīb. qz in ope bono q̃renda ē gl̃a dīna ꝛ sic loq̃t hic. sz fugienda gl̃a ꝓpria ꝛ būana. ꝛ sic loq̃t infra. Deinde incipit eos iā informare q̃d deceāt ꝑuenīēdo ꝓpriam falsam opinīōem quā hē poterāt. Tangit si q̃reret docentes. ecce volumus doctrinā tuam nō abscōdere sz q̃d est hoc ipm q̃d vetas abscondi. Nūquid alia docemus ea. ꝓpria ea q̃ in lege ꝛ ꝓphetis scripta sunt. Nō intq̃t. nolite putare ne. s. in errorē incidatis q̃m̃ venī solvere legē aut ꝓphetas. ꝓhibendo. s. ne spūaliter fiāt. vt em̃ dr aug. oīa q̃ in veteri testamēto ꝓscripta sunt noui testamēti rep̃ ꝛ imaginē ꝑtulerūt. Non venī solvere ꝛ destruere legem sz potius adimplere eā. In hac aūt dm̃ sīa fm aug. duplex est sensus. naz adīplere legem est. aut addēdo alq̃d q̃ minus hz. aut faciēdo q̃d hz. Dñs ergo addit q̃d minus hz. nō vtiq̃z soluit q̃d inuenit. sz magis ꝓficiendo confirmat. Dia etiā q̃ lex ꝛ ꝓphete de eo ꝓmiserāt. iam ꝑ ꝑte in ipo ꝓpleta sunt. ꝛ anteq̃z celū ꝛ terra trāseat ꝛ elemēta mutent ab hac mutabili forma in imutabilē. s. anteq̃z ille mūdus quo ad figurā nō quo ad materiā finiat. oīa q̃ de eo scripta sunt spūaliter ꝛplebunt. nec vnuz iota aut vnus apex. i. minimū etiā legis ꝑceptū ꝑt cadere ab effectu ꝛpletionis vt remaneat irritū ꝛ inane. Iota minima lra ē inter alias. avno ductu fit. apex āt ē ꝑticula litere q̃ ponit in summitate ad distinctōnem. ꝛ notat minima ꝑcepta. qz minimū ꝑceptū vel minima ꝑcepti ꝑticula nō ꝑterībit a lege. i. nō remanebit quin impleat suo ꝛpe vel in capite vel in corꝑe. Deinde posīmodū implendi ꝛ docendi ipi xp̃o ꝓprium oñdit modū implendi a ꝑte doctoꝝ. ꝛ qualiter debet ei confirmari doctrina prelatorum. Et ponit quandā diuisionem bimembrē doctoꝝ. Quidaz enī sunt qui male

viuūt ꝫ bñ docent.sicut scribe ꝫ pharisei faciebāt.ꝫ de istis dicit. Qui ergo soluerit male.s. viuēdo ꝫ transgrediēdo vnū de mādatis istis mīimis.i. de mādatis decalogi q̄ dicunt mīima.q̄ inchoāt hoiem ꝫ ad vitā ptinēt incipiētiū.ꝫ docuerit sic hoies malis exēplis corrūpēdo mīimus vocabit in regno celoꝝ.i.in eccīa militāte.q̄ fm gre.cuius vita despicit.restat vt eius p̄dicatio ꝓtemnat. O quot sunt hodie in eccīa tales mīimi qui tñ sibi vidētur valde magni. Vbi Aug⁹. Cōsequēs est.vt q̄ minimus est in regno celoꝝ q̄ istis nūc est in eccīa. nō intret in regnū celoꝝ. qualis tūc erit eccīa.qm docēdo q̄ soluit.ad eorū societatē qui faciūt q̄ docēt non ptinebit. Vñ ꝫ Crisо. Docere ꝫ nō facere.nō solū nihil lucri.sz ad dammi plurimū ꝓfert. Grādis enī damnatio est ꝓponenti quidez sermonē suū. vitam vero suā atq; opa negligēti. Alq; aūt sunt qm bñ viuūt ꝫ bene docēt. ꝫ tales debent esse ꝑlati eccīe. ꝫ de istis subdit. Qui aūt fecerit ꝫ docuerit.hic maior vocabit in regno celoꝝ.q̄ fm Crisо.p̄ba philosophari facile est.que vero p opa demonstratio generosi cuiusdam ꝫ magni est. Magni quoq; erūt ꝫ si nō adeo magni qui faciūt ꝫ nō docent. factores enī legis iustificabunt apud deū. Omia aūt mandata reputant facta q̄n quicq̄d nō fit ignoscit. Ideo q; dicere debemus dimitte nobis debita nostra. Deinde ꝓfirmat q̄ dixit.q̄ intātū nō soluit legē.ſ supabundāter vult eā impleri.q̄ nisi sui eā supabundāter impleuerint. ꝫ iustitia eoꝝ sup̄ scribatū ꝫ phariseorū qui dicūt ꝫ non faciunt supabundauerit. et non solū doceant sed etiā faciant.q̄ ad salutem non sufficit bona doctrina nisi adsit bona vita. vel fm Aug⁹. nisi nō solum illa legis mīima p̄cepta impleuerint.sed etiā ista que ab eo addūtur. negat eis introitū regni celoꝝ p iustitiā eī legis nullus itrare potuit ī regnū celoꝝ licet iustitia ꝑsone sumatur p virtute cardinali. qua redditur vnicuiq; q̄d suū est.large tamē sumit hic.q̄ vt dicit Hiero.oēs virtutū spēs vno iustitie nōie continētur. Et scōm hoc dicit Aug⁹.duas esse partes iustitie.scz declinare a malo ꝫ facere bonū.q̄ sic iustitia distinguit ꝓtra petrm. Vbi sciēdū q̄ sicut sunt varia dona grāe dei.ita sunt varij status ꝫ ditōes hoim.p̄ quas q̄ hos q̄ sunt ī statu maiori respectu minoꝝ.apte dici pōt.nisi abūdauerit iustitia vestra plus q̄ taliū scz minoꝝ.nō intrabitis in regnū celoꝝ. Hic aduertendū est.q̄ saluator p̄cepta decalogi replicat.ꝫ ad obseruatōez eorū hoies inducit.verū intellectū eoꝝ declarādo ꝫ errores iudoꝝ circa hec excludēdo. Nā doctores iudoꝝ dicebāt p̄cepta decalogi negatiua. tm̄ ac tū exteriorē. nō motū aīmi esse ꝓhibitū. ꝫ q̄d volunt̄as mala nō est petm̄ nisi exeat in effectū. Vñ dicebāt de hoc p̄cepto. Nō occides.q̄ p hoc ꝓhibet occidēdi factū.ꝫ nō occidēdi ꝓpositū. ꝫ hoc ē q̄d dicit. Audistis q̄ dictū est antiq̄s. Nō occides.ſ.hoiem.hoc est sic iterp̄tabāt p̄ceptū hoc. Ex hūc errorē excludit saluator ꝓhibens irasci fine cā. Vnde nō occidere hoiez iniuste manu et actu ptinet ad iustitiā legis q̄ aūt fic occiderit.reus erit sēs legē iudicio mortis.seu accusatione et damnatione in mortem.q̄ lex punit scōm talionem. Sed p̄fectus supaddit ꝓhibēs ne quis sine cā iusta irascat fratri ī corde vl signū ꝓmoti ai oñdat

īwce dicens racha.q̄ vox indignantis est absq; certa exp̄ssione vituperij vel blasphemie. aut certā iniuriam sub exp̄ssione verbi irroget dicens.fatue.q̄d ē magis iniuriari q̄ dicere racha. Prohibet q̄primo motus ire in aīo.scdo indignatōis in signo.tercio vituperationis in verbo. Tribꝰ aūt generibꝰ ꝫ gradibꝰ culpe assignat tres gradus pene. Prima culpa est odiū vel ira in corde latēs. scda est ira in generalē ꝓtumeliā ꝓrumpens.tercia est ira in specialē ꝓtumeliā ꝓcedens. Diis tribꝰ culpis debet pena differens eis correndens. Nā qui irascit motu interiori vel odio fratri suo.nō vitio vt sit ira p vitū.nō p zelū q̄ deliberat odium ꝓceptū implere ope. si oportunitas adesset.reus erit iudicio.i.dignus accusatōne apud deū ꝫ in foro summi iudicis.licet nō hois cū deliberatione nō possit accusari corā hoine. Qui aūt dixerit fratri suo racha ex indignatōe ꝫ ꝓtemptu.reus erit ꝓsilio.i.ꝑsensu iudicij de danda in eū sn̄ia ꝫ determinanda pena.q̄ tā venit in noticiā culpa. Qui aūt dixerit fatue.ad ꝓtēptū ꝑsone.nō ad correctōem culpe. reus erit gehēne ignis ꝫ pene determinate.q̄ fm glo. non modicus furor est.quē deus sale sapie ꝓdiuit infatuatū dicere.ꝫ salienti derogare. Moyses q̄ ꝫ lex securim posuit ad ramū arboris ꝓhibens homicidiū.xp̄s vero tanq̄ sapiens agricola.euangeliū securim posuit ad radices. ꝓhibens ira vt oēm radicē peccati de cordibꝰ nostris auferret.q̄ p iracundiā etiā vsq; ad homicidiū pueniri pōt. Et bene incipit ab ira.q̄ fm glo.ianua oīm vitiorū est iracundia.qua clausa virtutibꝰ intrinsecus data bit requies. apta ea ad oē facinus armabit aīmus. Scōm hiero. ira est ois malus motus ad nocendū. aut ergo surgit subito. ꝫ sic est fœmale.aut ex deliberatione ꝫ ꝓsensu. ꝫ sic est mortale. Considerandū tm̄ q̄ licet ira sit petm̄. non tm̄ omnis ira. Ira enī est appetitus vindicte.vindicta aūt si sit iusta non est petm̄ eaz appetere. Est aūt iniusta quadruplex.vel q̄n appetit pena ei⁹ quā nō meruit .vel plus q̄ meruit.si appetat ordīe debito p̄termisso.vel q̄ appetit ꝓpter indebitū finē.vt q̄n appetit solū ꝓpter vindictā non ꝓpter iustitiā. xp̄s itaq; radices inimicicias ipsosq; fontes per quos caritas necari solet intercipiēs studet nos mutuis nobis caritatis nexibꝰ colligare. q̄d tm̄ hortando p̄curamus aduertere. Vnde crisо. Et nos quidē maiores nros ꝫ potentiores etiā si iniurijs ꝫ ꝓtumelijs nos agant ferimus .verētes ne quid ab eis grauius patiamur.erga eqles vero vel inferiores interdū nec leſi irascimur.intantū humanus metus timore dei p̄pellit. noli inquit irasci fratri tuo sine cā. Nā multo hoc leuius est q̄ si tu alū feras irascentē tibi sine causa. Cum ergo q̄d magis est,ꝓpter timorem hominū feras .ꝓpter timorem dei ne minimū quidem patieris. hec crisо. Et si ꝓhibet ira recens multomagis inueterata. Et ōt aug. Si irasci nō est fas fratri. aut dicere racha aut fatue.multomagis in aīmo tenere aliquid vt in odiū indignatio ꝓuertat Ideo ex premissis concludit q̄ volens offerre deo in altari fidei ꝫ cordis sui quodcunq; munus.ſ.cordis.oris.operis. siue hostiā siue elemosinā.siue doctrinā. siue orationem.siue ymnum.siue psalmū.siue aliud spūalium vel corpalium donoꝝ prius debet reconciliari fratri leso seu offenso p

Prelati luceant opere et sermone et rpūs legem

eū verbo vl facto. dāno corpali vl spūali. q; munus nō accipit nisi ante discordia ab aio repellat. Deus quippe nō munus repellit. sz caritatē primi querit. et ideo caritatē primus primo exoluat q munus suū deo placere exoptat. Munus em deo oblatū nō ficit ipi offerenti. nisi sit in charitate. caritatē aūt nō hz nisi p primo p eū leso velit satisfacere. Ubi sciendū q; si cōmode possit haberi ipsius frīs offensi pūtia. tūc pgē dū est ad eum pedibus corporis et revocandus est in gratiā satisfaciendo. vel veniā postulando. Si autē eius pūtia nō possit cōmode haberi. tūc sufficit ad eū ire pedib; mentis. psternēdo et subdendo se illi pnis votis et affectu humili. et habendo ppositū satisfaciē di loco et tempore competenti. Et hoc modo vtit ecclesia romana. q; reum pfitentē absolut. et sibi satisfactionez leso faciendam imponit. Sciendū etiaz q; si offensa nota est fratri postulāda ē reconciliatio. si vo absc̄dita nō teneor sibi mānifestare ne peritet ad irā. sed postulenda ē a deo et manifestanda sacerdoti. Et sm crīs. si cogitatu offēdisti recōciliare cogitatu. si verbis offēdisti recōciliare vbis. si opib; offēdisti recōciliare opib;. ome em pctm quō pmittit eodē modo pūna de ipsa agatur. Et si offendit quis vbo detrahē do debet reconciliare famā restituendo. Attende bene ista. q; relucet hic circa nos magna dei misēdia. q̄nto et dominū vtilitates plus aspicit q̄z suos honores. et plus diligit fidelū pcordiā q̄z munera sibi oblata. Unde Crīs. O admirabilē benignitatē atq; ineffabilē erga hoīes amorē dei. honorē suū despicit. dum in primo caritatē requirit. Nihil em ita studet deus. vt nos mutuis nobis caritatis nexib? colligare. pter hoc em facta sunt oīa. idcirco et dns hō factus est atq; oīa illa gessit vt nos in vnū cōgregaret. hec Crīso. Relucet et hic mīrabilomin? seueritas dī magna. q̄n discordantiū vota recusat et munera. Unde Greg. Ecce a discordantib; accipe non vult sacrificiū holocaustū suscipe recusat. Hinc ḡ ppēdite q̄ztū sit malū discordie. pter qō et illud abiciē. p qō culpa relaxatur. De hoc malo discordie sic dicit Cyprianus. Discordans et discidēs et pacem cū frīb; nō habens. nec si p noīe xpi occisus fuerit. crimē dissensiōis fraterne poterit euadere. Quale delictū est qō nec baptismo sanguis pōt ablui. quale crimē est qō martyrio nō pōt expiari Et iō vt ait Crīs. mūera abel suscepta sunt a dō. Cayn reprobata. q; abel pura ac simplici mēte dō mūera offerebat. Cayn vo ira aduers? frēz tenebat. et iō ille placuit ī mūere. q placebat i cord. Ez heu hodie mlti huic cayn sunt filios cū discordijs et rixis ad altare accedentes. Un Crīs. Cū deus tm̄ cure reconciliatōis nē habeat vt patiat interrūpi ministeria sua. donec tu eas et reconcilies inimicitiā cū frē tuo. nec nos hoc pm erubescimus. sed dies multos patimur manere inimicitias. et trahimus sicut funem longū discordias. ignorātes q; tāto longior erit nobis pena. q̄nto et discordia. Et q; dictū ē de pcordia cū frē offenso hūda iducit generaliter vt psentiam? aduersario nō et pcordem? cū eo cito dū sim? ī via. qi hac pnti vita vbi ē loc? pnitēdi et merēdi. et qō possum? hodie nō differatinus ī crastinū. q; mora trahit ad se piculū. et nēo scit vite sue terminū. Un crīs. Nihil q̄ppe ē q; ita vitā no

stra valeat euertere. vt opet actōez bonoz dissimilare sp semp; differri. Sepe em isto ex oīb; nos bonis facit excidere. Cito in; pcordem? cū aduersario. ne ipe aduersarius tradat nos. idem cā sit vt tradamur iudici in vltimo examīe. et iudex tradat nos ministro et exactori. i. maligno spūi ad vltōez q; mittet in carcere. i. in infernū. et pena exiget p culpa qua suggessit. vn nō exibit hō donec reddat nouissimū q̄drantez et minutū. i. luat etiā mīma et leuiora pcta. q; nihil erit ī purgatorio. donec em pmit hic p nūc; vt sit abnegatiuū oīm rpm sicut q̄c; oīm affirmatiuū. Un sm aug. non significat finē pene. sz pcinuatōnem miserie. Pena ḡ gelxnne tūc hō etiā p pctis minimis rōne mortalis anneri sp reddet patiēdo et nūc; psoluet venia pcequi do q; sp pumiet et luet. neq; vnq; venie locus ibi erit. vn nūc; ad nouissimū q̄drantē venit. qui sp soluit. et ideo nūc; hō exibit. q; in inferno vbi locus venie nō est. nūc; erit redditio possibilis. Hō loquit hic de vsbolo aduersario nro. q; illi nō est psentiendū. sz potius resistendū. sz hoc loco aduersarius noster est p ximus offensus seu lesus. cui debemus p satisfactiōem debitā et ipius placatōem psentire. et cū eo pcordare vel quicūq; alius nobis aduersatus. cui benuoli et benigni ee debemus. Vel aduersarius nr est synderesis et pscientia q; male nostre voluntati et pua malū remurmurat. et nos accusat testimoniū nobis phibente cō scientia cui debemus ad bonū psentire. Justice etiā aduersarius nr est dns qn̄ peccamus. q; nobis resistit cū ab eo peccādo recedimus. cui psentire debemus permitendo et eius voluntatē faciendo. Vel sermo dīnus q; peccare volentib; pdicit. et nos peccātes arguit et accusat. cui debemus obedire a pctis abstinēdo. ac pceptis eius būiliter nos subdendo. Deinde subūgit q̄dam alia ad pfirmandū qō dixit supra. s. q; nōn mt soluere legē. sz adimplere et dat intellectū alterius pcepti in lege. Judei em p istud pceptū nō pcupisces vxorē proximi tui. intelligebāt signa exteriora tm̄ phibita. vt sunt tactus impudici oscula et hmōi. et sic exponebant nō pcupisces. i. signa pcupiscentie nō facies. Similiter p istud pceptū. non mechaberis intelligebant actū mechie exteriorē tm̄ esse phibitum. et sic cupiscentia et voluntas interior latēs oīmode in corde non expressa signo vel facto. nullū esset pctm̄. Sz hoc est irrationabile. q; actus exteriores vel signa nō hnt rationez peccati. nisi in; tum sunt voluntary. et ideo saluator huncerrorem excludens dt. Omnis qui vidit mulierē ad pcupiscendū eam. i. ea intentione animo et hoc fine attendens. vt pcupiscat eam. qō nō est iam titillari sed plene consentire libidini. iaz mechatus est eā in corde suo. Unde crīso. Et si concupiero. nec etiā plus fecero. cū adulteris ero. Per legem ergo luxuria ptrata. p auctorez vo mundicie luxuria cogitata damnat. lex adulteriū damnat. euāgeliū vo etiā pcupiscentiā que radix est euangelij adulterij punit. vnde iohannes in lumbis. sed xps in pectore cinctus fuit. Et sciendū q; quedā est pcupiscentia ex subito motu sine deliberatione boni opis vel mali et sine consensu. et dr propassio. et hec est peccatum veniale. Alia est cū deliberatione animi et cum psensu in delectationez vel in opus. et dr passio. et hoc est peccatum

mortale Dñs vo loq̃t hic de ꝓcupiscẽtia deliberata. q̃ implicat in se ꝓsensum in delectatiõe vel in opue. Cõcupiscentia g̃ cũ ꝓsensu in aimo. est mortale pcti etiã aĩ q̃z exprimit factoꝛ vel signo Et qꝛ visus est ꝓcupiscentie ꝓuocatiuus. iõ ꝑm ꝓsiliũ Ambroſij. auertamus oculos a vanitatib. ne qõ oculus viderit. aĩmus ꝓcupiscat Vñ grego. ꝓuidendũ g̃ nobis est. qꝛ intueri non dꝛ qõ nõ licz ꝓcupiſci Et etiã mũda mẽs in cogitatõe seruet a lasciua voluptatis siue deprimendi sunt oculi. q̃ñ quidã raptores ad culpaz. Hoꝛ. ꝛ crisо. Qui studet elegãtes facies inspicere ipe fornacẽ sibi passiõis accẽdit. ꝛ captiuã faciẽs aĩaz ad opus quoq̃z celeriter adducit Quid iã hic quoq̃z rñdẽt. qui ausi sunt temere cohabitare vgimib Huius etiã sanctõne legis mille sunt adulteriꝯ rei. quotidie illas ad ꝓcupiscendũ videtes Audiãt hec q̃ sepius ad theatra festinãt seq̃z ibi pene quotidie adulteriũ obscemate ꝓmaculãt. ꝛ adulteros seipsos ꝑ vnũquẽq̃z die faciũt. ꝛ decẽ mille ꝓstruũt pditõis occasiões Hec crisо. Sed ꝓtra hec audi efficax ꝓsiliũ gregoꝛij. Caro inqt cũ ꝓcupiscit. pensẽt quid sit examinis ꝛ intelligit qd amat Nihil quippe sic ad edomãdũ desideriꝯ carnaliũ apperitũ valet. q̃z vnusquisq̃z hoc q̃ viuit diligit. q̃le sit mortuũ penset Hec greg. Et qꝛ dñs dixerat ex visiõe mulieris mechari videntẽ iõ ꝓsequit̃ docet abscere occasiõem q̃ facit hoĩem ruere in talez ꝓsensum. vt si oculus tuus dexter vel manus tua dextera scandalizat te. i. faciat te ruere in p̃dictũ ꝓsensum. erue eũ vel abscide eã nõ mẽbꝝ ex mẽbri abusu. cohibendo ipm mẽbꝝ ab exercitõ ꝛ affectu illicito. ꝛ ꝑce abs te. ex toto animbilãdo. Expedit etiã tibi vt peat vnũ mẽbroꝝ vuoꝝ p̃dicto mõ. s. actũ illicitũ q̃z uis delectabilẽ desertẽdo q̃z totũ corpus tuũ cũ aĩa mittat̃ in gehennã Vñ grego. Intueri nõ dꝛ qõ nõ licz ꝓcupiſci Et bene. Qui manũ mulieris tenet sciat se eã invinculũ diaboli Attendant g̃ multi. q̃z malũ sit pulcras facies mlieꝝ seu quozũcunq̃z iuuenũ intueri. aut hoꝝ man? vel facies seu q̃scunq̃z corpis ptes ꝓtrectare vel libẽter cũ eis fabulari. qꝛ ꝑm plures doctores ecclesie ꝛ religiose vite patres. talia designãt interiora hoĩs corruptiõem. ac quandã eius mollitiẽ ꝛ delectationez Hinc ꝑm aug. non ꝓcipit aliqõ mẽbꝝ ad ira̅m erui. sed occasio peccãdi ꝑ. Potest enim esse occasio et aspectu. ꝛ tũc oculus scãdalizat. ꝛ cũ bona sit intentiõe tũc scãdalizat oculus dexter. Vel ꝑt eã occasio ex ꝓtactu ꝛ cũ bona intentione ꝛ tũc scandalizat manus dextera. Nimiꝛ ergo si scandalizant abscienda sunt. qꝛ effugiende sunt occasiones peccãdi Et ꝑt accipi exemplũ de visitatõe bona vel opꝛe bono de genere vbi gra. Si aliquis vadit ad collegiũ mulieꝝ cã p̃dicationis vel ꝓsilq̃ dandi. vel si dat elemosinã alicui mulieri. ꝛ ex hoc ꝓcipiat occasionem ruine sibi imminẽtis. ꝑ ortũ alicuius familiaritatis male. vel tẽptatõis periculose. debet illõ bonũ. de genere dimittere. ne tota ꝓgenies bonoꝝ opeꝝ subiaceat ruine. Et ideo ꝛ alanus. Si vitare velis venerẽ loca tpa vita. Et locus ꝛ tempus. pabula donat ei. Et idem remediũ est in omnib Vnõ seneca. Qui deponere vult desideria reꝝ omniũ quaꝝ cupiditate flagrauit. ꝛ oculos ꝛ aures ab his que reliquit auertat Et hoc patet ex eo quod dicit idem. Auariꝯ redeo

Capitulum xxxiiij.

ambiciosioꝛ. luxuriosioꝛ. imo vero crudelioꝛ. qꝛ inter hoĩes fui. hec seneca. Vel accipe hic oculũ ꝛ manũ interiorẽ. s. cordis qõ membꝝ dextꝝ hic dꝛ ꝓpatõe sinistri ꝛ exterioris. s. corpis fragilioris. Si q̃ dextera scãdalizat. sinistra quid faciet. Vñ hiero. Cauendũ est ne qõ in nobis est optimũ labaꝛ in vitiũ. Si enim dexter oculus ꝛ dextra manus scandalizant. quãtomagis ea q̃ in nobis sinistra sunt. Si enim aĩa labit quantomagis corpus qõ est ad pcã. pclius. Unde ꝛ crisо. Oculũ hic vel manũ non corpis humam significat. sed oculũ vel manũ cordis. i. sensuz male ꝓcupie ꝛ carnalis desiderij cogitatõem. quã ꝑ fidem celestẽ erui ꝛ abici a cordibꝯ precipit vnde oia mala ꝓcedunt. Vñ hic magis membra vitioꝝ male mentis ꝛ praue cogitationis excidere nos dñs precipit ꝓpter regnũ celoꝝ. ne dñant ibꝯ vitia ꝛ corpus ꝛ aĩa. i. totus homo reus efficiat ignis eterni. Deinde posteq̃z docuit alienã vxorem non esse ꝓcupiscendã. ꝓsequit̃ docet suã non esse dimittendã. ꝛ dat intellectũ cuiusdã ꝓmissi in lege. s. de vxoris dimissione. ꝛ libelli repudij datione. Credebant enim iudei q̃ hoc esset simpliciter licitũ. sed est falsum. qꝛ ideo hoc ꝓmittebat̃. non qꝛ licitũ. sed ad euitãdum maius malum. s. vxoricidiũ. Minus enim malũ erat vxores dimittere q̃z eas interficere. ꝛ ideo nõ erat licitũ nisi ꝓpter formicatõem vxorẽ dimittere. In lege ergo moyses iussit dari libellũ repudij ꝓpter duriciaz cordis maritoꝝ odio vxores suas habentiũ. non discidiũ ꝓcedens sed homicidiũ auferens. ꝛ minus malũ ꝓmittens vt maius abscideret. ne mariti ꝓpter odiuz sanguinẽ funderent. Christus aũt iubet vxorẽ non dimitti debere excepta formicationis cã. qꝛ tunc ipsa vxor esse primo noluit. que fidẽ ꝓiugali marito non seruauit. Tunc enim licitũ est eã dimittere quantum ad cohabitatõem ꝛ debiti redditiõem. manet tñ vinculum matrimonij ꝑ totaz eoꝝ vitã. ꝛ ideo si dimissa nubat alteri ꝓmittit adulteriũ. ꝛ siꝛ qui ducit eã. Quisquis tñ causa formicationis vult vxorẽ abscere. prius debꝫ a formicatõe purgatus esse. qꝛ ꝑm hiero. quicquid viris iubet̃. hoc ꝓsequit̃ redundat in feias. neq̃z enim adultera vxor dimittenda est. ꝛ vir mechus tenendus.

Deinde posteq̃z docuit dñs non esse iniuriã primo inferendam ꝓhibendo ira̅m ꝛ ꝓcupiscentiã. ꝓsequit̃ docet ab iniuria dei abstinendũ ꝓhibendo periuriũ ꝛ iuramentũ. ꝛ dat intellectũ cuiusdã precepti quo ꝓhibet periuriũ in lege veteri. Circa qõ errabant iudei credentes q̃ solũ iuramentũ mendax esset ꝓhibitũ. ꝛ q̃ iuramentũ illicitũ esset seruandũ. ꝛ siꝛ q̃ iuramentũ incautum qõ sine necessitate fit esset licitum. ꝓpter qõ saluatoꝛ dicit non esse iurandũ omnino. i. ex quacũq̃z causa. vbi non excludit̃ iuratio necessaria siz incauta Justicia ergo pharisеoꝝ est non periurare. hãc ꝓfirmat dñs vetãs iurare. qõ ꝑtinet ad iusticiã eoꝝ qui intraturi sunt regnum celoꝝ. Sicut enim falsum loqui nõ ꝑt qui non loquit̃. sic periurare non ꝑt qui non iurat Et sicut in multiloquio nõ deerit peccm̃. sic nec in multiurio periuriũ. Sicut aũt dñs precepit sibi victimas legales offerri. nõ qꝛ ei placerent. sed ne eas ꝑ ꝓsuetam̃ voluntatis immolarẽt. sic infirmis ꝓcessit iurare ꝑ deũ. non q̃ deo placet hoc fieri. sed q̃ minus malum est hoc deo q̃z creaturis exhiberi. Unde scõm Hiero.

in lege ꝓceptū est non iurare nisi ꝑ ds̄ū non quod bonū sit. ſz ne iudei pessima ꝓsuetudine iurantes ꝑ creaturas crederent eas ꝟnerandas. Euangeliū aūt nō recipit iuramentū cū oīs sermo fidelis ꝑ iureiurando sit. Unde Crisō. vnde iureiurare nos prorsus nō ꝓuenit. Quid enī vnicuiq; nostrū iurare necesse ē. cū nobis mentiri oīno nō liceat. Quoꝝ ꝟba ita ꝟra. semꝑ ita ꝟlent esse fidelissima. vt ꝑ iuramento habeant. Et ideirco dns̄ nō solū ꝓiurare. sed etiā iurare nos ꝓhibet. ne tunc tantū videamur ꝟrū dicere cuz iuramus. ⁊ ne nos ꝟraces in oīi sermone esse ꝓstituit. putaremus sine iuramento licitum esse mentiri Juramenti enī hꝫ causa est. qz oīis qui iurat. vt qđ ꝟrū est eloquat. Et dns̄ inter iuramentū ⁊ loquelā nostrā. nullā vult esse distantiā. Quia sicut in iuramēto nullā cōuenit esse ꝓfidiaz. ita quoq; in ꝟbis nostris nullū ꝟbet eē mendaciū. Qđ vtrūq; ⁊ ꝑiuriū ⁊ mēdariū diuini iudicij pena damnat. Quisquis ḡ nostrū loquit iurat. qz scriptū est. Testis fidelis non mentiet. vnde nō immerito nō iurare sepe scriptura diuīa ꝓmemorat. qz deo qui ꝟrax ē. ⁊ nosci quicqđ dz ꝑ iuramēto habet. qz ꝟꝝ ē oē qđ loquit. hꝫ Cris. Ad ⁊ Seneca. Nihil interfit an affirmes an iures. de religiōe ⁊ fide scias agi vbicūq; de veritate tractatur. Scđm Augustinū. quoniā ille iurat qui adhibet testem deum. ridiculū est putare vt nō iurauerit qs. qz nō dixit ꝑ deū. ſz dixit testis ē mihi ds̄. vl ecce coram deo qz non mentior. vel deus scit qz non mētior Precepit ḡ dns̄ nō iurare oīo. i. iurare non oīi mō. ⁊ in oīi casu. qz hꝫ ē icauta iuratio. Per hoc tamē non excludit iuratio in necessitate. qz negatio ibi ꝓponit signo vniuersali affirmatiuo qđ equipollet suo ꝓtradictorio. sed positpolita eq̄pollet suo ꝓtrario. Dic enī non dicit oīmino non iurare. qz esset sensus ꝙ in nullo casu esſz iurandū quod est falsum. qz in aliquo casu est iurandū. ⁊ in aliquo nō. ſz ds̄ hic non iurare oīmino. i. iurare nō ommino. i. non oīi modo. ⁊ ideo nō est sensus qđ in nullo casu sit iurandū. sed qñcūq; ꝟo est necessitas. ⁊ non est necessarium. ⁊ sic excludit oīe iuramentū incautum. Unde fm Aug⁹. dns̄ nō ꝓcepit nō iurare. tanq; omnino illicitū. sed ne quisq; iurare appetat tāq; ꝑ se bonū. ⁊ vt nullus iuret ꝺ facili absq; necessitate. ⁊ dilabat in ꝑiuriū ex iurandi cōsuetudine. ¶ Ad hoc aūt ꝙ rectū sit iuramentū tria requirunt. vnū ex parte rei de qua iurat ſz veritas. aliter enī nō esset ꝓfirmandi ydoneitas. alterū ex pte cause ꝑ qua iurat iusticia. aliter enī nō esset ꝟbita iurandi necessitas. terciū ex parte iurātis. s. iudicium siue discretio. aliter enī nō esset ꝟbita ꝑiculi cautela Unī in Hieremia. Jurabis dicit dns̄ in ꝟitate ⁊ iusticia. ⁊ iudicio. ¶ Et non solū incaute iurare ꝑ deuz est illicitū ſz etiaz ꝑ creaturas inq̄tum in eis relucet virtus diuīa ideo sequit. Nec ꝑ celum. qz thronus dei est. id est pr̄cipaliter ibi relucet gloria dei. nec ꝑ terram. quia scabellū ꝓdum eius ē. id ē infima creatura. sicut scabellu est inferior pars sedis. nec ꝑ hierosolimam. quia ciuitas est magni regis. id est dei q̄ est rex regum ⁊ ad eius deputata cultū. qz scilicet est opus diuinū. non tuū. qđ probat dicens. qz non potes facere vnū capillum album aut nigrum. Unī vult dicere. sicut nec ꝑ deum non est iurandū. ita nec per creaturas. quia cuz quelibet creatura sit opus diuinū qui iurat ꝑ creaturā. iurat ꝑ deū. Ꝺco etiā ꝓhibemur iurare ꝑ creaturas. ne creaturā i honore dine ꝟnerationis hēam⁹. vel ne putem⁹ nō eē ꝑiuriū iurare falsuz ꝑ creaturas. ⁊ dū per creaturas iuramus nihil iurare ⁊ iuramentū non obligare credamus. Fiunt tñ interdū ꝑ cruces ⁊ euāgelia. i. ꝑ eū cui hꝫ sunt dedicata. Et similiter fiunt ꝑ sanctoꝝ reliquias. qz in his potius deuz q̄ sanctos ꝟneramur. a quo auctore omne bonū qđ habēt eos habere recognoscimus. Qui aūt iurare ꝓhibuit. quomodo loqui oporet. docuit subdens. Sit autem sermo ꝟster est est. non non. simpliciter affirmando ꝟritatem. ⁊ negando falsitatē. Uñ duplicat vtrūq; vt qđ est intus in corde. hoc dicatur foris in ore. Tunc est enī sermo noster est est. non nō. cum gemina ꝟritate cordis ⁊ oris affirmamus vl negamus. Ygitur sicut est in conscientia ita fit ⁊ ilingua ⁊ sicut est in re ita ⁊ in ore. ⁊ sicut est in ore ita ⁊ in opere. vt quod ore affirmamus operibus probemus. ⁊ qđ ꝟbis negamus factis non cōfirmemus. Quod aūt his habundantius ⁊ amplius est. s. iurare a malo est id est ab infirmitate ⁊ suspitione illi⁹ qui sine iuramēto non credit. Non dixit malum est. tu ei nō facis malum qui bene vteris iuratione. que ⁊ si nō bona. tamē necessaria est. vt alteri ꝑsuadeas. qđ vtiliter ꝑsuades sed a malo ⁊ infirmitate illi⁹ est. cuius infirmitate cogeris iurare. cū videspigruz ad credendum qđei vtile est credere. nisi firmetur iuratione. Semꝑ tamē est malum ibi ex aliqua parte. vel ex parte iurantis. quā do iurat sine necessitate. vel si requisitus iurat. est ibi a parte requirētis. ⁊ hꝫ vl malū culpe. qñ ſz requirit iuramentū sine necessitate. vel malū pene. qz ex infirmitate hūana que est quedam ꝟna generi humano inflicta procedit ꝙ homines non credunt sibi mutuo simplici ꝟbo absq; iuramēto. Uerum igitur loquamur. neq; id iurationibꝫ crebris sed morum probitate cōmēdemus. Et in loquendo ore tantū vtamur. qz quod ore amplius est scilicet etiam ceteris artibꝫ vitia malo est. Ut enim in prouerbijs dicit. homo apostata vir inutilis digito loquitur Stultus ergo est qui talem imitat. ⁊ similiter digito loquitur. ſz magis stultus est si etiam manu in qua plures digiti sunt loquatur. ⁊ per consequens stultissimus est si etiā brachijs ⁊ humeris in loquendo vtatur. Si aūt ad motū membrorum istorum accedit ⁊ motio capitis. tā videt qua si insano similis. Expedit ergo omnia membra ꝓtenere in loquendo continere. ne inde scandalū ad alios possit quomodolibet deriuare. ¶ Oratio.

Omine ieſu christe qui antiquis temporalia nobis vero eterna promisisti. ut nostra superabundet iusticia. da mihi coram te ꝙ primis sermone ⁊ opere lucere. ac legem tuam nō soluere sed superabundanter implere. Custodi me ab ira ⁊ offensione proximi. ut munus cordis. oris vel boni operis quod tibi obtulero. acceptū fit in conspectu tuo. Concede mihi clementissime deus a cōcupiscēcijs. ⁊ aspectibus malis cauere. omne iuramentū declinare. ut sicut a ꝓximi. sic ⁊ a tua iniuria valeā abstinere. ⁊ tibi in omnibus semper placere Amen.

De patientia ⁊ largitate circa ꝓximos exhibenda.

Capitulum XXXV.

QUIQUĀ ergo docuit non cē inferēdaz iniuriam ꝓximo. nec ir reuerētiam deo. ꝓsequit docet q̄liter se xp̄i anus habere dz ad eos q̄ sibi iniuriā inferūt. ponens pauca ūba que oibz hoīb ad ꝓfectiōem sufficiunt. in quibz oīs patiētie ⁊ largitatis ūtus apte ꝓmendat ⁊ suadet. Et primo ponit intellectū cuiusdā p̄cepti iudicialis. vbi errabāt iudei. credētes q̄ dicta eēt ꝓpter se apperēda. sz hoc est falsum q⁹ nolle pnā alicuius absolute nō ꝑt bēe rōem boni. sup̄ solū inquantū apperitur ꝓpter aliud. s. ꝓpter ordinē iusticie seruandum. vel ꝓpter illius qui deliquit correctiōem vel ꝓpter aliozz terrozē vt videntes talē punīri coerceant a malis vel ꝓpter aliq̄d hmōi. Vbi ḡ nullū bonū tale ex pena alicuius estimat euenire. sz magis timet de scandalo vel de maiori malo suscitādo. tūc tenet hō resistere auindicta q̄renda ⁊ hoc est necessarium. si aūt citra talē casuz desistat. est sup̄erogationis Sicut nō resistere malo in aliquo casu ē p̄ceptū. ⁊ in aliquo ꝓsiliū. ⁊ aliq̄n non resistere eēt malū. q̄n. s. ꝑ hoc daret audacia malis hominib simplices oppimēdi. ⁊ vtroz malicie periculo occurri. Malo em̄ culpe ꝑ se est resistendum. sz malo iniurie nunq̄a libidine vindicte. sz ꝑ iudicē amore iusticie. cā. s. vtilitatis ecclesiee correctionis ꝓximi. ne malis discat assuescere. Vñ in lege p̄ceptuz iudiciale de pena talionis erat circa mortē. percussiōem mutilationē vt p̄cutiēs in eo pateret ⁊ punīret in quo leserat ⁊ reddere aiam ꝓ aia. oculū ꝓ oculo. dentē ꝓ dente. Quia em̄ iudex promi ad inferendas iniurias ꝓximo etiā sine cā. ⁊ seui in vindicādo ꝓprias iniurias erāt modūq̄ ⁊ mēsuram pene excedebāt. lex tā ꝓ temerita te ledentiū q̄ lesoz instituit modū ⁊ terminū vltōis quē nullus excederz in iniurijs vindicādis. s. pnam talionis Prouida em̄ quadā cautela modum posuit tam ꝓpter pteritatē ledentiū vt reprimerēt timore q̄ lesoz ne vltionē sumerēt vltra modū ꝓpriū. Christi aūt cuius mia superexaltat iudiciū. ⁊ ipius euāgelij iusticia est nō resistere malo. s. ꝑ malū. sz in bono patientie vincere malū iniurie. Hec etiā rñdendum est iniurijs q̄ maius ē. vt iniurijs lacesciti pari ⁊ ꝓmpti simus ad illas patiēter sustinēdas In lege est retributio. q⁹ iubet iesum cēli iudicio iudicari. in euangelio ḡa. q⁹ docet patiētie ūtutem etiā ꝑ mēbroz dāna seruari. Scōm crisō. Si alterius oculum eruis nō tuū recuperasti. sz cū mēbro etiā patientiā pdidisti. Diabolus vulnera ꝓcurat corpū. ꝓpter vulnera animaz Si tu non ꝑcusseris ab hoīe quidem victus videris. sz diabolū vicisti Vñ si non redderis malū pro malo. ⁊ si mēbz corpis pdidisti vel lucz patientie acquisisti Si aūt reddideris. ⁊ corpis damnum passus es ⁊ salutis Nec tm̄ lederis quando ab iniquis noceris. quantū cū a ꝓstantia bonitatis recesseris. Nec crisō. Sunt aūt quatuor gradus ad pacez. Primus est non plus reddere. Secundus est minus reddere ⁊ hoc additur est ꝑ traditionem pharisecoz. qui dabant quadraginta disciplinas vna minus. Tertius est malū non reddere. Quartus est paratum esse amplius tolerare. Primi duo fuerūt in lege. in tercio incipit euangelū cū dr. nō resistere malo. in q̄rto est euāgelij ꝓsummatio. q⁹ ꝓsequit exponit declando. Vñ q⁹ nō dixit resistendū malo. ne aliqs intelligeret de malo culpe nō iniurie subiungit. d. Sed si quis te percusserit in dextrā maxillā. ꝑbe illi alterā. s. dextrā mētis interiorē. ne exterioris hoīs cedere vel tacitus intra se moueat interior. i. sis paratus in aīo ad aliā percussionem ⁊ maiora ⁊ ampliora sustinendū. anteq̄z ꝑ impatiam malo resistas. ⁊ scandalū vel aliq̄d malū aliud ꝑ caritatē suscites. Vñ aug. Non tm̄ nō repcutias sz si vult alterā ferire patienter sustineas. Vbi crisō. Qui repcutit legis implet mādatū nō xp̄i. Sz dicis. dignus est ille repcuti. etiā. sed tu nō es dignus repcutere. q⁹ discipul⁹ illius es q̄ cū maledicerent ñ maledicebat. Hec crisō. Ad oē ergo nos exemplū patiē ⁊ hūilitatis dñs p euangelica p̄cepta ꝓfirmat. nō solū em̄ ꝓhibet repcutere patientē. sed ⁊ iubet nos paratos esse ut ez p cuti. ⁊ nō resistere malo iniurie quo minus adhuc possit nobis inferri. Vñ beda. Quid tā magnū q̄z percutiē ti ꝑbere maxillā. Nōne indignatōis impetus frangitur. ira sedat ⁊ p patientiam ille mutat vel inuitat ad pnīam Per huius ḡ mandati impletōem hō xp̄o cōformat. dyabolus ab hoie vincitur. plena pax inter hoīes obtinet Vbi crisō. Hmōi meditatio tolerātie ducit ad passionē martiriq̄. Facile em̄ pcutōmis tpe penas corpis poterit sustinere. si in pace aīi exercitatus hmōi iniurias eēmiter ac libēter suscipiat. Dicit sm̄ aug. non phibet ea vindicta q̄ ad correctōem vz Sz huic vindicte inferende nō est ydoneus. misi qui odiuz dilectōe supat. nō em̄ odit p̄ filiū castigando. Vñ nō dz quis odio ⁊ libidine vindictā expetere. sed amore ⁊ ad correctionem. vt iniurians ab eo cui ret ordine prās data est tanq̄z filius a patre corrigat ꝓpatus si opus sit equo aīo plura tolerare ab eo quē vult esse correctū. Talis em̄ vindicta ad correctōem ꝓpter amorē p̄tinet ad mīam. Beatus ḡ qui ipso corde est ad oīa paratus vt in oibus que patit ꝑ deo valeat pcliter possit dicere ⁊ canere illud p̄ hericū. Paratū cor meum deus paratum cor meū Non solū aūt maxillā p̄benda p̄cutienti dñs p̄cepit. sed dāna subiri. q⁹ sm̄ crisost. post corpalis iniurie tolerantiā vult nos etiā dñs secularium habere ꝓtemptū. ⁊ nō tm̄modo in plagis. verūetiā in pcuntis rebusq̄z diuersis nos vult p̄stare patīaz Vñ addit. Et ab eo q̄ aufert nbi vestimentū noli ꝓhibere. s. repugnando vel cū eo ꝓtendēdo exēplo dñi qui vestimenta sua pmisit a se auferri ⁊ a militib diuidi. Pū em̄ vis vindicare vestē corpis. pciosissimū aīe vestimentum pdis. Et q̄ vult tecū in iudicio ꝓtendere. i. ꝓtētiose agere ⁊ tunicā tuā tollere. i. vestē interiorē ⁊ magis necāriam. ꝑ quā ⁊ cetera necāria intellige. hoc est si re ad iudiciū ꝓpter tunicā trahat. ac negociū tibi molesti amq̄z ꝓmoueat. dīte ei palliū. i. exterius vestimentū ⁊ cetera quib nō adeo indiges nunq̄z ꝓtenuose ⁊ cū iracundia agas. q. d. Si quis ꝓtendendo vel ut tibi auferre vnū de necāriis. anteq̄z ꝓtendas in iudicio sustine potius vt auferat tibi ⁊ reliquū de eis. Hoc quoq̄z sm̄ augustinū ad preparatōem cordis nō ad oīsionem opis intelligendū. Ex hoc etiā potes traxre vt si q̄s vult tunicā tuam tollere. i. aīam vel interiora bona di

mittas palliū.i.exteriora negocia. Ubi crisᵹ. Si litez tibi videris imminētē. etiā ea q̄ nō poteris indulge melius ē eīm iurgio liberari q̄ retinere materiā iurgi orū. Difficile ē rem dimittere. sz difficilius de iudicō fine peccato exire. Et itez ñ solū in q̄t iniuriā patiēs. nihil iracūdie moueas aduersus eū q̄ iniuriā facit. ⁊ nō solū p̄ bis q̄ abstulit nō indigneris. sz ⁊ si q̄d tibi forte subrelictū ē. id spōte largire ei q̄ totū abstulit. Cū eīm ille talē te inuenerit. resipiscet p̄inuo ⁊ facti pigebit. Ubi ⁊ beda. Qō de vestimēto ⁊ tunica dictū ē. nō tneis solis. sed in oīb⁹ faciendū ē q̄ aliquo iure tē poraliter nīa esse dicimus. Si eīm de necessarijs hoc impatū ē. q̄ntomagis superflua p̄emnere oportet. Exigit ē vt alterius nō tollas. ⁊ si tuū nō das. gīa autē vt ⁊ alterius nō tollas. ⁊ tuū des. Scōm augustinū. q̄ sponte vl̄ iuictus pecuniā debitā reddere noluerit. in tātū vt velit litigare. dimittēda illi est. seruū ei⁹ dī nō oportet litigare manēte illa regula. vt ī aīo paratus sit amittere quod sibi debet. Nā si modeste ac leuiter oīno egerit vt sibi restituat. nō tā intēdēs fructū pecunie. q̄ vt hoiem corrigat. cui sine dubio p̄nitosuz ē hīe vñ reddat ⁊ nō reddere. nō solū nō peccabit. sz p̄derit etiā plurimū. ne ille dū aliena pecunia lucrū facere vult. damnū fidei patiat. Qō tāto ē grauius vt nulla sit p̄patio. Et nota q̄ repetere sua p̄tingit dupliciter. aut coraz iudice infideli. ⁊ sic xp̄iano nō licet. et maxime vbi eccl̄ia libertatē hz aut coram fideli. ⁊ hoc dupl̄r. aut cōtentiose ⁊ cū fraude. ⁊ sic nulli licet. aut modeste ⁊ cū iusticia ⁊ sic infirmis ⁊ imp̄fectis licz. simpl̄r vo repetere sine p̄tētōe ⁊ fraude ñ coram iudice oīb⁹ lz. De religios⁹ vo sua ñ hñtib⁹ ē sciēdū q̄ repetere aliq̄ p̄tingit dupl̄r. aut vt aliq̄ p̄ter vtilitatē p̄priaz. sic p̄fectis nō lz. aut vt p̄gregatōis p̄ter vtilitatē p̄munē. sic licet etiā p̄fectis. q̄ ⁊ si nō hñt sua ī p̄prio. tñ hñt in p̄mum. ⁊ ita nō e p̄municatis licz repetere. vl̄ñ nō hñt dñiuz. nec in p̄mum. nec in p̄prio. hñt tñ res ad vsum deputatas. Cū magis expediret iudici secreto significare. q̄ in iudicio repetere. Deinde subiungit. Et q̄ te angariauerit mille passus. vade cū eo alia duo milia. i. patiēter feras si ampli⁹ te ire oportet. Angaria dr indebiti seruicij exigentia in p̄pria persona vl̄ q̄cūq̄ coactio iniusta. vnde angariare ē iniq̄ seu iniuste aliquo mō trahere. vl̄ p̄sonalia obsequia et opa impēdere. opp̄imēdo in p̄sona ⁊ grauando. Est g̃ sensus. q̄cūq̄ te in seruicio indebito sine p̄cō tñ coegerit seruire. ad hoc etiā ita debes paratus esse. vt ampli⁹ pari velis q̄ ille optat inferre. Nā mille passus ē iter sabbati. ⁊ ideo hoc nō est p̄ sabbatū legis. sic sustine iniurias ī his q̄ nō sunt cōtra sabbatū p̄ceptis. Vel ī millenario p̄fectio spūalis significat q̄ implet̄ōe huius p̄cepti ostendit. Et cū millenarius sit numerus p̄fectōis in millenarijs notat. qō in tribꝰ cōsistit p̄fectio patientie. s. in corpe. ⁊ rōne. et volūtate. qō fignificat p̄ alia duo milia. Ubi Crisᵹ. Vides sup abundantiā philosophie. ⁊ cumulū sapientie Postq̄ nimi⁹ dederis maxillā ⁊ tunicā ⁊ vestimentū. etiā si nudo inquit corpe tuo vti voluerit inimicus ad iniurias ⁊ labores. nec sic quidez illū oportet p̄hibere. Vult eīm oīa nos possidere cōmuniter ⁊ pecunias videlicet ⁊ corpa nō cū indigentib⁹ solū. verūetiā cū iniuriā facientib⁹. Unū ei mie est. alter⁹ vo patientie. Et iter. Ad oē deuotōis opus impigros nos esse p̄cipit dñs. ac paratos. Bonū eīm nēm vult nō tā necessitatis ē q̄ p̄prie voluntatis. ut dū āplius ex nobis facim⁹ q̄ ab alq̄s postulamur. maioris mercedis gīaz p̄sequamur. Integre ei caritatis ac p̄fecte deuotōis officiū est plus spōte p̄stare q̄ petieris Hec crisō. Ubi sēdz aug. monet nō tam ut pdib⁹ agas q̄ ut animo sis paratus Nō solū ergo tua ut diuites altricationē. sed ⁊ tei p̄m prebe angariant nam tam ope⁊ pdib⁹ q̄ animo ⁊ cō passionis affectu. paratus multo plus seruire q̄ precepit. Totū eīm qō dictū est intelligendū est scōm preparationē animi in casu consimili nō aūt in casu in quo ex tali p̄missiōe nutriret̄ pcuciēs aut rapiēs. vl̄ angariens seu alias offendens in sua malicia ⁊ iniquitate Imo in tali casu sustinere non esset bonum. nisi p̄ter scandalū vel aliquid maius malū euitandū. Nā testā te augustino. cui licentia iniquitatis eripitur. vtiliter vincitur. quoniā nihil est infelicius felicitate peccantiū. qua p̄nalis nutrit impunitas. ⁊ mala volūtas velut hostis interior roborat. Et āt dr idē aug. in his trū exēplor nullū genus iniurie ē p̄termissuz. Naz oīa in q̄b⁹ improbitatē aliquā patimur. ī duo genera dividūtur. quoz alter est qō restitui nō p̄t ī quo vidicte solatiū tumidus aīus q̄rere solz q̄ talia foueta dīderat. sz sanus ⁊ firm⁹ misericorditer p̄ferēdā alteri⁹ infirmitatē iudicat. neq̄ hic vindicta ad correctōz p̄hibet. ut etiā sup dr. Alterū iniuriaz genus ē qō in integrū restitui p̄t. cuius due sunt spēs. vna ad pecuniā. altera ad opam p̄tinet. Exemplū p̄imi de p̄cussa maxilla scōi de tunica ⁊ vestimento. tertij. d angaria passuō. Quia qō in corpe lesum est nō restituit integrū. ⁊ reddi vestimentū potest. ⁊ adiuuari opa potest si opus fuerit In his ergo oīb⁹ generib⁹ iniuriarū dñs docet patientissimū ⁊ misericordissimū. ⁊ ad plura p̄ferenda paratissimū animū xp̄ianos esse oportere. p̄pter spē retributionis eterne Sed quoniā parū est nō nocere. nisi etiā p̄sterit bñficiū quantū poterit. consequenter adiungit dñs ⁊ dicit. Omni petēti te tribue. Quasi dicerz. Ita debes esse patiens in aduersis p̄priis. sz ⁊ cōpatiens alienis. Nō dr q̄d tribuēdū. q̄ nō sp̄ res est danda. sp̄ tñ dandū est saltē bonū responsuz. Qui g̃ in necessitate sua petit a te rē corpalē vel spūalez. da ei donū ul̄ rōbū Si ei rōnabilr petit. tribuēdū est donū qō petit. vel de p̄cepto cū ī extrema necessitate positus oīno indiget da req̄ possis. vel de p̄silio cū p̄tēs aliter trāsire p̄t. ⁊ hec ē elemosina corpal̄. ⁊ si deest tibi facultas. da affectū ⁊ bonā voluntatē. bonū responsum ⁊ orōez. Si aūt irrationabiliter petit. dandū est verbū docendo eū de irrationabilitate sue petitionis. ⁊ d causa iuste negationis. ut nō eū inanem dimittas. ⁊ hec doctrina est p̄s ⁊ opus iusticie ⁊ elemosina spiritualis Et si iste nō accipit id qō petit. melius tñ sz correctōz accipit. Ita omni petenti te dabis. q̄uis nō semp̄ id qō petit dabis. Cū omni petenti inquit nō oīa petēti. ut des qō dare honeste ⁊ iuste potes. Ubi Ambrosius. Nō minus est criminis habenti tollere. q̄ cū possis ⁊ abundans sis indigentib⁹ denegare. Esurientis panis est quē tu dēti nes. vidua aīt indumentū qō tu recludis. miseroz redēptio ⁊ absolutio est pecunia quam tu ī terra fodis Lot

ergo bona scias te inuadere quot bona possis pstare. Quia vt dr crisſ. diuitie nre non sunt. sed dei. oēs em̄ dispensatores diuitiaꝝ suaꝝ nos voluit eē non dños Da g̃ ⁊ tribue non vende Vendit qui multas preces expectat. vendit qui bñficiū ꝓcrastinat. vēdit q̄ pauperi improperat. vendit q̄ tristi vultu donat. vendit q̄ vicissitudinē expectat Pauper tñ ⁊ nihil hās nō tenet ad dnū muneris a manu sz ad dnū ꝓpassiōis a corde. cōsolatōis in ore. subuentōis in ope. tenet ꝑ locor tpe Vñ glosa Si nō est facultas. da obsequiū. vel affectū vbi rōbū. Hec sunt illa ḡtuor q̄ obtulit magdalena rpō. s. lachrimas ꝓpassiōis. capillos subuentōis. oscula obsecutōis vnguentū ꝓsolatōis Et eodē mō intelligendū ē qđ subdit Et volēti mutuari. i. mutuū accipere a te. ne auertaris ab eo. s. nō mutuādo vel mutuū differendo vel diminuēdo Mutua sibi si petit rōnabiliter vel rōem redde si petat irrōnabiliter Da mutuū hilariter. hilarē em̄ datorez diligit dr. ⁊ ex caritate pura. nihil inde sperās vel recipiēs vltra sortē nec seruitiū nec q̄cunq̄ cōmodū. ita q̄ ꝓpter istā spem nō dz mutuū fieri. licet a deo possit inde merces sperari A mia te nō auertas. nec in hoie spem mercedis figas. sz in deo q̄ cū multo fenore tibi reddet. qđ illo iubente facis. Vñ aug. Hec ꝓpterea volūtatē alienes ab eo qui petit. q̄si nihil recepturus a deo cū rem q̄ dat mutuo. ille q̄ accepit exoluat. q̄ cū id ex ꝓcepto dr facis. apd illū q̄ hoc iubet infructuosum esse nō pt. Hec aug. Dicens g̃ oī petenti tribue. ⁊ volēti mutuū ne auertaris duo genera bñficij ꝓplectit. vel cuz benuole damus. vel cū reddituro ꝓmodamus ⁊ ad vtraq̄ pati eē debemus In vtroq̄ ei genere elemosine. dato. s. ⁊ mutuo teneñ oī petenti egēti subuenire etiā inimico si pfecti sumus. si ipfecti nō nisi in summa necitate eē videri mus Vñ crisſ. Si miaz postulamur qđ possumus largiamur. vt ipi id qđ a deo petimus ꝓcedere merito facilius ipetrare possimus Nec si eos q̄ nos pūt despiciamus. qua fiducia deū nobis qđ petimus pstare credimus Volenti em̄ p oīa religiōez pietatis ac fidei custodire. vt necitatem tribulatōis alterius q̄si ꝓpriā ꝓputemus. nec pluris facultatē q̄ fratrē faciamus expectātes mercedē retributōis eterne Hec crisſo. Et nō solū de elemosinis hoc intelligendū est. sz ⁊ de pecunia q̄ nūq̄ deficit. i. de sapientia ⁊ doctrina. que nō est petenti denegāda. q̄m auaꝝ dedignaf possessorez ⁊ in alios translata crescit ⁊ magis ditat auctorē. Et go petenti eā ꝑ deo distribuas. ⁊ volenti eaz mutuari a te vt alios doceat ne auertaris. q̄ qđ alios pter te docebit tibi reddet a deo cuz fenore multo Vtraq̄ g̃ pecunia. s. corpalis ⁊ spūalis est ꝓmodanda sed materialis sine vsura spūalis cū vsura. Deinde sequitur Et qui aufert tibi que tua sunt. sine pecuniam siue rez aliā. ne repetas. s. in iudicio ac cū lite ⁊ ꝓtentione Nō em̄ licet alicui rem in iudicio repetere turbato animo ⁊ ex ira ⁊ ꝓmotiōe. ac ꝓinordinatū affectū vindicte potius q̄ ad emendā delinquētis vel ex auaricia qua magis vult cū iactura ꝓximi bene se habere Et q̄r docuit dns iniuriā inferentibz non esse resistendū. sz plura pferenda esse patū. ꝓsequēter docet iniuriā inferentibz ꝑpendendum esse caritatis affectum simul ⁊ effectum. Quia em̄ opa iusticie infructuosa sunt sine caritate. iō addit de caritatis pfectōe ⁊ dat intellectū ꝓcepti de dilectōe ꝓximi in quo errabāt iudei. Ex hoc em̄ q̄ ꝓceptū est in lege. diliges ꝓximū tuū sicut teipsum. ⁊ utq̄ ibidē dr. Diliges amicu tuū. arguebāt a ꝓtrario sensu q̄ debebāt odire inimicū. sed hoc est falsum. q̄r ois hō ex caritate diligēdus est. inq̄tum ad ymaginē dei est ⁊ capar ipius p cognitōem ⁊ amorē Dicit g̃. Audistis q̄r dictū est in lege. diliges ꝓximuz tuū. ⁊ affectu sic ligat oēs. ⁊ effectu sic ligat pfectos p loco ⁊ tpe. ⁊ oderis inimicū tuū. sed hoc vltimū nō est scriptū in lege. sed est traditō scribaꝝ q̄ hoc addebant ⁊ ex aliis scriptis ibidē vt dictū est colligebant. vel si alicubi scriptū dicaf. tunc ſm aug. nō vox iubentis iusto accipienda est. sed ꝓmittentis infirmo. Ego autē dico vobis. diligite. s. affectu inimicos vestros. hoies. s. nō vitia. naturā nō culpā. q̄r ſm aug. sic diligendi sunt hoies vt eoꝝ nō diligant errores. Diligere debemus inimicos. bona gr̃e ⁊ gr̃ie eis optando. quibz hō non ꝓvt male. alia vero bona. s. nature vel fortune si sunt eis optāda nisi q̄dā generalitate inq̄tum valent ad salutē eoꝝ q̄ soli deo est notū. q̄r talibz bonis pōt hō bene vti vel male. ⁊ iō circa hec nō est aliq̄d predū determinate Et nota q̄ diligere amicū est magis debitū. ⁊ nō excludit dns a dilectōe amicoꝝ mercedē. sz innuit minorē. q̄r ceteris paribz dilectō inimicoꝝ est magis meritoria q̄ amicoꝝ. q̄r difficilior ⁊ cū maiori conatu benevolūtatis. q̄r purior ⁊ ex motu gr̃e nō nature inclinātis. q̄r liberalior nō ex debito meriti pcedētis Et q̄r nō sufficit diligere corde nisi dilectō ꝓbetur opis exhibitōe ad minus loco ⁊ tpe. subdit. bñ facite. s. effectu bis q̄ oderūtvos. in bis q̄ spectant ad eorū salutē. cum mō debito ⁊ possibili ꝓcurando. q̄r benefacere est dilectōis effectus ⁊ exhibitio. ⁊ iō sicut tenemur diligere inimicos quantū ad bona gr̃e ⁊ glorie. ita tenemur in effectu salutē eoꝝ ꝓcurare Inimicus g̃ quo ad naturā qua est ꝓximus. de necitate ꝓcepti est generali dilectōe diligendus q̄ dr. diliges ꝓximū tuū sed dilectōe specialiter quis moueaf ad diligēdū inimicū nō est ꝓcepti sed pfectōnis. nō em̄ est preceptuz ad oēs specialr affici. q̄r nec hoc est possibile. ⁊ ideo nec est preceptū specialr affici ad inimicū. sz generalr inquantū est homo ꝓximus. Et q̄r exteriora beneficia ꝓportionanf interiori dilectioni. signa generalis dilectōis vt aliq̄d bonū facere toti ꝓximo vel orare ꝓ toto ppl'o in ꝓmuni. Ista exhibere inimicis cū ab his q̄ sunt generalr exhibenda nō debeant excludi est de necitate precepti. q̄r si ab his intenderet homo eos excludere iā generalr dilectō nō ferref imo magis odium ostenderetur. Et q̄r ex tpe extreme necessitatis obligaf homo omni hoī in necessitate existenti. iō etiam inimico nisi ex hoc deterioꝝ fieret ⁊ fidē impugnaret. debet in tali necitate beneficium exhiberi. beneficia vero que sunt signa dilectōis specialis nō tenef inimico exhibere extra casum necitatis. sed hoc est pfectionis. Dilectio ergo alia interior alia exterior. Dilectōne interiori ⁊ perfectōne sufficiente. quilibet etiaz imꝑfectus tenef quēliber etiā inimicū diligere. dilectione autē exteriori i. beneficij exhibitione ⁊ pfectione supererogatōnis. tenef tm̄ perfectus hoc facere. imꝑfectus em̄ tenef inimico rancorē odij dimittere. ⁊ bonū optare. siue petierit vemiā siue nō. ⁊ si petierit

venīā tenet ei colloq̄ ⁊ dicere aue. sed nō tenet bñfi/cia tpalia mīstrare. Perfectus aūt tenet etiā pficia tpalia conferre ⁊ necessaria mīstrare. siue ab eo ve mā petierit siue nō. q̄ si inimicū a cōmunione nostra sepamus. eo ipso ei bñ facimus. dū illud hoc fine fa/cimus vt eū ab errore reuocemus. Ūñ glosa. Bñfa/cite mīstrando cibū mentis. i. instructionē vel cor/rectionē vel corpis. oīa eīm in ecclesia. etiā excōmū/catio. eo spectant vt fratres ⁊ amici fiant. Et quia est quoddā beneficiū ad salutē pīnēs qō a quolibet q̄n/tūcūq̄ paupe potest exhiberi. scz orare pro ammap̄ sa lutē. ideo subiūgit. Bñdicite scz bona gratie ⁊ glorie impcando. maledicentibꝫ vobis retro detrahendo. vl̄ apte blasphemādo. ⁊ orate dicta bona optādo ⁊ deuz deprecando. p̄ psequētibꝫ ⁊ calūmiantibus vos. fal sum crimen vobis imponēdo. Huius exemplū dedit dñs in cruce suspēsus. ⁊ stephanus lapidatus ⁊ da/uid a semei maledict⁹. Ubi nota q̄ triplex est iniuria scz cordis q̄ rancor vel odiū dicit. oris q̄ detractio vel maledictō opis. s. lesio manualis. His igit̄ generibꝫ tria dñs appōit remedia. Ctra primū. diligite inimi/cos vr̄os. Ctra scām bñdicite maledicentibꝫ vobis. ⁊ orate p̄ psequētibus ⁊ calūmiantibꝫ vos. Ctra ter cīū benefacite his q̄ oderūt vos Unde glosa. Cōtra ecclesiā tribꝫ modis pugnat. odio. ꝛbis. ⁊ cruciatu corpis. econtra ecclesia diligit. orat ⁊ benefacit. Si g̃ volumus esse pfecti debemus iniuriantibꝫ nobis be neficiū dare cordis ipos diligendo. beneficiū oris p eis orando. ⁊ beneficiū opis ipsis bñfaciendo. Et q̄r magnū dedit p̄ceptū. p̄clap̄ subdit premiū. Ctra inq̄t diligite. bñfacite. orate p̄ inimicis vestris. vt sitis fi lij patris vestri altissimi qui in celis ē. filij inq̄q̄ p̄ bo mitatis imitationē p̄ gratie adoptionē p̄ educationē. p̄ hereditatis adeptionē. Et sicut estis filij dei p̄ natu rā ⁊ creationē. sic etiā sitis filij eius p̄ gratiaz ⁊ imita tionē. in eo q̄ ē ei p̄priū. nā p̄priū est ei misereri ⁊ eē bñficū. Unde beda. Nulla maior potest esse merces. q̄ filios hoim terrigenas effici filios altissimi qui in celis est. Nos eīm potestate accepta efficimur filij dei inquātū ea q̄ ab eo p̄cipiunt implemus. Et subiūgit Qui solez suū facit oriri sup̄ bonos ⁊ malos. ⁊ pluit sup̄ iustos ⁊ iniustos ac gratos ⁊ ingratos. Et ñ soluz amicis sz etiā inimicis bñfacit. Sic ei inimicos nu trit vt amicos. ac hos ⁊ illos sui solis splēdore illūi nat. ⁊ suap̄ pluuiap̄ iundatōe fecūdat. ⁊ bñficia cmu nia ñ subtrahit. etiā malis hoīb⁹ q̄ tñ ei inq̄ntū i eis ē inimicāt. sz p̄ sua misericordia idiscrete oīb⁹ vite p̄ntis bñficia largit. Ubi hiero. Nolī negare q̄ dōs nll̄i ne gat q̄uis sit blasphem⁹? ⁊ impi⁹? Sine distictōe oīb⁹ tribuam? ñ q̄rētes cui sz q̄re dem⁹? Et ād deū ē sup̄. orare generaliter p̄ inimicis ⁊ eis bñdicere. p̄ q̄nto in generalitate ppli includunt ē p̄ceptū fiē q̄ō i genera/li dilectōe diligant. sz i spāli ista facere ñ ē p̄ceptū sz pfectiōis. Et sciēdū q̄ Crisp. ponit nouē gradus scōz accessum ad pfectōez mandati hui⁹? Ubi ait. Uidisti nempe q̄ntus ad pfectionē gradib⁹ ascēdit. ⁊ quēad modū nos in ipsam virtutis cacumen statuit. ⁊ pau/latim in ipsam celuz reducit. Primus gradus ē. ne q̄ aq̄ ad ledendum priorē venire. Secundus vt nō ampli⁹ referat. q̄ō a ledēte sustinuit. Tercius ne le/sus facit illa q̄ passus ē. sz q̄escat. Quartus ut eciaz p̄beat seip̄z ad iniuriā sustinēdā. Quintus ut etiā ad maiora se p̄beat. q̄ vult esse q̄ fecit Sextus nō odisse eū a quo ista pp̄etī. Septimus etiā diligere ledētez Octauus bñfitys eū libēter afficere. Nonus etiā deū p̄ aduersario depcari. Perspexisti celsitudinē philo sophie. ⁊ idcirco tā claro digna ē p̄mio. q̄r tā magno est subiecta p̄cepto Hā ⁊ p̄miū illi tale p̄mit. q̄le po rū oīno nulli ut. s. fiēt filij dei. p̄ ut hoīb⁹ id eē possi bile est. Igit̄ bñfaciendum est oīb⁹. quia ut dicit Se/neca. Nemo non cū alteri p̄desse. sibi q̄ fuit Quia ꝛo pfectio dilectionis vltra dilectionē inimicoq̄ non p̄ cedere. ideo posteq̄ p̄cepit inimicos diligere. cōse quenter subiungit. Estote ergo vos pfecti. sicut ⁊ pa/ter celestis pfectus est. que est lex amoris conseruādo ut queratis etiam inimicis p̄desse. q̄ō deū facere ma nifestum est. qui beneficia largitur etiam malis homi nibus. sic q̄ propter eoq̄ malitiam nō deserit bñfaci/entiam circa ipos. ita nec vos circa inimicos. Hā sz Crisp. sicut filij carnales similant patres i aliquo cor/poris signo. ita filij spūales deuz in sanctitate. ⁊ mbil nos dō ita assimilat sicut iniusta facientibꝫ ignoscere. ⁊ p̄ eis orare Et arguit hoc exēplo publicanoq̄ ⁊ ifideli uz q̄ suos amicos diligūt ⁊ eis bñfaciūt. Si ergo sup̄ ipos mercedē beatitudis volumus hē. debemus pl⁹ p̄pter deū facere. dilectōez etiā ad inimicos extendē/do. Si ei diligitis inq̄t tm̄ eos q̄ vos diligūt. quā mer cedē habebitis hac. s. dō cā a dō in eterna vita. Quasi diceret nullam. de his eīm dici potest. recepistis merce dem vrām. Talis nāq̄ dilectio ē naturalis. ⁊ nō pro cedit de caritate que extēdit ad omnes hoies. ⁊ ideo nō est meritoria. Sed tm̄ hec oportet facere. ⁊ illa non obmittere. Diligere ei diligentes est nature. diligere non diligentes est gratie. non diligere diligentes est puersitatis maxime. non diligere nō diligētes ē imp fectionis humane Et si salutaueritis fratres vr̄os tan tum. qui aliqua affinitate iuncti sunt vobis. i. salutez eis optaueritis. ac caritatis ⁊ dilectōis affectum eis ostenderitis. quid amplius scz quantū ad pfectionē facietis. Et si bñfeceritis tantū his q̄ vobis benefa/ciūt. q̄d ē debiti naturalē accepto bñfitō. q̄ vobis est gra. i. q̄d meritū gre apud deū. Quasi diceret nullum Hā publicani ⁊ ethnici. i. pctōres ⁊ gentiles hoc faciūt Publicani q̄ publica vectigalia exigūt. a publio rege romanoq̄ nom̄ traxisse dicunt. ethnici ꝛo ab ethnos grece q̄ gens latine ē vocat. q̄ tales sunt ut fuerūt ge/niti. s. sub pctō Et si mutuū dederitis his a q̄bꝫ speratis recipe. q̄ gra vobis. s. apud deū. Quasi diceret nulla Hā ut dr̄ glosa. ex hoc solo q̄ sperare recipe ñ p̄ dō da tis. Unde de talibꝫ dici potest receperunt mercedem suam. q̄r spe retributionis humane mutuant. Nam ⁊ peccatores qui gratiā dei non hūt peccatoribꝫ fene rantur. i. mutuū dant ut eq̄lia nō vltra sortē recipiāt Ex quo patet q̄ plus q̄z peccatores sunt qui mutuāt. ut cum vsura recipiant. Quasi diceret fm̄ bedam. Si tales inter se natura duce nouerunt esse bñfici. quāto vo bis gradus p̄fessionis eximior necesse est. ut cura vir tutis sit vberior. quatenus etiaz nō amātes caritatis sinu amplectamini. Unde ⁊ crisp. Quoniam igitur di gni supplicio sumus. qui cum ad similitudinē dei vitā

ñtam informare iubemur. forsitã ne gentilibꝫ quidez inueniamꝰ eglēs Et itez Ez si nos in his nec publicanis. nec gētilibꝫ meliores efficimꝰ. nõne lugendi ⁊ plangendi sumus Quinimo intimꝰ longe sumus a diligẽdis inimicis. vt nec amicis quidẽ caritatis vicẽ reddamus. sz ecõtrario odio bẽamus etiã diligẽtes in quo nõ solũ a gẽtilibꝫ publicanis nequaqz differimus. sz multo etiã inferiores existimus. xps etiã nõ solũ vult nos ignoscere delinqñtibꝫ sz vt etiam amemus eos ⁊ oremus ꝓ ipis Hã si ꝰmodo nõ ledas cũ q̃ te lesit. auertis te tũ ab eo. nec libenter eũ vides. manet sine dubio vulnus in pectore. ⁊ dolor augescit in corde. Hunqd tu ita vis tibi ꝓficiũ fieri deũ vt nõ te q̃dẽ ledat auertat se tũ abs te. ⁊ pcõꝫ tuoꝫ memoriã teneat ⁊ videre te velit Ygit ãlem vis erga te esse deũ. cũ delictoꝫ remiã poscis. talem te exhibere debes his q̃ deliq̃unt in te Hec crisõ. Intelligeqꝫ qñ ista fiũt ex naturali affectõe. q̃ pcedere ex cã vtili aut delectabili ⁊ ex cã honesti. ⁊ p hmõi moralis amicitie. sic nõ sunt meritoria vite eterne. Sed qñ ista ꝓcedũt ex hmõi caritatis. tũc sunt meritoria. ac pcipiũ ⁊ nõ merẽdi ad deũ. q̃ sola diuidit inter filios regni ⁊ pditõis Diligere em ꝓter amorẽ reciprocũ. nature ẽ debitũ Diligere ꝓter bñficiũ acceptũ vel speratũ est mercẽnariũ Diligere ꝓter mutue familiaritatis oblectamentũ est malũ Diligere ꝓter peti ꝓsensum est malignũ Diligere ꝓter opus bonũ ẽ gratuitũ Qui em diligit primũ aut q2 bonus ẽ. aut vt bon? sit. aut q2 eiusdẽ corpis mẽbra ⁊ eiusdẽ pris filij sumus diligere dz. talis em amor spũalis est ⁊ ideo indeficiens Carnalis em amor cito dilabit sicut ipa caro. ãli vz amore publicani ⁊ ethnici se inuicẽ diligũt. in q̃bo est natura sine gẽa. ⁊ mi diligẽtes se diligũt. statim ei vt se ab aliqs nõ diligi intelligũt. ipi quoqz alios nõ diligũt Hos g̃ oẽs diligere. oim salutẽ q̃rere. oibꝫ bñfacere ⁊ caritatis affectũ ostendere debemus. nõ q̃rentes cui sz q̃re ista faciamus Sic em augef amor. ⁊ pcordia crescit. Ista itaqz debẽt fieri. nõ in spe retributõis bũane. sed ome Sicut em dns est oĩs boni principiũ sic vult eẽ ⁊ finis Ego sum inquit alpha ⁊ o. pncipiũ ⁊ finis Hñ augu. Qui amicũ ꝓter ꝓmodum q̃libet amat nõ amicũ ꝓuincit amare. sed ꝓmodũ. Et ideo deus quo nihil est melius aut melius ꝓter q̃d diligatur. ꝓter seipsum pfecte diligit Si vo saltem ꝓter illa que pstat amat. non vtiqz grato amat q̃ illud ꝓter q̃d diligit ei q̃d dictũ quoqz nephas antefert. Et itez Gratis deus amet. vt opis quo illi ministratur pcium sit esse cũ illo Nihil em debemus ꝓ amore ihesu querere. misi eius suauem pnciam. Hec augustin. Unde ⁊ bernar. Non sine premio diligitur deus. ⁊ si absqz premiũ intuitu sit diligendus. Uerus amatoꝛ pmiũ non querit. sz meret Hec bernardus Amemus ergo aduersarios nostros ⁊ nihilominus eis beneficia pstemus. vt simus pfecti pro modulo nostro. perfectione gratie sicut ⁊ pater noster celestis perfectus ẽ pfectione nature quoniam pfectus dñs bonos ⁊ pfectos vult habere fideles. Simus interim pfecti saltem pfectionem sufficiẽte. que est in dei ⁊ ꝓximi caritate. ⁊ mitamur ad cumulum pfectionis superogationis. q̃ ẽ diligere inimicos. ⁊ orare ꝓ eis. sicut fecit xps. Unde crisõ. Nõ tantũ ledimur ab iniquis qñ nocemur ab ipsis quantũ cũ ꝑ malicia eoꝝ ꝓstantia tolerantie a suo ꝓposito victa recesserit. Ne igit odio habeas facientẽ tibi mala. ⁊ ne maledicas ꝛanti. sed magis ama q̃si multoꝝ tibi ꝓfuturo bonoꝝ. teqz ad amplissimũ hõrem ledendo ducentẽ. Illicq̃n ⁊ lato rem sustinuisti. fructu aũt priuatus es. ⁊ iacturã quidem feres mercedẽ aũt pdes Oõ certe extreme oĩno dementie est. vt aliqui cũ maiora ꝓsumpti sunt. nequaqz minora sustineãt. Et quemadmodũ inquies fieri ista possibile est. Uidisti deũ hoiem factuz. ⁊ eo vsqz ꝓ tua descendentẽ salute. tantaqz ꝓpter te esse ꝓsumptum. ⁊ ad huc mãrio aut dubitas. quẽadmodũ impossibile sit iniurias donare ꝓximis. Sed tu plurimũ oĩo lesus es. ꝛc quid tale pressus es q̃le tuus imo oĩm dñs Et naũt oĩno nimis lesus es. idcirco maxie beneficiũ refer nocenti. vt ⁊ tibi ꝓpsi clariorẽ facias coronam ⁊ frẽm a periculo grauissimi lãguoris absoluas. hec crisõ.

Domine iesu xpe mitissime totius bonitatis ⁊ patie mgẽ. da mihi seruoꝝ tuoꝝ vltimo ⁊ simplici vt me humilẽ ⁊ alios inferiorẽ ꝓstituens ab oĩbus ꝓtemni cupiã ⁊ calcari. in iniriaqz in corpe vel rebꝰ patienter sustinens aĩm patiẽ ad pla sustinenda habeã. ac oĩ potenti in corpalibꝫ et spũalibꝫ ꝓ posse subuemã. Concede etiã vt non solũz amicos. sz ⁊ inimicos me corde ore vel ope plequãtur econtra valeã diligere. eisqz benefacere ⁊ benedicere. ac ꝓ eis orare. vt inter filios ⁊ electos tuos mereat tua gẽa numerari Amen. De laude bũana in bonis operibꝫ non querenda. Ca. XXXVI

Post hec magne perfectionis verba vcet ne de bonis opibꝫ inaniter glorient. q2 valde difficile est vt in eis vana gloria totaliter euitet. Unde ait. Attendite. i. diligenter ꝓsiderate. ⁊ attenti ac cauti estote. s. ꝓtra insidias superbie. q2 etiã bonis operibꝫ insidiat vt faciat ea perire. ne iustitiã ⁊ strã. i. opa iustitie. s. opa bõa de genere quecũqz fuerint illa. q2 oĩa ꝓtinent subiusticia generaliter dicta. faciatis coram hoĩbꝫ. eo. s. fine vt videamini ab eis. idem ꝓter laudem humanã vel fauorẽ mundi. nõ ꝓter gloriã dei. nec ꝓter edificatõez ꝓximi. alioquin mercedẽ non habebitis apud deũ cuius amore nõ fecistis. Ille em dz mercedem dare cuius mandato mouet oparius vel amore. misi ergo dẽ singulariter fit in cã. nõ opis mercedem. sed fallacie suppliciũ apud deuz habebunt. q2 hic ab humano ore mercedem. s. leuem auram fauoris receperunt. Ab his ergo dominatur acceperunt a quibꝰ eam ꝓcupierunt. Exquo em intentio fertur ad hominẽs tm. non est aliquid a deo iuste exꝑtandum. q2 non virtus sed causa virtutis mercedem hz apud deum. Hoc igitur deputat eis ꝓ mercede cuius amore fecerunt. s. laudem humana quã quesierunt. Et nõ solũ vera mercede ob prauam intentõem euacuant. sz nihilominus ꝓ ina gloria. q̃ sive precedat opus sive sequat semp mortale peccatũ est. pnam eternam merent. Minuit etiam ꝓbitas ꝓscientie ex fame mercede. Ũñ boetius. Minuit se ꝓbitatis conscie secretũ quoties cõfidẽto quis fructũ recipit fame ꝓcium. Et nõ vt idẽ boetius

dicit. Sapiēs bonū suū ñ popularī rumore.sz pscīe veritate metit. Et psidera. q̄ vrant Crisō. nō solū nō oñdi iubet sed ꝛ studere latere. Neq; em̄ est eccle non studere apparere.ꝛ studere latere. Per hoc tm̄ nō ꝙ hi bibent opa bona fieri corā hoīb ad dei gl̄iaz ꝛ pximi edificatōem.qz hoc est bonū ꝛ meritoriū apud deū Sed vt dicit Grego. Valde pfectorū est sic ostensio ope.gl̄iā actoris querere.vt de illata laude nesciat priuata exultatōe gaudere.quā infirmi qz pfecte ptēnendo nō supant.restat necesse est. vt bonū qđ opant̄ur.abscōdant. Deinde postq; generaliter iusticiā nosauit.nunc consequent ppartes exequit.ꝛ specialiter phibet in elemosina. ꝛ oratiōe ac ieiunio vanaz gl̄iā ḡri.qz hec tria pcipue psueuit inanis gloria comitari. Hec sūt tria satisfactōis opa. scz.elemosina ptra petm̄ in pximū.oratio ptra petm̄ in deū. ieiunium cōtra petm̄ in semetipm. Hec etiā tria valent ꝯtra radices pctōꝝ.s. ptra tria mala q̄ in mūdo sunt Elemosina em̄ est iusticia ptra pcupiscentiā oculoꝝ. oratō ptra superbiaz vite.ieiumū ptra pcupiscentiam carnis. Ait g̃ cū facis elemosinā corpalez.s.vel spūalem.noli ante te tuba canere.sicut faciūt ypocrite id ē noli eam facere in mā̄festatiōe. ꝛ velle innotescere. vt glorieris in laude tua.sicut ille aptum dat signum qui camit tuba. Nō ē ingrata deo elemosina q̄ videt̄ sed q̄ ideo fit vt videaf. Et qz tales principaliter intendūt hono rē vanū ꝛ transitoriū.ideo amittūt a rū ꝛ eternū. Ūñ sequit. Amē dico vobis receperunt mercedem suā scz gl̄iā humanā.quā q̄rebāt.p dono elemosine. sed pena expectaf p mala intentione. Ita g̃ faciūt ypocrite. Le aūt faciente elemosinā qđ ē opus de genere bonoꝝ.nesciat sinistra tua ꝛ intentio puerſa.qđ faciat dextera tua ꝛ intētio sancta. Sinistra est appetitō ꝛ delectatio laudis humane vel ꝓmodi terreni.dextera aūt intētio implendi p̄cepta diuina.seu amor dei ꝛ celestis p̄mij. Est g̃ sensus. Non se immisceat intentio alicuius prauitatis.dū p̄cepto dei implere satagis.Et expōit qđ dixit.nesciat. illud ei nescitur qđ in abscondito est.ꝛ ideo dicit. vt sit elemosina tua in abscondito id ē scōm rationē intentionū.ꝛ si nō scōm rōem operatōis. Sit in abscondito ꝛ secreto mētis.i. in ipsa bona pscīa.q̄ būanis dem̄ostrari nō pōt oculis Sufficit tibi ad pmerendū p̄miū.qui solus pscīe inspector ē. ꝛ hoc ē qđ subdit. Et pr̄ tuus scz deus q̄ est pr̄ oim̄ p creationē. ꝛ iustoꝝ p gr̄e adoptionē q videt in abscōdito.qz ipse solus videt intētionē cordiū.reddet tibi qz retribuet bonis fm intētionē cordis hoīb abscōditā ꝛ occultā. ꝛ si nō in pūti. tm̄ in futuro. Non g̃ si hec sciant hoīes formidandū ē.sz si hoc animo fiant . vt fructus placendi hominibus in eis expectet.ꝛ laus humana admisceatur. In omni em̄ ope nostro.nesciat sinistra quid facit dextera.si nō amore laudis humane.sed amore dei ꝛ iusticie id agamus. Et ideo siue in sinagogis.siue i vicis ꝛ plateis elemosinam vel aliud opus bonum quis faciat in abscondito tamē facit. quicūq; hoc faciens nō ab hoīb.sed a deo videri desiderat. Econtra vero qui in abscondito facit. ꝛ videri cupiens laudem ex hoc ꝛ gl̄iā querit nō in abscondito quidem facit. quoniam absconditū non vult esse qđ facit. tantūq; ei valeret acſi in publico fieret. Unde Crisostomus. Do/

test em̄ aliquis coram hoīb elemosinam facere. nec tm̄ ad hoc facere ut eā oculis hoīm ostēdat ꝛ aliqs nō corā hoīb faciēs eo tm̄ aio facere.ut se id facientē optet videri. Propter qđ ñ factū ipz .sz volūtatē aut coronat. aut punit. nec finē opis .sz volūtati operantis mercedē damnūne dicenti Nō igit tm̄ modo dedisse elemosinā. sz quēadmodū oz dedisse ꝛ vtilis ē. Hec crisō. Sic in orōe docet fugere vanā gl̄iā.ut nō ores in publico ad manifestationē.ut videaris ab hoīb sicut faciunt ypocrite.qui ut dicit crisō .nō intēdūt exaudiri.sed videri. Et quia intentionē habent puersaz ideo damnosam subdit sequelā . quia receperunt mercedem suaz scz laudē transitoriā.sed randē recipiēt penam eternam .Argumentuz habes ex hoc q̄ cū vana gl̄ia fit mortale pccatū . tō omne opus ex vana gloria factū est mortale reputanduz.quia ꝙ ea infligitur pena eterna. Ita ergo faciunt ypocrite . Tu aūt cum oraueris intra in cubiculum tuū.id est in locum secretum. ꝛ clauso ostio.ne veniat multitudo impediēs elevationem mētis.ꝛ auertens te a propōsito.ora patrē tuū celestem in abscondito. Et est sensus fm remigiū Sufficiat tibi ut ille sol? nouerit tuā orōem.q̄ omniū corda nouit occulta.qz ipse q̄ est inspector erit exaudito?. Et pr̄ tuus cuius honorē debes itendere.q̄ videt in abscōdito reddet tibi fructū orōis in apto. Scōm crisō. Qui sic orat secreto.ut ab hoīb abscōse orare videaf .nō deū aspicit sz hoīes. ꝛ iō q̄ntū ad ꝓposituz suū i sinagoga orat.ac etiā sic dupliciter laudatur.ꝛ qz orat.ꝛ qz abscōse orat. Cuius āt orātis meritū solū aspicit deum q̄uis in sinagoga oret.tamē apud se i secreto videf orare. Orans ergo nihil nouū faciat qđ aspiciant hoīes.vel clamando.vel pectus pcutiēdo.vel manus expandendo. Hec crisō. Ubi sciendum ꝙ duplex est oratio.quedā publica que fit a ministris ecclesie.ꝛ ista nō debet fieri in occulto.sed magis in publico ꝛ in ecclesia coram populo.quia ꝙ tota offert ꝯmunitate .ꝛ populus in hoc conformare se debet ministris ecclesie .ipsum deū deprecando fm modum cōgruū ꝛ sibi possibilem. Alia est oratio priuata. ꝛ talis magis debz fieri in secreto duplici de causa. vna est. qz oratio est eleuatio mentis in deum. mēs aūt citius ꝛ melius eleuaf i deū. q̄n hō est in secreto loco .ꝛ a tumultu sepatus .alia est ad euitandoz vane gl̄ie q̄ de facili insurgit i publico. Orare itaq; volēti hoīb salubre dat xp̄s ꝓsiliuz ut intrēt in cubiculū.s. cordis secretū.ꝛ claudāt ostiuz .s. carnales sensus.ꝙ quos exteriora improbe se īgerūt ꝛ turbe fantasmatū orāntib obstrepūt . ut sic etiā clauso ostio mētis ꝛ collectis aīe viribus oro spiritus fiat in intimis cordis.ꝛ ide dirigaf ad dm̄ feruēti?.vbi oraf pater in adscondito.qz absconditū ꝛ cubiculum est secreta cordis intentio . Quantum em̄ homo pr̄ēnit qđ est extra se tantum potest se recolligere intra se.ꝛ quātum se recolligit intra se.tātum potest supra se ad orationē ꝛ dei cōtemplationē ascendere. Deinde circa orationē excludit gentiliū errorē.dicens. Orātes āt nolite multū loqui sicut faciunt ethnici . q̄ putant in multiloquio ꝛ in multiloquio ac suauiloquio suo exaudiri ꝛ q̄ ipi ita verbis flectere queant deum sicut oratorum dicem. Scit em̄ pater vester celestis quid opus sit vobis anteq; petatis eū.quia audit p̄parationē cordis singuloꝝ.hoc addit ad excludendum istoꝝ gentilium

falsum intellectū.scōm quez aliquid deo notificat de nouo qz oīa scit aboterno. Non ꝓhibet dñs in orōne multiplicatōem vboꝝ simplr & absolute.qz ipse ꝓ noctaut in orōe.& factus in agonia ꝓlixius orabat. sz ꝓhibet ne multiloqo vtamr in orōe eo fine & ea intē none qbꝫ vtebant gentiles idolatre. q̄ triplici de cā vtebant vocali orōe in mltiloqo facta Prima qz orabant demones q̄ nescirēt qd illi peterēt nisi vbis & signo exteriori instructi eēnt.secreta em cordis būam penetrare nō valeāt. Scōa qz putabāt demonibꝫ q̄si hoibꝫ vbis psuasibilibꝫ & multis psuadendū eē.& hic eos ad miserēdū ꝓuocari Tercia qz demones quos orabāt.qñqz absentes eē putabāt & ꝙ talē orōem reuocari possent Ista sunt mala.& ideo ab orōe fideliū remouēda Sitr aūt triplex est cā.quare nos vtamur vocali orōne Prima vt obsequiū oris sicut & cordis & opis deo iuendamus.triplex em sacrificiū deo debemus.s.sacrificiū cordis.oris & opis Scōa vt ad memoriā reuocemus qd̄ petere debemus & vt ipa vocal orō pigritiā nram excitet.qz si hō sp in silentio oraret facili obdormiret.oblitus qd peteret Tercia vt vocali orōne ꝓmptus instruat.& ad ꝙsile opus inuitet. Vult aūt deus vt oremus ne qd̄ ab eo nobis dat vile hēamus sz eoipso āpliusen adoremus.desideremus & ita amplius mereamur. Nec ad deū orātes frustra sciēti loquim̄.qz scm hiero.nō narratores sz rogatores sumus.aliud est em narrare ignoranti.aliud petere scienti. Vñ criso. ōt ꝙ oz orare vt.s.deū non doceas sz inflectas.vt familiaris efficiaris interpellatōis frequētia.vt humilieris orādo.vtqꝫ petōꝫ tuoꝝ recorderis. Et notandū ꝙ pñt multiplicari vba in orōne vt ꝓ significatōem vboꝝ denotoꝝ aīmus melius eleuet in deū.& nō solū mente sz etiā corꝑali voce homo eleuet in eū.scm illud Cor meū & caro mea exultauerūt in deū viuū.nō tm̄ ꝑt ibi dari regula certa.sz dz hō talibꝫ vti in orōne.quantū ꝑcipit ꝙ faciūt ad deuotōnis exercitatōez. Si aūt ecōtrario ꝑciat ꝙ mltiplicatō vboꝝ distrahat mentē eius q̄ aliqñ mltiloquiū oris impedit deuotōem mētis.tūc dz cessare a vbis & orare deū mentis affectibꝫ. Unde scm aug.qñ rogamus deū pietate opus est nō vbositate.aliud est sermo multus aliud diuturnus affectus Plaz plurimū qꝫ hoc negociū plus gemitibꝫ agit q̄z scm ombꝫ.plus fletibus q̄z affatu. Hec tamen intelligenda sunt de orōnibꝫ priuatis & voluntarijs.qz orationes debite & publice debent esse in vbis vt possint ꝑcipi ab alijs. Deinde vocet fugere ypocrisim in ieiunio dicens.cū ieiunatis.qd̄ exponit pro tpe.nolite fieri tristes sicut ypocrite. Non solū ꝓhibet fieri sed velle.cū ōt nolite in voluntate est em prima radix merendi vel demereri. Item fieri ꝓhibet nō esse.qz scm criso. sciens dns ꝙ non ꝑt esse hilaris qui ieiunat.non dixit nolite eē tristes.sed nolite fieri.aliud est esse.aliud fieri. Assiduum quidem ieiunium naturaliter facit esse tristem. qui aūt dē ypocrisim pallentes apparent tristes.non sunt sz fiunt sicut ypocrite tristes in apparētia.vt ipa vultus tristitia sit ostentatō ieiunij falsa & vana. Exterminat em & ꝙsi extra ꝓnos terminos ponūt & adducūt facies suas.ac deformant.corꝑaqꝫ sua habitu sordido & squalido deturpant.vt appareāt hominibꝫ

Capitulum.xxxvi.

ieiunantes.ac sp videant tristes & quasi de peccatis & alioꝝ lugentes Onūdit em̄ quandā faciei tristitiā & extra solitū alioꝝ modū.in vultu & toste squaloꝛē demō strant vt pñe rigoꝛē simulent.& religiosi ꝑ ceteris appareant & inde laudes ab hoibꝫ recipiant. O infama vanitatis.nolunt esse qd̄ tm̄ volunt apparere Et ꝓpter hoc cū assertōe ꝓmittat eis pnā non modicā dicens Amen.i. vere dico vobis.qz receperunt mercedē suaz. .s.laudē hoim̄ quā querebant.& in futuro recipient ꝓ simulatōe dam natōem quā non timebāt Et signāter dr receperunt nō recipiunt.qz talis laus adeo breuis est q̄ q̄si nihil de pñti hz. Vñ in Job. Laus impiorū breuis & gaudiū ypocrite instar puncti. Non ergo ꝓhibet dns tristitiā pñe ꝓ peccatis.sed tristitiā ficta ꝓ laudibꝫ ꝙsequendis.nec ꝓhibet videri ieiunantes sed hoc nō appetere ꝓpter hoim̄ fauores.qz nō virtus vt tal sed mens ficta reprobat. Vñ crisz. Si g̃ qui ieiunat & tristē se facit ypocrita est. q̄nto magis iniquior est qui nō ieiunat. sed argumentis quibusdā in facie sua pingit vt nalē pallorē quasi ieiunij signum.

Deinde subdit modū ieiunandi debitū. Tu aūt cum ieiunas nō.s.in teris ypocritas.sed vnge caput tuū & faciē tuā laua. Quia ridiculū esset caput oleo ad literā vngere.ideo scm hiero.accipit metaphorice a pa lestinis qui in festis solebāt hoc facere.vt q̄si ieiunamus letos nos & festiuos esse monstremus. vnge ergo caput tuū.i. hilarē te exhibe.& faciem tuā laua.ad īrām. ne sordidus appareas. Duo dicit ꝓtra duo.vnge oleo leticie ꝓtra tristitiā ypocritaꝝ. Laua aq̄ mundicie ꝓtra exterminatōem faciez. Vel scm duas ptes iusticie.laua faciem internā.i. ꝙscīam a malo ꝑ confessionē tergendo vt munda sit ante deū Sicut em in conspectu hoim̄ gratiosa est facies pulcra.sic in oculis dei preciosa est conscīa munda.& vnge caput.i.mentem seu rōnem que in aīa preeminet.ac cogitatōes & cetera hoīs regit in bono ꝑ deuotōem gaudendo.vt in ieiunio hilarē aīm exhibeas deo. spūalis em̄ hilaritas in ieiunio sicut in elemosina est necāria.qz sicut ds diligit hilarē datorē.sic & hilarē ieiunantē. Ubi aug⁹. Intelligendū est hoc ꝓceptū ad interiorē hoiem pertinere. Ungere g̃ caput ad leticiā ꝑtinet.lauare aūt faciē ad mundiciā. Et rō caput vngunt q̄ letant̄ interi⁹ mente atꝫ rōne. Et hoc faciat q̄ nō foris q̄rit leticiā. vt de laudibꝫ hoim̄ gaudeat. Ita ei & faciē lauabit.i. cor mundabit quo visurus est deū.nō ꝓ interpositū velamine ꝓpter infirmitatē ꝓtractā de sordibꝫ. Vel scm crisz. Unge caput.i.xpm oleo misericordie.s.pauperes reficiendo.laua faciem.i.intentōem ꝓpter deū hoc faciendo Et subdit remouens intentōem prauaz.ne videaris hominibꝫ.i.ad laudem & gloriam hominū querendā ieiunare.sed patri tuo celesti cuius gloriam tm̄ debes in operibꝫ tuis querere. qui est in abscondito cordiū q̄ scrutat renes & corda hominum.vel in abscondito remunerationū quas abscondit timentibꝫ eum.vel q̄ deus invita pñti non potest a nobis videri.licet p̄sens sit vbiqꝫ. Et pater tuus qui non obliuiscit ꝓlez suam.qui videt in abscondito id est approbat rectam & secretam intentōem.reddet tibi talis ieiunij mercedē quia reddet deus mercedem laborum sanctoꝝ suoꝝ Ubi remigius. Sufficit enim tibi vt qui est inspector

ꝓscie. sit etiã remunerator. De vtilitate aũt ⁊ fructu ieiunij sic dicit Aug⁹. Ieiunio purgat mentem. subleuat sensũ. carnẽ spũi subijcit. cor facit ꝓtritũ ⁊ hũilitatẽ ꝓcupiscẽte nebulas dispargit. libidinẽ extinguit. castitatis lumẽ accẽdit. Hic scõm aug. animaduertẽdũ est nõ solũ eẽ iactantiã in corpore ⁊ rerũ corpeaꝝ mitore atq; pompa. sed etiã ipsis sordibꝰ ⁊ squalore ⁊ hoc eo piculosius ẽ quo sub noĩe seruitutis dei decipit. que tñ ceteris opibꝰ cognosci põt. Et ideo mediũ ẽ tenẽdũ. q⁹ nec mitor nec squalor nimius decet xpianũ. Er pmissis etiam perpẽde q⁹ virtutes ꝓpter se ⁊ deũ nõ ꝓpter hoies sunt appetẽde. Ihñ crisᵒ. Hõ pnus aũt fructus ẽ hũanã gl'iaz ꝓtẽnere. p hoc em aliquis a graui seruitute liberat. ⁊ ꝓrius virtutis operatorem efficitur. eã amans nõ ꝓpter alios sed ꝓpter seipsaz. Hoc tanter vo orõm elemosinã ⁊ ieiunij adiũgit. q⁹ oco ẽ quedã auicula q̃ penetrat celũ. ⁊ habet duas alas scz elemosinã ⁊ ieiunij. ⁊ ideo pmo agit de elemosina. et vltimo de ieiunio. ⁊ medio loco de orõne. q⁹ ipsa oratio his ãsi duabꝰ pennis a terrenis ⁊ a fumosis fumositatibꝰ penetrat celum. ⁊ ipsa quasi volando puenit ad deum. Unde in tobia. Bona est oratio cũ ieiunio ⁊ elemosina. In oibus ergo nris opibꝰ humanã laudẽ fugere debem⁹. q⁹ vt dicit boetius. Sapiens bonuz suũ nõ popularj rumore. sz ꝓscie veritate metiꝫ. Nõ solũ aũt in opibꝰ. sed etiã in ocio laus humana est fugienda. Ihñ Seneca. Absconde te in ocio. sed ⁊ ipm ociũ absconde. Nõ inscribas tibi philosophiã. aliud ꝓposito tuo nomẽ impone valitudinẽ ⁊ imbellicitatẽ vocato ⁊ de fidiam. Gloriari in ocio ambicio ẽ. Ami malia quedã inuenirj põt. que vestigia circa ipm confundũt cubile. idem tibi faciendũ est. alioquin nõ derũt q̃ psequebanꝫ. Optimũ est nõ iactare ociũ suũ. Ille se abscõdit. ille clausus est. ille multis annis nõ transit domus sue limen. Conuocat turbaz quisquis ocio suo aliquã fabulã imposuit. Cũ secesseris nõ est hoc agendũ vt de te hoies loquant. sz vt ipe tecũ loq̃ris. Quid in ocio facis. Illeus meũ curo. Si oñderem tibi pedẽ turgidũ liuẽdã manũ. ac ꝓtracti curis aridos neruos ꝓmitteres me vno loco iacere ⁊ fouere morbũ mai⁹ malũ est hoc q⁹ nõ possuz sibi oñdere. Nolo me laudes. nolo dicas. O magnũ virz cõtẽpsit oĩa. ⁊ dãnatis hũana vite furorib⁹ fugit. Nihil dãnauj msi me. nõ ẽ q⁹ ꝓficiẽdi cã venire ad me velis Erras q̃ hĩc auxiliꝫ aliq̃d spas. Hõ medicus sz eger hic hĩtat. Malo illa cũ discesseris dicas. Ego istum btm hoiez putabã ⁊ eruditũ. Erexerã aures vestitur⁹ suz. Nil vidi. nil audiui q⁹ ꝓcupiscerẽ ad q⁹ reuerterer. Si hec sentis. si hec loq̃ris aliq̃d ꝓfectũ ẽ. Malo ignoscas ocio meo q̃ iuideas. Hec. Seneca.

O Omine ieſu xpe q̃ nobis in oibus opibus tuis humilitatis exemplũ ostẽdisti. ac vanã ⁊ inanẽ gloriã fugere docuisti. custodi me queso itus ⁊ fotis ꝓtra insidias superbie. vt nullus pateat locus inimicis aĩe mee. ⁊ da mihi vrĩ elemosina. oratione. ieiunio. ⁊ in cũctis bonis opibus laudẽ humanã ⁊ mũdi fauorẽ nõ querã. sed pure ꝓpter dei gl'iaz ⁊ ꝓximi edificatiõnẽ ea faciã. nec de eis vnq̃ inaniter gl'iari psumam. ne mercedez hic recipiẽs in futuro va mercede merear euacuari. ⁊ mihi dominus ꝓmis eternis deputari. Amen.

De oratione dominica. Capitulum XXXVII

Pter cetera autem que de oratione dicunt⁹ oratio dnica interserit⁹ que multis ex causis orationibus ceteris antecellit. s. autoritate doctoris q⁹ ipsius saluatoris ore ꝓlata fuit brevitate sermonis q⁹ facile ⁊ cito ꝓfertur. sufficientia petitionũ. q⁹ vtriusq; vite ꝓtinet necessaria. ⁊ fecũditate misterioꝝ. q⁹ immensa ꝓtinet sacramenta. Unde crisᵒ. Dñs subpendio verboꝝ formã orandi tradens discipulis. ⁊ summam ⁊ sufficientiã oĩm petendoꝝ. tum beatitudinum. tum donoꝝ oĩm. videlicz ad vitam pñtem ⁊ futuram pinentiũ ꝓplectit. In hac orõnis formula breui paucitate verboꝝ. sed sufficiens ꝓtinentia oĩm petendoꝝ. omni orõne spũalioris ⁊ sanctioris. q⁹ ex ore altissimi ꝓcessit. q⁹ ꝓtunt⁹ ⁊ includunt⁹ que in oibus aliis orõmbus ꝓtinentur. O q̃ fidelis hec ⁊ beata nobis orõ est. cuius ordinẽ nobis doctor vite ac magister celestis instituit. Quã beati etiã nos esse possumus. si huius orõnis dnice verba non tñ officio oris. sed etiã fidelissime ꝓuersatõnis actu seruemus. Hanc ita q̃ formã dns discipulis suis ad spem salutis hũane orandi ꝓstituit. vniuersa igit⁹ que fidei ac saluti nostre sunt necãria in hac brevitate orõnis dnice ꝓtinentur. Hec crisᵒ. De sufficientia quoq; istius orõnis benedicte sic dt aug. Quecũq; alia verba dicamus q̃ affectus orantis format. nil aliud dicimus q̃ q⁹ in ista orõne dnica posit⁹ est si recte ⁊ ꝓgruenter oramus Et si ꝓ re oĩa precationũ sanctaꝝ verba discurras nihil inuenies q⁹ in ista orõne dnica non ꝓtineret. Quisq; aũt id dicit q⁹ ad istã euangelicã precẽ ꝓtinere nõ possit carnaliter orat. q⁹ nescio quo nõ dicat illicite. q̃ renatos dns nõ msi spũaliter docet orare. hec aug. Ciprianus etiã de orõne dnica dicit q⁹ xps in ista orõne magisterio suo oẽm precẽ nostrã salutari sermone breuiauit. Quare aũt hec oratio tã brevis est ⁊ tam pauca verba ꝓplectit. pñt assignari septẽ rõnes ꝑma vt citius addiscat. scda vt melius retineat. tercia vt nullus de eius ignorãtia excuset. q̃rta vt frequẽtius dicatur. quinta vt tediũ in dicendo removeat. sexta vt fiducia cito impetrãdi tribuat. septima vt in devotiõne mẽtis nõ in multiplicatiõne verboꝝ virtus orõnis esse oñdat. Oẽs vo petitiões sub septenario numero ꝓplexandunt⁹. q⁹ septenarius est numerus vniuersitatis. vniuersitas oĩm recte desiderabiliũ in his ꝓplexandit⁹ petitoib⁹. ideo rõnabiliter oẽs petitiões sub septenario est ꝓplexus. Habet ergo hec orõ dominica octo partes. prima est captatio benivolentie quã sequũt⁹ septẽ petitiões Captat⁹ aũt benivolẽtia tripl'r ex pte rogati q⁹ pater. cuius filij sumus p fidẽ. ex pte rogantiũ q⁹ nostер. nobis datus p caritatẽ. ex pte assessoꝝ rogati q⁹ est in celis. i. in sanctis quoꝝ auxilio erigimur ꝓr spem Dicamus q̃ Pater in quẽ credimus. nẽ quem diligimus. qui es in celis de quibꝰ speramus. hec em tria faciũt orõem dignam. s. motus fidei. caritatis ⁊ spei Ipe quidẽ dns vr pater noster tripliciter. scdm triplex esse q⁹ ab eo accepimus. s. nature. gẽe ⁊ glorie Esse nature dedit nobis in creatõe. esse gẽe in recreatõe seu redemptõe. ⁊ esse glorie in regni comitatione

Dicit ḡ pater oīm generaliter rōne creatōis .ſz fideliū ſpāliter rōe adoptōis .noīe aūt pris intelligit hic tota trinitas.ſ pater ⁊ filius ⁊ ſpūſſanctus. O quanta fiducia fidutialis audacia. q factura factorē. creatura creatorē. hō deū prēm audeat nūcupare .Quis vnq̄ ausus est in veteri lege talia p̄sumere Remoti q̄ q2 ſm gloſam. deus antiq̄s vt ſeruis dicebat dñs nūc 02 pater cui nō timore ſz amore ſeruimus. Unō augu. Nūq̄ inuenit p̄ceptū pp̄o iſrael. vt diceret pater nr̄. ſz est eis inſinuatus tāq̄ dñs ſeruis .Nos vo p̄ ſanguinē dñi ieſu. filij adoptōis effecti. p̄fidenter clamamus Abba pater Et ite q̄ Quo noīe ⁊ caritas excitat Quid em̄ carius filijs esſe 02 q̄ pr̄. ⁊ ſuppler affectus cū hoies dicūt pater nr̄. Et quedā p̄ſumptō im petrādi q̄ petituri ſumus Quid em̄ nō det iā filijs petentib⁹. cū hoc ipe aī dederit vt filij eſſent Poſtremo quāta cura aīm tāgit. vt qui 02 pater noſter. tāto patre nō ſit indignus Admonet hic etiā diuites vel genere nobiles ſm ſeculū. cū xp̄iani facti fuerint. non ſuppbire aduerſus paupes ⁊ ignobiles .q̄m ſit dicunt pater noſter. q̄ non p̄ſit vere ac pie dicere miſi ſe fratres eſſe cognoſcāt Hec aug. Un ⁊ criſo. Quāta dīn circa nos dilectio quanta mia eius ⁊ pietas .qui nobis tante gratie munus indulſit. vt licenter dīm ac deū noſtr̄ ſeruī. patrē dicere audeamus .quo vocabulo nō iam tm̄ ſeruos ſz etiā filios nos dei eſſe demōſtrat. q2 ergo tanti muneris gratiā p̄ſecuti ſumus q̄ſi filij dei agere ⁊ p̄uerſari debemus vt id nos eē q̄ dicimur. ſpiritali actu p̄bemus. ne aliter agētes q̄ dei filios p̄uenit rei ſub vſurpatione tanti nois teneam̄ Docet aūt ⁊ generalē p̄ fratrib⁹ facere orōnem. non em̄ 02 pater meus ſz pater noſter vt p̄ cōi. ſ. corpe p̄cem fundas. ⁊ vbiq̄ nō tā ꝓpria p̄moda q̄ p̄rimo⁹ requiras Ab hoc aūt ⁊ inimicitias interemit ⁊ ſuppbiā reprimit. ⁊ inuidiā repellit. ⁊ matrē bonoꝝ oīm caritatē introducit ⁊ būanaꝝ reꝝ ineq̄litatez p̄orſus excludit ⁊ mutuā regis cū paupe eq̄litatē hōris oſtdit ſi tū in maxīs ⁊ ad eternā gl'am necārijs cōione ſociemur. Cunctis em̄ vnā atq̄ eandem nobilitatem donauit deus cum dignatus est oīm pater vocari. Hec criſo. Admonemur hic ad fraternā vnionē ⁊ dilectionē. ſicut gemti ab vno patre celeſti p̄ grām .ab vno etiā terreno p̄ naturā plaſmato ⁊ creato. a ſummo p̄ celeſti oēs etiā de eodem luto formati. ne ſimus elati quaſi alq̄ alijs clarioribus ſint orti natalib⁹ Per celos aūt intelligūt ſancti ⁊ iuſti qui templū dei ſunt. q2 in eis tanq̄ in templo ſuo deus habitat Nā licet deus ſit in oīb⁹ p̄ dimitatis p̄ſtiam. eſt tū ſpeciali modo in iuſtis p̄ inhabitantē grām. ⁊ ſpecialiſſime excellētia eius relucet in beatis p̄ gl'iam Unō aug. Recte intelligit q̄ dictū est. pater noſter qui es in celis. in cordibus iuſtoꝝ esſe dictū tanq̄ in templo ſancto ſuo Simul etiā vt q̄ orat. in ſe quoq̄ ipo velit habitare quē inuocat Et cū hoc affecrat teneat iuſticiā quo munere inuitat ad inhabitandū aīm deus . Hec aug. Vel q̄ es in celis .i. in ſecreto tue maieſtatis .que adhuc celat nobis. ſcōm illud eſaie. Vere tu es deus abſconditus in quo admonemur ⁊ ſanctos imitari in p̄uerſatione ac ſecreta ⁊ abſcondita petere . Vel in celis .i. in illa celeſti regione eterne beatitudinis .vt cōmoratōem vite p̄ſtis velut pegrinam. ⁊ a patre noſtro nos ſeparantem. horrentes ad regionē in q̄ patrem noſtrum ꝓmorari fatemur ſummo deſiderio, peremus ⁊ ad illam tanq̄ ad patriā totā nr̄am intentōem figamus. Admonemur etiā vt nihil admittamus eiuſm odi q̄ hereditate paterna nos priuet. Et p̄ hoc q̄ dr̄ eſſe in celis .nō excludit quin ſit vbiq̄ ⁊ in oīb⁹ locis. q̄ uis em̄ vbiq̄ ſit totus eſſentialr. p̄ſnialiter ⁊ potentialr. tm̄ dr̄ de eo. qui es in celis vt innuat q̄ celeſtis p̄cellēs vult habere filios. Et ideo vt ait criſ. erubeſcāt ſe terrenis rebꝰ ſubſternere qui patrem hēt in celis. Item vt orantes celeſtia petamus ⁊ vt in celis hereditatem filioꝝ dei cogitemus. Item q2 in celis magis relucet ſue diue operationis ptās ⁊ virtus p̄cipue ⁊ potius dr̄ eſſe ibi q̄ alibi. ſicut aīa vbiq̄ eſt in corpe. intēlligit tm̄ dr̄ eſſe in corde . vel ſm alios etiā dr̄ eſſe in capite. q2 ibi nobiles ſue operationes magis vident apparere

Jā nunc q̄ ſint appetenda videamus. Primū aūt oīm que petunt hoc eſt. Sanctificet nomen tuū. i. nomen tuū q̄ in ſe ⁊ ſp̄ venerabile eſt ⁊ ſcūm. glorificet ac ſcūm ⁊ celebre ſit. ⁊ oſtdatur in nobis ⁊ in corde credendo ⁊ amādo ⁊ in ore laudādo ⁊ p̄dicando. ⁊ in ope beneviuendo. vt. ſ. in nr̄a vita ⁊ p̄uerſatōe ſp̄uali ſcūs appareas. Ita q̄ dr̄ ſanctificari ſicut clarificari ⁊ magnificari. nō in ſe ſed in nobis. nō em̄ petimus q̄ aliq̄ ſcītas ei de nouo accreſcat. q2 hoc eſt impoſſibile. ſed q̄ ſanctitas q̄ ei eternalr ineſt reluceat amplius i creaturis. ac primo ⁊ principalr queraſ in op⁹ humanis. vt ſm ap̄lm oīa in gl'am dei faciamus. Un criſo. Digna p̄ſus eius qui deū p̄rem appellauit orō. mbil oīno prius q̄ p̄ illius gl'ia ſupplicare. Dignare inq̄t in tā munda nos p̄uerſatōe ſeruare vt p̄ nos cuncti te oīno glorificent. Sicut em̄ cū quis celi pulcritudinē aſpicit dicit. gl'a tibi dō. ſic etiā cū aſpicit alicui⁹ virtutē q2 hoīs virtus multomagis q̄ celū glorificat deū. hec criſ. Vel nomē tuū. ſ. paternitatis quo dixeris pater ſanctificet .i. p̄ficiet in nobis p̄ p̄ſeuerantiā ⁊ ſtabilitatē. ne a ſanctificatōe noīs in aliquo diſcrepemus ſed patris nomen in nobis tanq̄ in filijs vita ⁊ moribꝰ oſtdamus vt nunq̄ p̄ petm̄ a filiationis gr̄a ſeparet filiationis. ſz filij tui per grām ſp̄ maneamus. vt vere ſimus filij tui. quorū tu p̄ eſſe dignaris. Vel nomen tuū. i. noticia tua ſanctificet .i. p̄ficiet in nobis per veram fidē. vt tu dō⁹ qui in te ſcūs es ſanctus habearis ab hoīb⁹. ⁊ ita oīb⁹ innoteſcaris vt nō exiſtiment aliq̄d ſanctius q̄ magis timeant offendere. ⁊ q̄ diligentius ſtudeāt honorare Deinde ſequit ſecunda petitio. Adueniat regnū tuū. ſ. eccleſie. i. manifeſtet hominib⁹. vt tu qui nūc regnas ſemp̄q̄ regnaſti in terris. ab hoīb⁹ ignorātibꝰ regnare incipiaris ⁊ cognoſcaris. quib⁹ regnum dei q̄uis nunq̄ diſcedat de terris. tū abſens eſt. ſicut lux p̄ſs abeſt cecis ⁊ oculos claudentibꝰ Vel adueniat regnum tuum. ſ. gratie quo quotidie regnas in ſcīs q̄ fit cum dyaboli impio p̄tinctōem vitioꝝ de cordibꝰ noſtris pulſo. tu in nobis p̄ virtutū flagrantiā incipias dominari. vt nō regnet dyabolus aut mōs vel carnalis affectus ſeu vllum petm̄ in nobis ſed tu ſolus ſine illis. Vel adueniat regnum tuum. ſ. glorie q̄ p̄ſtituto tpe oīb⁹ eſt p̄fectis ac dei filijs genera

liter repromissum. Ubi desideriū nām ad futurū regnū excitam? vt nobis ꝙ ad nos veniat. ꝙ in eo regnare mereamur. Hā velimus nolimus vtiq; aduenier. ꝙ vtinā ꝓpatos inueniat. Usq; Crisſ. Hoc quoq; gratissimi oīno serui est. neq; imperare pſentib⁹. neq; magnū aliq̄d ea q̄ videnſ putare. ſz ad patrē semp vrgeri semp̄q; in futura gestire. Quod certe ō optima oritur ꝓscia. ꝙ mente terremis oībus exuta. Qui em̄ isto amore succēdit. ꝙ hoc habz desideriū. neq; huius opibus ꝙ vemgnis inflari poterit. neq; aduersis ꝙ tristib⁹ būiliari. ſz tanq̄ in ipō celo habitās ꝙ ꝓuersans. abstractq; erutus ē in eq̄litate. Et iere. Oz magne fiducie ꝙ sincere ꝓscīētie est. hoc dñi regnū vt aduemat cō fidēter optare. Et idcirco q; vt regnū dei veniat semper oramus. tales nō in fide dñi ꝙ mādatis ei⁹ exhibere debem⁹. vt futuro regno digni eē possimus. Hec crisſ. Et sic regnū dei ē triplex. ſ. in eccl'ia ꝙ in aia atq; ī vita eterna. nec possumus ad deū venire p gl'iaz. nisi ipse ꝑmo veniat ad nos p gr̄am. Post hec sequitur petitio tercia. fiat volūtas tua sicut in celo ꝙ ī terra. i. sicut angelis ꝙ electis q̄ sunt in celo. pfecta est volūtas tua. vt volūtati tue ꝓformati pceptis tuis obediant. ꝙ tibi oīno adhereāt. ꝙ inculpate seruāt teq; prefruanſ. ita fiat in hoīb⁹ q̄ de terra sūt ꝙ ī terra cōuersanſ. Vel fiat volūtas tua sicut in celo ꝙ ī terra. i. sicut in iustis ita in pctōrib⁹. vt ad te. ſ. vnū deū ꝙ vnū cōuertanſ. ꝙ vniuersi nō suā sed tuā faciāt volūtatez. ac te credant oīa q̄ vident vel aspera vl' pspera p nostris vtilitatib⁹ dispensare. Tantū em̄ spualiter interesse videt inter iustos ꝙ pctōres. quantū corpaliter iter celū ꝙ terrā. ꝙ hoc accidit ex diuersitate affectuū. nam affectus iusti ē circa celestia. pctōr aūt affectus versaſ circa terrena. Vel fiat volūtas tua sicut in celo ꝙ in terra. i. sicut in spū ꝙ in carne. vt caro nō ꝓcupiscat aduersus spiritū. ſz quemadmodū bonus spūs nō resistit tibi. ita ꝙ corpus nō resistat spūi. ꝙ p consequens nec tibi. ꝙ vtroq; oīa q̄ odis. odiam⁹. ꝙ q̄ diligis diligamus. ꝙ q̄ pcipis impleamus. De volūtate dei sic dicit ciprianus sup oronē dñicaz. Volūtas dei est. quā xps fecit ꝙ docuit. būlitas in cōuersatōe. stabilitas in fide modestia ī verbis. in factis iusticia. in opib⁹ miscōia. in moribus disciplina iniuriā facere nō nosse. ꝙ factā posse tolerare. cū frib⁹ pacē tenere. dūm toto corde diligere. amare in illo q̄ pē ē timere q̄ ds ē. xpo nil preponere. q; nec nobis quicq̄ ppo sunt. caritati eius insepabiliter adherere. cruci ei⁹ fortiter ac fidēter assistere. qñ de eius nōie ꝙ honore certamē est exhibere in sermone ꝓstantiā qua ꝓfitemur. in questione fiduciā qua ꝓgredimur. in morte patientiā qua coronamur. Hoc est coherede xpi velle eē hoc ꝑceptuz xpi facere. hoc est voluntatē patris implere. Hec ciprīa. Deinde sequit quarta petitio. panē nostrum quotidianū da nobis hodie. i. victū quotidianum corpi necessariū nomine panis designatū. Et in hoc intelligunt pueri omnia vite necessaria. Usq; aug⁹ Sic ergo hic sufficientiā petimus apte que excellit. i. nomine panis totā significantes. Panem ergo dicit nō carnes. nō pisces. i. nō aliq̄d superfluū. sed tātū q̄ ē nature necessariū. q̄ bene figniſicat p panē. q; secm ecclesiasticū. initiū vite hominis aqua ꝙ panis. Et adhuc dicit nostrū. ut nemo sibi ꝓpria appropriet. q; sc̄z crisſ. oīa q̄ nobis dat deus. siue orāt⁹ siue militātib⁹. nō solū nobis dat. ſz etiā alīs p nos. ut de eo q̄ō accepimus a deo. ꝑ impetrātib⁹ faciam⁹. Qui ḡ ō laborib⁹ suis īdigētib⁹ nō pstat. nō tm̄ panē suū. ſz etiā alienū māducat. Et q̄ ō iusticia panē acq̄situ māducat. suū panē māducat. qui āt cū pctō. alienū. Hā illi de⁹ dat panem. qui cū iustitia pparat. diabolus āt ei qui pparat cum peccato. sm Grego. nostrū būc panem dicimus ꝙ tū ut detur oramus dei eī est ex munere. q; ab illo datur. ꝙ noster sit ex pceptione cuz accipiſ. Dicit aūt quotidianū nō annuū. vel ad plures annos ꝓpositum. ꝙ in horreis reseruatū. quē mathe⁹ dicit supersubstantialem. i. supadditum substātie ad sustētatōz Et sm cyrillū. ex eo etiā q̄ quotidianū alimentū insit querere videtur q̄ nihil cōcedat eos habere. ſz magis honestam colere paupratē. Non em̄ est habentiū panem petere. sed oppressoꝝ penuria. Et subiūgit. da nobis hodie. quia nec minimuz habere possumus nisi det ille qui dat escaz omni carni. vnde homo devotus tali mēte dz sumere cibū. ac si sibi de manu dñi pseuti alr mistreē. Et addit hodie. i. ī pseuti. vl' hodie. i. illū q̄ nobis hodie tātūmodo sufficit ut ō crastīo nō cogitemus. q; nescimus si ī crastinū ꝓueniamus. O sapientia vra ꝙ diuina ꝓuidētia. q̄ docuit ꝙ panē solū p tere ꝙ hodie noiare. hoc ei dicto ꝙ auiditas ꝙ auaritia tollitur. ꝙ būane vite incertū īfinuaſ. vel panē nām quotidianū da nobis hodie. i. panē spīralē. ſ. pcepta diuina q̄ quotidie oz meditari ꝙ operari. Hā ō ipis dñs ōt opamini cibum qui nō perit. Quotidianus dicit ſie panis. q̄diu durat hec vita ꝓpalis. Dictum est āt. da nobis hodie. qō intelligitur p toto tpe huius vite humane. in futura em̄ eis qui hic meruerunt nō auferet quia cibo spiritali in eternum saturabunſ. vel panē nām quotidianū da nobis hodie i. panem sacramentalem. ꝙ vinū qui de celo descendit. qui est sup substātialis. i. sup omnes substātias. ꝙ vniuersaz supat creaturam. qui panis noster est in altari ꝙ quotidie offertur p salute fideliū. qui reficit animā. naturaz corpis transcendentē. quo quotidie ad roborādū nos indigemus. q; quotidie labimur. ꝙ ad lapsum ꝓni sumus. Qui etiā vocaſ quotidianus q; quotidie ipm sumim⁹ p ministros ecclesie. q̄ hoc sacmentū pcipiūt p set p tota ꝓmunitate. Usq; crisſ. Nō immerito ip orare debemus. ut hūc panē celestē quotidie mereamur accipe. ne aliquo iteruenīēte pctō a corpe dñi separemur Potest etiā adhuc ō alio triplici pane exponi. ſ. doctrinali seu intelligētie. luctuali seu mestitie. ꝙ celesti seu gl'ie. De primo dicit cibauit illū pane vite ꝙ ītellect⁹. de secūdo cibabis nos pane lacrimaꝝ. de tercio q̄ māducat panez in regno dei. Et bñ illa beata fruitio ōr panis. q; sic̄ panis corpalis satiat appetitū edētis. sic fruitio illa saciat desiderium contemplantis. ſz illud Saciabor cū apparuerit gloria tua. Post hec sequit petitio quinta Et dimitte nobis debita nostra. i. peccata que nos debitores pene constituūt. ꝙ quib⁹ obligamur ad penā aut satisfactoriā aut purgatoriā aut eternam. Debita inq̄ ꝙ peccata quecūq; contra te cōmittimus vel cōtra ꝓximos vel cōtra nosmetipsos. Uel cōtra te patrem ꝙ cōtra te filiū vel cōtra spiritū sanctū

Item corde vel ore vel ope Ubi cipr̃ianus. Et ne q̃s sibi q̃ñ innocẽs placeat. ꝛ se extollẽdo plus ꝓdeat instruit se precare cotidie dñm ꝑ ꝑcẽs quotidie iubẽs orare. Sicut ꝛ nos dimittimus debitoribꝫ nr̃is Ecce regula nobis ꝓposita. ꝙ si volumus nobis dimitti ꝑcẽm nr̃m. debem⁹ dimittere ꝓximo ꝑcẽm in nos ꝓmissuꝫ vt fm̃ grego. bonũ q̃d a deo ꝙpũcti petimus loc̃ipiñ primo ꝓximo ꝙuersi faciamus Ubi cipr̃ia. Qui ḡ pro ꝑcẽs orare nos docuit. paternã mĩam ꝓmisit. iꝫ plane addidit legẽ certa ꝙditõe nos ꝙstringẽs. vt sic nobis dimitti debitũ postulemus fm̃ ꝙ ꝛ nosipsi debitoribꝫ nr̃is dimittimus Ubi ꝛ crisо. Nõ aũt dixit vt prius nobis deus dimittat ꝛ postea nos debitoribꝫ nr̃is Scit eñ deus loies esse mendaces. q̃m ꝛ si acceperint remissiõem ꝑcti sui ipi suis debitoribꝫ nõ dimittunt. ideo sic dt vt prius dimittamus ꝛ postea petamus dimissiõez Et itez Hec igit̃ aĩaduertentes grates agẽde sunt debitoribꝫ nr̃is. fiunt eñ nobis si sapimus cã indulgẽtie maxime. ꝛ pauca exhibẽtes plurima reperiemus Haz ꝛ nos mlta debemus ꝛ magna debita dño quoꝝ si minimã ptẽ a nobis vellet exigere. iã pissem⁹ Hec crisо Sed q̃d de illo qui nõ satisfacere vult cũ ꝑt nec venĩã postulare cũ nõ ꝑt. sane distinguendũ est Is eñ q̃ viã ꝓfectõis arripuit. dz etiã nõ petenti veniaz oĩmodis indulgere. nõ solũ rancorẽ aĩmi dimittẽdo sed sine satisfactõe iniuriaꝝ. sine restitutione rez. sine interuentu p̃cũ oĩa dimittere ꝛ ex puro corde diligere ꝛ ad hoc tenent̃ ꝓfecti. q⁹ sic ꝙfiliũ est Qui vo nondũ ꝓfectõis votũ assumpsit. tenet̃ quidẽ rancorem aĩmi dimittere vt nec malũ inimici velit augeri. nec bonuz minui. iꝫ q̃d in eũ deliquit aliq̃liter satisfieri. ꝛ ad hoc tenent̃ oẽs q⁹ sic p̃ceptũ est Remissio ḡ offense est de necĩtate. q⁹ homo tenet̃ etiã in caritate ꝛ oẽs diligere sed remissio iniurie nõ est necĩtatis. iꝫ superogatõis Sicut eñ pecuniã ablatã nõ tenet̃ quis auferenti dimittere. sed potest eaz reperere. sic ꝙ iniuria sibi illata ꝑt recõpensatõez ꝑ emendã petere fm̃ ordinẽ iusticie Nam fm̃ augu. nõ loquit̃ de debito pecunie siue iustitie exigẽde. iꝫ rancoris ꝛ inimicicie non reinferende Quid vo sunt culpe in q̃bꝫ culpa est vindictã relarare. ꝛ si ꝑcẽm in nos teneamur dimittere. ꝑcẽm tamen in deũ ꝛ ꝑcẽm in ꝓximũ debemus punire. Eñ biero. Si peccauerit in nos frater noster ꝛ in q̃libet cã nos leserit. dimittendi habemus ptãtem imo necĩtatem. Si naut̃ in deũ quis peccauerit. nõ est nostri arbitrij Nos ecõtrario in dei iniuria benigni sumus. in nr̃is ꝓtumelijs exercemus odia. Hec biero. Qui ergo laborat odio vel inuidia. grauat̃ magis hac orõne q̃z iuuet̃ ea. Tale eñ est. ac si dicat. noli mihi dimittere peccata mea. q⁹ nec ego volo alꝫs dimittere sua Ecce quantũ detestat̃ dñs fraternum odium. cũ ita ꝙditionaliter. ꝛ nõ aliter dimittat ꝑcẽm. si. s. fratri dimiserimus Nam vt aut anselmus. indulgentiã non habebis nisi dederis. Eñ dt seneca Alteri semp ignosce tibi ipsi nunq̃.

Deinde sequit̃ sexta petitio. Et ne nos inducas in temptationem. s. carnis vt non nos absorbeat ꝓvoluptatẽ. vel mũdi vt non nos ꝙburat ꝑ cupiditatem vel diaboli vt non nos ꝑdat ꝑ impatiẽtiã Est aũt temptatio duplex. vna. s. ꝓbationis. ꝛ hac deus sanctos bene temptat. non vt ipse ꝑ hoc de eis

Capitulum xxxvij.

noticiã capiat. cui ante oẽs temptatões quisq̃ notissimus est. sed vt ipsi seipsos ꝓbent ꝛ sibi ꝓfis innotescant q̃ se nesciebãt. Alia est temptatio deceptõis. ꝛ hac dr̃ neminẽ temptat. sed fit a carne q̃ suggerit mollia. ꝛ a mundo q̃ offert vana. ꝛ ab hoste qui ingerit amara. sed dr̃ bene ꝓmittit in hãc induci ex cã. vñ est sensus. ne nos inducas. i. ne ꝓmittas nos induci in temptatõem ꝛ temptare supra id q̃d possum⁹ ferre sed facẽ temptatõe etiã exitũ vt possimus sustinere. ne irretiti teneamur ꝛ supemur eius fortitudie. q. d. Et si nos ꝓmittas duci ꝑ sensum vt excitemur. nõ tñ ꝓmittas induci ꝑ ꝙsensum vt succũbamus. Causalit quidẽ ꝛ efficiendo dr̃ ꝑ seipm nõ inducit. sed ꝓmissive. ꝛ deserendo potẽt induci eũ quẽ suo auxilio deserit sicut cor ꝓharaonis indurauit. i. indurari ꝓmisit. ꝛ sicut dr̃ ꝙ nõ est malũ in ciuitate q̃d dñs nõ facit. i. q̃d fieri nõ ꝓmittat. Ubi cypria. Qua in pte oñdit ꝙtra nos nihil aduersariũ posse nisi dr̃ aĩ ꝓmiserit. vt ois timor noster ꝛ deuotio ꝙuertat̃ in deũ. Aliud est in temptatõem duci. ꝛ aliud induci. In temptatõem eñ ducit̃ qui a temptatõe pulsat̃ sed nõ deijcit̃ In temptatõem inducit̃ qui temptationi succũbit ꝛ ab ea supat̃. Induci eñ est intus duci ꝛ succũbere. Oñdit ḡ nõ id a nobis orandũ esse vt nõ temptemur. q⁹ temptari nõ est malũ. sed magis vtile. ꝛ ad ꝛrutis exercitiũ q̃ñ viriliter resistit̃. nã sine temptatõe nemo ꝑt ꝙbatus esse siue ipsi siue alq̃. sed ne deserti eius adiutorio ꝑ blãda vel aspa in temptatõez ꝑ ꝙsensum inducamur ne alicui temptationi vel ꝙsentiam⁹ decepti vel cedam⁹ afflicti. ꝛ sic ab ea deuincamur a deo deserti. Sed qui blandis nõ decipit̃ etiã asperis nõ deijcit̃. q⁹ vt dr̃ augst. nemo frangit̃ rez aduersaꝝ molestia qui ꝓsperaꝝ delectatõe nõ capitur. Et itez. Primo itaq̃ vitande sunt delectatiões. postea dolores. Quõ eñ superare ꝑt mundũ seuientẽ qui nõ ꝑt blandientẽ. Sic ergo dñs voluit nos ad se in temptationibꝫ recurrere ꝛ non de nobis ꝑsumere. Eñ aug⁹. Voluit ḡ deus a se posci ne inferamur in temptatõem q̃d poterat nobis etiã non orantibꝫ dare. q⁹ voluit nos admoneri a quo hec bñficia accipiamus. In quo vt dr̃ cypr̃ianus admonemur infirmitatis ꝛ imbecillitatis nr̃e. ne quis se insolenter extollat. vt dũ precedit humilis ꝛ submissa ꝓfessio ꝛ dat totũ deo. quicquid suppliciter petit ipsius pierate prestet̃

Post hoc sequit̃ petitio septima ꝛ vltima. Sed libera nos a malo. s. oĩ vel innato. q̃d ꝓtabimus. s. originali. vel adiecto q̃d ꝓmittimus. s. actuali. vel inflicto q̃d sustinemus. s. penali. i. pena ꝙsequti. Uel a malo oĩ. s. visibili ꝛ invisibili. i. culpe ꝛ pene. Uel a malo oĩ. s. ꝑterito p̃nti ꝛ futuro Et notandũ ꝙ hec petitio nõ intelligit̃ de malo culpe iam perpetrate q⁹ tunc coincideret cũ quinta petitõe. sed culpe instantis perpetrari possibilis. a quo malo liberari nos petimus. ne videliz peccemus. Item nõ intelligit̃ de malo pene future. q⁹ tunc coincideret hec petitio cũ secũda. sed pene p̃ntis inquantũ est nobis causa ꝛ occasio ruine. Potest etiã accipi de malo pene future. ita ꝙ petamus sic nos liberari a malo p̃nti. vt non incurramus pene future. Et ab oĩbus predcõ petimus liberari orantes ꝛ loquẽtes in ꝑsona eccl̃ie. Sed qui vult a malis liberari studeat malis ꝓximi cõpati. q⁹ q̃ vult

impetrare miserōiaz a deo. necesse vt exhibeat eā ꝓxi mo. Deinde sequit ꝯclusio totius oōis ꝑmisse cū dr Amen.i.fiāt oia ꝑdicta. Quo vbo desideriū oran tis exprimit.qz est vbū optatiuū respectu bonoꝝ ꝑce dentiū ꝛ optatio implerōis oīm pretoꝝ. Hoc verbū amen auditū a tobāne qz angelicū est sicut ꝛ alleluia. nulla lingua ꝑsumsit transferre. Hoc vbū ē hebreū ꝛ nec grecus interpres ausus ē interp̄tari. nec latinus ꝓpter reuerētiā saluatoris. q̄ ad cōfirmandā veritatem sepe eo ē vsus. Sic mansit ꝛ nō ē interp̄tatum. vt ho norē haberet velamēto secreti. nō vt esset negatū. iz ne vilesceret nudatuz. Nomiī aūt q̄ñq; noīaliter. vt in apocalipsi. vbi dr. Hec dicit amē. i. veritas. q̄ñq; vbaliter. vt vbicūq; in psal. dr. fiat fiat. idē ē q̄ amē amen. ꝛ sic ponit in fine oīonū vt hic. q̄ñq; aūt aduer bialiter. vt in euāgelio vbicūq; dicit amē dico vobis id ē vere ꝛ fideliter. Habet aūt hec dictio amen posita in fine triplicē efficaciā ꝛ veritē. Nam ꝯcludit oōez. qz sm hiero. ē oīomo signaculū. vt sicut ꝑ sigillū clau dit scriptura. sic ꝑ amen claudit oratio. Recolligit etiā intentionē. nam q̄n dr amen intentio summarium fertur sup oīa ꝑcedentia. ꝛ si aliq̄d ex fragilitate hūa na ꝓdistractionē mentis in oōne absq; actuali intē tōe ꝓtransitū fuerit. ad id intentio redit. dicēdo amē Imœrrat mbilominus exauditionē. est em̄ amen ex auditōis nota ꝛ signū. Ēm rabanus. Per hoc q̄ dñs dixerat amen. signat indubitanter illis a dño cōferri oia. que rite postulāt. qui ꝯditionis addite seruare pactū nō negligūt. q̄ quidē ꝯditio est dimittere debi toribus nostris de qua dictū. hec rabanus. O dñe pa tū est q̄ dixerim amen vel fiat oprando. nisi tu dicas amen impādo. i. fiat. O magnificū ꝛ efficacissimum verbū fiat hoc em̄ verbo tu pater fumme in principio id ē i vbo tuo coeterno oīa creasti. dixisti ꝛ facta sūt. hoc etiā verbo nos ꝑditos repasti. dicēte illa sanctissi ma repartice nīa ad angelū fiat mihi sm vbū tuū. O salutiferum verbū fiat. o amen. o fiat. o verbū oīpo tentie. verbū mite efficacie. Exa mi dñe ihesu bone ver bū patris. comple tu oōem meā. ꝑfice tu verba mea per te dictata. ꝛ in os meū ꝯmendata. ꝑfice ea. ꝛ dic amen. dic mihi sicut dixisti illi mulieri syropheniisse. fiat tibi sicut vis. O dulcis amor ihesu. o dulcis veri tas. o dulce amē. o dulce verbuz fiat fiat mihi sm ver bum tuum. fiat amen. Et sciendum q̄ lucas obmittit duas petitōes orationis dñice. s. terciam ꝛ septimā. q̄ tercia ꝯtinet in duabꝫ ꝑcedētibꝫ. ꝛ septima i sexta. In sctificatōe ei aīe q̄ petit in ꝑma. ꝛ in resurrectiōe car nis q̄ petit i secūda. iplet diuia volūtas q̄ petit in tercia Vel si gloriam dei principaliter q̄ram?. ꝛ principiōez regni ei?. q̄ ꝯtinent in duabꝫ ꝑmis petitōibꝫ. bñ vo lūtatē eius facim?. ꝛ eius volūtas implet in nobis q̄ ꝯtinet in tercia. qz ad hoc ꝑcipue volūtas dei ten dit vt eius sctitatē cognoscam?. ꝛ cū ipo regnemus. Similiter septima ꝯtinet in sexta. vt sciat vnusquis q; se liberari a malo cū nō inducit in tēptationē. Si ei in tēpatōem nō inducimur ei succūbendo. iz ma gis ꝓualem? resistēdo. bñ liberamur a malo. Et sic q̄ matheus dicit explicite lucas ꝯplectit implicite. Ut aūr dicit aug?. nō negligēter ꝑtereundū ē. q̄ ex oīb bis sctis. q̄bus nos dñs orare ꝑcepit eā potissimuz ꝑmendādū esse indicauit. q̄ ꝑtinet ad remissiōz peccā toꝝ. in q̄ nos misericordes eē voluit. qđ vnū est ꝑ iū misertas euadēdi. In nulla ei sentētia sic oramus. ut q̄ pacisc amur cū eo. Dicimus ei. dimitte nobis sicut ꝛ nos dimittimus. In q̄ pactōe si mētimur. tot? ora tōis nullus ē fruct?. Hec aug. Ēm post orōez subiūgit. Et cū stabitis ad orādū dimitte si q̄d habetis adversꝰ aliquē. ut ꝛ pr̄ noster q̄ celis ē dimittat vobis pcā ve stra. Unde ait criso. Ideo celoꝝ ꝛ patris memimit. ut ex hoc ꝑuocet auditorē. Nihil ei ita deo assimilat. sic iniuriam facientibꝫ ignoscere. Inc̄uenies est aūt si ta lis patris filius existēs feralis efficit. ꝛ ad celum voca tus terrenū quēdā ꝛ vite huius ꝓpriū habet sensum hec criso. Si em̄ dimiseritis nō retinēdo rancorē. nō appetendo vindictā hominibꝫ peccata eoꝝ. s. in vos cō missa. dimittet vobis pater vester celestis delicta vra Si aūt non dimiseritis hominibꝫ. nec pater vester di mittet vobis peccata vestra. Bene dicit vestra. quia hec est sola oparto hominis ꝛ possessio. s. peccatū. in malū em̄ potest ꝑ se nō in bonum Ecce lex o homo tibi a do mino posita ē. Si ei dimiseris. dimittet tibi. si nō di miseris. nō dimittet tibi. Ēm cipr̄ianus. Excusatō ei tibi nulla est in die iudicij. cū ex tua sentētia iudiceris ꝛ qđ feceris hoc ipe patieris Ubi ꝛ criso. Post imple tā oōis formulā nullius ꝓrsus mādati memimit. nisi istius certe quo ad dandū nos vrā ꝯscitauit. Ait q̄ppe Si dimiseritis hoīb⁹ pcā eoꝝ. dimittet ꝛ vobis pr̄ ce lestis pcā vra. Itaq; a nobis tota hec res sumit exordi um. futurūq; d nobis in nra est ptāte iudiciū. Nec em̄ vl irratōnabil q̄ spiā. aut i magno aliquo aut i exiguo delicto. d iudicio dei cōqri posset ipm reū dñm illi? fe cit esse sententie. Quemadmodū inquit tuipe iudica veris. ita tibi etiam iudicabo. Si em̄ dimiseris cōser uo tuo. a me quoq; eandem gratiā ꝯsequeris. Et cer te nequaq; isiud equale est. Tu em̄ remittis. cum ipe quoq; remissione indigeas. deus vo cū nullius vnq; indigeat. ignoscit. Tu cōseruo remittis. deus suo Et tu quidē mille peccatoꝝ reus. deus vo ab omni pecca to extraneus. Et tm̄ sic quoq; abundantiā ꝓprie mise rationis ostendit. Quo nō igit digni supplicio sumus cū tali ei a deo ptāte donata ipi saluris nre efficimus ꝑditores. Quēadmoduz vo in altis cautio. ut audia mur rogamus. q̄ nobis ea ipa. quoꝝ dñi sum⁹ em̄ imp̄ dimus. Nihil ē qđ sic dī similes faciat. ut malignis atq; ledentibꝫ ē placabilē Propterea ꝛ ꝑ singula q̄ q; vba nos ꝯmonēs fieri oōes deq; dicēdo. pr̄ noster q̄. p̄ali vbiq; nūero nos vti docēs. ut ꝓmissis p cūc ta placati. ne vestigiū qđē i nobis iracūdie relinq̄m? Qđ si vm? dici saltē vellemus nostra pcā dimittere tūc optime discer emus. quantoꝝ rei essemus maloꝝ Quis igit vestrū i oōe ñ hz defidiā. Quis ñ supbie ē flatus tumore. Quis nō i amis glorie aurula ventila tus. Quis nō de frare detraxit. Quis nō ꝯpiscen tiam admisit malignaz. vel impudicis oculis aspexit Quis non inimici cum passione animi recordatus est Quis nō emuli sui aut cruciatus est ꝑspexit aut dele tatus aduersis. Verūtamen tot actualiū peccatoꝝ cō pendiosaz nobis ac facilem deus viā liberationis de dit. totiusq; laboris alienā Quis em̄ labor est fratri in dulgere merenti. Labor quidem in remittēdo nullus

in retinẽdo vo inimicitias maximus Si q̃dez iracũ dia liberari magnã menti reddit q̃etem. ⁊ valde hoc ẽ facile volẽti. Sufficit velle tm̃modo ⁊ oĩa ꝓtinuo pc̃ cata deleta sunt Hec crisᵉ. Igit̃ vt ait aug. amplectenda ẽ hoĩ tã lẽgna ꝓdicto vt dimittẽdo delicta aliena diluat sua. Hã fm eũdem multa sunt elemosinaꝝ genera q̃s cũ facimus. adiuuam̃ vt dimittãt nobis pc̃ cata sed ea nihil maius est q̃ cũ ex corde dimittimus q̃d in nobis quisq̃ peccauit Pe simus pigri ad dimittendũ alt̃s. qui em̃. vt ait crisᵒ. remisit ꝓximo. se prius q̃ illũ de reatib̃ liberauit Ain̄ ⁊ greg. Si cogitauerimus. q̃m non ei q̃ ꝓtristauit nos ſz nobis̃pis largimur. cito dimitteremus venenũ ire. Ad dimittendũ aũt alt̃s necẽ est frenare iram. q̃ freq̃ter nos stimulat ad vindictã Ain̄ augu. Fratres mei exercete vos quantũ potestis ad exhibendã mansuetudinẽ. etiã erga inimicos vr̃os Frenate irã q̃ vos stimulat ad vindictã Si vindicare te vis de inimico tuo. ad ipaz irã te ꝓuerte. q̃ ipa ẽ inimica tua que occidit aĩam tuam Oraturus es deũ. ventura est hora vt dicas pater noster qui es in celis. venturus es ad illũ vltum. dimitte nobis debita nostra Quid sequit̃ Sicut ⁊ nos dimittimus debitoribꝫ nostris Ibi illa inimica stat cõtra te. Cepit viam oĩmis tue Nunq̃ erigit. ⁊ non est qua transeas. nõ seuias ꝓtra inimicũ tuũ. in istã seuias Melior est qui vincit iram q̃ qui capit ciuitatẽ Non pores illã interimere. potes istã reprimere. Si fortis es. irã vince ciuitati ꝓce Hec aug. Oratio

OPater nr̃ excelsus in creatõe. suauis in amore diues in hereditate. Qui es in celis speculũ eternitatis. corona iocũditatis. thezaurus felicitatis Sanctificet̃ nomen tuũ. vt nobis sit mel in ore cithara in aure. devotõ in corde Aduemat regnũ tuũ iocũdũ sine ꝓmissõe. trãquillũ sine ꝓturbatõe. securũ sine amissiõe. Fiat voluntas tua sicut in celo ⁊ in terra. vt oĩa q̃ odis odiamus. q̃ diligis diligamus. q̃ tibi placẽt ipleamus Panẽ nr̃m quotidianũ da nobis hodie. s. doctrinalẽ. ꝓmitẽtialez. virtualẽ Et dimitte nobis debita nr̃a. q̃cunq̃ ꝓtrate ꝓmisimus. aut cõtra ꝓximos vel ꝓtra nosmetip̃os Sicut ⁊ nos dimittimus debitoribꝫ nr̃is q̃ nos offenderũt vbis. vel in ꝓlomis aut in rebꝫ Et ne nos inducas in temptatõez mũdi. carnis. demonis. Sz libera nos a malo. p̃siti. p̃terito. ⁊ futuro Amen.

De nõ thezaurizando in terra sed in celo. Capitulum XXXVIII.

OEinde docens perfectum ꝓtemptuz terrenoꝝ ꝓpter deũ. ponit ꝓhibitõem de collocãdo thezauꝝ in ꝓculo. ne. s. thezaurizemus in terra. vbi erugo. i. eris rubigo ꝓsumit. ⁊ in hoc tangit̃ corruptio diuitiaꝝ artificialiũ vt auri ⁊ argenti ac ceteroꝝ metallorꝝ. ⁊ tinea. i. vimis demolit̃ ⁊ in hoc tãgit̃ corruptio diuitiaꝝ naturaliũ vt bladi vini vestimẽtoꝝ ⁊ ꝓsimiliũ. vbi fures effodiũt ⁊ furant̃ hoc dr̃ ꝓpter lapides p̃ciosos. q̃ licet non possint rubiginari nec a vimib̃ corrodi tñ p̃nt a latronib̃ tolli Sz ve nobis qr̃ totũ ꝓtrariũ facimus Unde crisᵒ. Quid dicam de illo mandato. quo iubemur nõ thezaurizare sup̃ terras Nõ forte quidez faciunt pauci. Ceteri vo q̃si econtrario audierũt ꝓce

Capitulum.xxxviij.

ceptũ. ⁊ quasi dictũ sit ad eos. thezauriſate oĩmodis sup̃ terras. ita relinq̃tes celũ adhęrent terre. ⁊ insaniunt erga pecuniã ꝓgregandã. hec crisᵉ. Deinde subdit admonitõem de thezauro reponendo in tuto. vt. s. thezauriſemus in celo. vbi nec erugo demolit̃. qr̃ ibi nulla vetustas. nec tinea. qr̃ ibi nulla passibilitas. ⁊ vbi fures nõ effodiũt nec furant̃. qr̃ ibi nulla violẽtia vel fraus Excellentiſſim? modus thezauriſandi ẽ. q̃ñ bona tpalia ⁊ trãsitoria in pios vsus ꝓsumunt̃ ⁊ sic in bona spũalia ⁊ eterna. ⁊ p̃ p̃ñs incorruptibilia ꝓmutant̃. Non g̃ thezauriſemus in terra emolimenta terrenoꝝ vbi recondita deficiunt ⁊ pdunt̃. ⁊ vnde sum? exituri. sz in celo p̃mia meritoꝝ vbi recondita p̃ficiũt ⁊ seruant̃. ⁊ vbi sp̃ sumus mansuri. Ain̄ hiero. Stulticia est illic thezauꝝ reponere vñ exiturus es. ⁊ illic ñ ꝓmittere vbi sp̃ victurus es. Illic ergo sb̃am tuã collocavbi patriã habes. Ain̄ ⁊ greg. Justi hic edificare ⁊ thezauriſare negligũt vbi pegrinos ⁊ hospites se eẽ cognoſcunt. nã qr̃ in ꝓpr̃is gaudere desiderant. in alieno felices esse recuſant. Ain̄ crisᵒ. Qui em̃ collocat thezauros in terra non hz qd̃ speret in celo. vt quid g̃ aspiciet in celũ vbi nihil repoſitũ hz. hec crisᵉ. Quia nemo nullusq̃ illuc ꝓuenire desiderat vbi suas diuitias reconditas esse cognoſcit. beatus est qui diuitias suas in celo repoſuit vt sp̃ ibi mẽtẽ habeat. sp̃q illic oĩbus viribꝫ ⁊ desiderio tendat. qr̃ vt subdit Ubi est thezaurus tuus. i. res a te amata ⁊ desiderata. ibi est ⁊ cor tuum ⁊ affectus tuus. necẽ est em̃ vt quo p̃cessit dilectõmis thezaurus. illuc ⁊ cogitatõis sequat̃ affectus. Hã fm aug. amor est aĩe pondus portans eã quocũq̃ ipẽ ferat̃. ⁊ aĩa verius est vbi amat q̃ vbi animat. Ain̄ fulgẽtius. Ut g̃ in celis thezauriſemus celeſtia diligamus Elis noſſe vbi thezauriſas. attende q̃d amas. vis noſſe qd̃ amas. attẽde qd̃ cogitas Ita fiat vt thezauꝝ tuũ ex tuo amore cognoſcas. ⁊ amorẽ tuũ iudicio tue cogitationis intelligas. Et ideo vt dr̃ greg. in tot p̃tes cor diuidit quot sunt ea q̃ diligunt̃. Ain̄ ⁊ crisᵉ. Ne thezauriſaueris thezauros in terra. tinee em̃ ⁊ vermib̃ ⁊ furib̃ ea ꝓgregas. Si aũt ⁊ hec effugeris nocumẽta ⁊ nihil hoꝝ erit. in seruitutẽ esse redactũ cor tuũ ⁊ affectũ esse inferioribꝫ oĩno nõ effugies In seruitutẽ redactũ esse intellectũ. egritudine hac multo difficiliꝰ ẽ q̃ dubitare carerẽ. nõ pua sustinebis iacturã inferioribꝫ affixus. ⁊ fluus p̃ libero factus. ⁊ a celeſtib̃ bonis cadens ⁊ mil excelsoꝝ cogitare potens. ꝓpter hoc ⁊ gentiles nõ credũt his q̃ a nobis dicunt̃. de actib̃ em̃ non de sermonib̃ nostris futuroꝝ volunt hẽ documentũ. nunc vero cũ videant edificari a nobis splẽdidias domos. agros emi. balnea atq̃ oroꝝ amenitates parari nolũt credere q̃ ad alterius nos vsibus ꝓfectõez paremus. Si em̃ inq̃unt vt̃ esset istud vendentes p̃sus cuncta q̃ possident illic ꝓfecto p̃mitterẽt. Hec igit̃ si derantes vincula tanti abrũpamus erroris. Qui em̃ pecunie seruit ⁊ p̃sitib̃ ꝓdib̃ stringit̃ ⁊ futuris pat̃ Qui vo istius cupiditatis imunis est. vtraq̃ libertate potiet̃ Quã vt ꝓseqũmur grauiſſimũ auaricie torrentes iugũ ad celi faſtigia subleuemur. hec crisᵉ. Ain̄ ⁊ anſel. Nilesçat tibi mõs. oĩs amor carnalis sordeat Nescias te eẽ in hoc mundo. q̃m ad illos qui in celo sunt ⁊ deo viuũt tuum transtuliſti ꝓpositũ. vbi est thez

saurus tuus. ibi ē ⁊ cor tuū. noli cū argēteis simula
cris vili marsupio tuo. tuū inducere aīm. q̄ nūq̄ cū
nūmor pondere poterit transuolare ad celū. hoc autē
fm hiero. nō tātū intelligendū ē de thesauro pecunie.
sz vniuersaliter de cūctis voluptatibz ac passiōibz ⁊c̄
Gulosi ōs venter est. luxuriosi thesaurus epule sunt.
lasciui ludicra. amatoris libido. auari pecūia. ⁊ sic in
telligendū ē in alīs. huic eñi seruit vicio vnusquisq̄
quo vincit ⁊ ibi hz cor vbi thesau⁹ ⁊ ad hanc puersio
nē cordis ad amorē passionū ⁊ rerū hmōi seq̄t auer
sio a deo. Si g̃ in celo ē. mūdū ē. quia mūda sunt cele
stia. Si aūt in terra volutatur. i. si q̄d agat vt terrena
p̄sequat. quō mūdū ē. Vñ aug⁹. Sordescit aliq̄d cū
inferiori nature miscet. q̄uis in suo genere nō sordi
det. q⁹ etiā de puro argēto sordidat aurū si misceat.
ita ⁊ aīmus nī terreno⁹ cupiditate sordescit. q̄uis
terrena in suo genera mūda sint. Itaq̄ vt aut ricbar. q̄
cūq̄ in mūdo p̄cupiscis. q̄cūq̄ in mūdo metuis. im
pende libenter p libertate cordis. q⁹ vt dicit aug⁹. to
tum mūdū hz p̄tenere. qui sibi thesaurizat in celo. Et
ne timor surrepat diffidentie hūdi vite necessaria. cō
sequēter excludit diffidentiā. q̄ nasci posset ex p̄dictōe
p̄pria dicēs. Nolite timere pusillus grex. i. p̄gregatō
hūiliū. q⁹ complacuit patri vr̄o celesti dare vobis re
gnū. nō quidē ob merita vr̄a. sz ex mera liberalitate ⁊
bonitate sua diuina. Quasi diceret. Ex quo regnū ce
lor paratū est vobis. pax habetis curare de terrenis.
Nō enī de vite necessariis dz diffidere. cui regnū vi
te p̄mittit in quo oīs sufficientia habet. Dicit autē
grex p̄pter fidei obedientiā. pusillus p̄pter voluntarie
paupertatis ⁊ humilitatis deuotionē. q̄ puenit ad cele
stis regni possessionē. Vel pusillus dicit grex electo⁹
respectu maioris numeri reprobo⁹. q⁹ pauci erāt fi
deles respectu infidelium. ⁊ pauci sunt electi respectu
reprobo⁹. Etiā ⁊ ego merear de illis paucis vl mi
nimus esse. ⁊ cū eis regnū p̄cipere. Peruenit etiā ad
regni opulētiā. p̄ consilior⁹ supererogationez. q̄bo itur ad
p̄fectionē. ⁊ ideo subiūgit. dicēs. Vēdite q̄ possideris
etiā necessaria. ⁊ date elemosinā. q̄ ad idez regnū est
via. facite vobis sacculos. i. repositoria bonor⁹ ⁊ loca
ad ponēdū mercedē elemosinar⁹ vr̄ar⁹. q̄ nō vetescūt
⁊ deficiūt. s. reponēdo elemosinā in manus paupū. q̄
vobis p hostes ⁊ fures transeūtibz p̄cuniā vr̄ā vs
q̄ ad locū tutū portent. ne eā amittatis. thesaur⁹ non
deficientē in celis ⁊ eternis. q⁹ merces elemosine in
eternū manet in celis. Hz fructus elemosine auget
merita. que sunt thesaurus indeficiēs in patria. Et si
p elimosinā habemus in celo thesaur⁹ meritor⁹. ibi cor
nēm suspiret ⁊ expectet thesaur⁹ premior⁹ Deinde
docet eos de oculo simplici habēdo. q̄d attendere de
bemus in oñi ope nr̄o. vñ ait. Lucerna corpis tui est
oc̄lus tuus. Hic est locutio methaphorica. q⁹ corp⁹
morale hic accipit p̄ p̄gerie opatōnū. sic̄ corp⁹ mate
riale ē q̄dā aggregatio mēbror⁹ diuersor⁹. ⁊ ideo sicut
oc̄lus materialis regit totū corp⁹ materiale. ⁊ dirigit
mēbra ad opādū. sic oc̄lus moralis. s. intētio regit to
tū corp⁹ morale. ⁊ dirigit varias opatōes i finē. Vnde
subdit. Si oculus tuus fuerit simplex. i. intētio tua
recta. sine plica simulatiōis ⁊ erroris totū corpus tu
um lucidū erit. i. congeries opationū tuarum erit bo

nar⁹ meritoria. etiā si nō ita hoīb⁹ videat dū tñ opatio
nes sint bone d̄ genere vel saltē idifferētes ⁊ licite. ali
ter nō caderēt sub recta intentōe Vñ seneca. Habil in
terē quo aīo facis q̄d vitiosuz ē fecisse q⁹ facta cernūt
aīus nō videt. Si aūt oculus tuus neq̄ fuerit. i. inten
tō p̄uersa. totū corpus tenebrosuz erit. i. p̄geries opatō
num obscura p̄ p̄catū ⁊ mala etiam si opationes sint
bone de genere ⁊ hominib⁹ videant recte. q⁹ opus bo
num de genere. efficit malum ex p̄uersa intentōe. Vi
de ergo ne intentio tua sit p̄uersa. quia p̄ hoc cor tū p̄
rentur omnia bona Si enī lumen q̄d in te est tenebre
sunt. i. si actio bona de genere que est quasi quoddā lu
men. efficit mala p̄pter defectum intentionis bone
ipse tenebre quante erūt. quasi diceret multo magis
quia actio mala de genere que est q̄si quedaz tenebre
si cum hoc supueniat intentio mala. est multo deterior
q̄ prima. Quando ei que p se mala sunt etiā cū ma
la intentōe fiunt. tunc duplex obtenebratio est ⁊ p̄ra
ue intentionis ⁊ p̄rave operationis Nō ergo q̄d quisq̄
sz quo animo faciat cōsiderandū. ⁊ p̄cio circa purita
tē intentōis laborādū ē. q⁹ fine ipa opus sequēs nihil
valz. Itaq̄ si bonū. bona intentōe feceris. nō hīs in
tua p̄scia aliquā p̄tē tenebrose cogitatōis. illuiatur
etiā factū tuū q̄lemcūq̄ exitū habuerit ⁊ illuiabit te. i.
splēdidū ⁊ fulgidū reddet. ⁊ hic p̄ splēdorez gr̄ie. ⁊ i
futuro splēdore glie. Et si hī alicui p̄uenat q⁹ tu nō
recta ⁊ mūda intentōe facis. quō m feceris tibi impu
tat. nō quō illi p̄uenerit. Itaq̄ cave ne ipa cordis in
tentō q̄ lumē est aīe. vitio⁹ caligie fuscet. ut oculus tm
plex totum corpus faciat lucidū. quatenus quicquid
feceris. facias p̄pter deum. ⁊ ad locū vnde exeunt gra
tie. redeant ut iterū fluant Et quia aliquis cupiens
assequi terrena ⁊ celestia posset dicere. q⁹ rectat⁹ sim
plex potest esse intentio. ut quis agat ⁊ p̄propter tempo
ralia. ⁊ p̄propter deū bona que agit. hoc remouet exem
plo duor⁹ contrarior⁹ dominor⁹. quia nemo potest flui
re duob⁹ dñis. s. contrariis ⁊ disparatis. ⁊ ñ subalter
natim positis. Nam ut ait beda. non valet simul trāsi
toria ⁊ eterna diligere. Et ut dicit aug. Vnus oculus
nō potest videre in celo ⁊ in terra. Unde ⁊ cipr̄ianus
Qui dū amor⁹ dei. pariter ī vno habitare nō possunt
quēadmodū oculi celū ⁊ terrā nequaq̄ despiciūt. Si
cut aūt dr philosophus in li. de aīalib⁹. Aues claudūt
oculos cū palpebra īferiori. aialia vo grossa cū superiori
Per aues intelliguntur viri spūales q̄ ad īferiora ⁊ ter
rena oculos claudūt. p̄ aīalia vo grossa intelligūt vi
ri mundani. q̄ hūt oculos clausos ad celestia ⁊ aptos
ad terrena ⁊ secl'aria. fm crisō. duos dños dr q̄ contraria
iniungūt. plures aūt idē iniungentes nō sunt plures
sed vnū. nam cōcordia multos facit vnū. Ydii domini
quib⁹ nō potest simul seruiri sunt vitia ⁊ virtutes. cele
stia ⁊ terrestria. deus ⁊ diabolus. caro ⁊ spūs. nam ad
contraria trahūt. ⁊ contraria iniungūt. ⁊ ido cōsequēs
est. ut vnū deserat. ⁊ alteri obtemperet. Unde quasi de
clarādo subiungit. nō potestis deo seruire ⁊ māmone.
Mammona māmone syriace dicitur diuitie latine. ⁊
mammon māmonis nomen est demonis q̄ preest di
vitijs ⁊ temptat de vicio cupiditatis. nō q⁹ in eius di
tione sint diuitie. ut dare eas possit vel auferre. nisi q̄
deus p̄mittit sed q⁹ bis vratur ad decipiendum ⁊ irre

endū ihēs laqueis quos in diuitijs pretendit. Et licet homo nō possit ſuire deo ⁊ diuitijs ꝑt tñ ſeruire cū diuitijs Diuitijs em̄ q̄ seruit illi⁹ q̄ seruit. qui de cupiditate diuitiaꝝ tēptat⁊ decipit Ille aūt diuitijs seruit. q̄ eas ꝓpter se ⁊ vt finez vltionū diligit. aut qui eas cupide acquirit. vel auare retinet ⁊ vt seruus custodit Ille aūt q̄ in opib⁹ ꝑis diuitias expendit. non seruit diuitijs ſz magis diuitie seruiūt ei. q⁹ eas distribuit vt dñs . ⁊ eis vtit ad opa virtutū sicut instrumentis Nam ſm ambro. sicut diuitie sunt impedimenta im ꝑbis. ita ꝑbis sunt adiumēta virtutis Ihēs crisо. Duo ḡ sunt nobis dñi ꝓpositi. ds ⁊ mām̄ona. i. diabolus qui mām̄one est auctor Ille nos ad mīam prouocat. hic ad auariciā Ille ad vitā. hic ad mortē Ille ad salutē. hic ad pdītōez Cui te duob⁹ obtpare debemus Et vtiq̄ q̄ nos ad vitā inuitat. nō ei q̄ nos trahit ad mortez. Qui em̄ terribilius est. q̄ si ꝓpter pecunias a xp̄i seruitio dicamur excidere vel desiderabilius. q̄ si despectu pecuniaꝝ tota illi possumus mēte ⁊ dilectōe ꝑiūgi Hec crisо. Et cū nullo mō possit q̄s duob⁹ dñis ſuire. multi tñ fatui conant ꝓtra banc impossibilitatez facies illis de quib⁹ in libro regū dr. q⁹ fuerūt gentes deū timētes. ⁊ nihilominus idolis seruientes Et scien dū q⁹ diligere diuitias ꝓpter se ⁊ deū ꝓpter se. ⁊ vtrūq̄ vt finē vltimū. vt in hoc seruus vtriusq̄ dicat⁊ est impossibile. licet possit vnū in ordine ad aliud appetere puta diuitias ꝓpter deū. Actio ḡ corpalis pōt referri ad finez tpalem. dūmodo postea illud tpale referatur ad deū Si aūt in actōib⁹ finis ꝓximus ponat⁊ deus. ⁊ finis vltimus tpale puerilissimū ē Quecūq̄ em̄ res ꝓpter aliꝰ aliquid q̄rit⁊ inferior est q̄ id ꝓpter q̄ d̄ quirit Ihēs bñ licet ꝓstituere duos fines. s. tpalem ⁊ eternū. ⁊ finē sub fine ponere. vt illud q̄ est eternū finis vltimus sit. q⁹ vna intētio multos actus informat Diuersi⁹ fines quo⁹ vn⁹ sit ad aliū referibilis. non sunt faciendi. Post hoc ꝯcludēdo inducit vt de victu ⁊ vestitu q̄ necc̄aria sunt nō solliciteñ. loq̄ñs ad discipulos suos quos spāliter ad mūdi ꝓtemptū inuitat. hoc em̄ specialit⁊ dicunt⁊ aplis. eorūq̄ successorib⁹. ⁊ ceteris oib⁹ qui ad summū pfectōnis culmē attingere cupiūt. nā talib⁹ nulla terrenoꝝ bonoꝝ sollicitudo est q⁹ hñtes victū ⁊ vestitū his ꝓtenti sunt Hec oīa dicūtur hic ad rollendū a pdicatorib⁹ euāgelq̄ sollicitudinē superfluā de necc̄ariis quantū ad pñtem vitā. Ihēs ne diſceret̄ q̄liter poterim⁹ viuere si oīa abiecerimus . id circo inferēdo intentū suū ex p̄missis subiūgit Ideo dico vobis ne solliciti sitis sollicitudie superflua ⁊ inordinata aie vestre. i. vite aīali . que cibo sustentat⁊ q̄d manducetis vel bibatis neq̄ corpi vestro quid induamini. Quasi diceret . Si vultis deo seruire oportet renūciare mām̄one in mimia tpalium sollicitudine . Non ait. ne laboretis . ne curetis . ne q̄ratis de cibo. aut potu aut vestimēto. ſz ne solliciti sitis vt vitiosam sollicitudinē ꝓhibeat. q̄ mentē ꝑturbat. ⁊ ab eternis retrahit seu reuocat ⁊ vt necc̄arium ꝓcedat . Ihēs beda Precipit⁊ nobis ne solliciti simus q̄d comedam⁹ ⁊ q⁹ in sudore vultus ꝑparamus nobis panē. laborexercendus est. sollicitudo p̄cauenda. Ihēs crisо. Non em̄ sollicitudinibus spiritualibus ſz laboribus corpalib⁹ acquirendus ē panis qui laborantibus pro premio diligentie deo prestante abundat ⁊ negligentib⁹ ꝑ pena deo faciente subducit Ihēs non ait. vt manducetis vel bibetis aut induamini. sed q̄d manducetis vel bibatis aut induamini. manducare nāq̄ ⁊ bibere ⁊ indui necessariū est ad sustentatōz nature. solliciture⁊ro circa sum pruisitatē vel delicatōem advitiū priner gule aut vane glie. vel etiā auaricie. Ubi ſm bedā videt⁊ argui qui spreto victu ⁊ vestitu cōi lautiora sibi vel austeriora p̄ bis cū quib⁹ vitā ducunt alimenta vel indumēta requirunt. Spūaliter ḡ in manducatōe possumus intelligere gulosos. in induitōe vane gliosos. in vtroq̄ auaros. Ihēs alibi. Erat quidā diues. in quo cupiditas q⁹ inducbat purpura ⁊ bisso in quo vanitas ⁊ epulabat quotidie splendide. in quo gulositas. Holi ergo quicūq̄ es qui mūdi gloriā spreuisti. ac deo seruire elegisti. noli inq̄ sollicitus eē vite tue de victu ⁊ vestitu. q⁹ vanū est ꝓ his esse sollicitū. Unde confirmat spem nrām dñs primo de maiori ad minus dūdens. ⁊ ꝓbat a maiori neminē esse sollicitū circa hmōi. Si em̄ maius donabile dat⁊ examore. ⁊ min⁹ dabit⁊ saltem in necc̄itate. sed ds dedit nobis maiora beneficia. s. aiam ⁊ corpus. q̄ dabit ⁊ minora. s. victū ⁊ vestitū. nō em̄ aīa ꝓpter escā creata est. nec corpus ꝓpter vestimentuz sed magis econtra est factū. iō non sit sollicitus aīus ne ꝓcipiat q̄d ꝓpter se creatū est. Ihēs crisо. Nisi ds vellet ꝓseruare q̄d est ipm̄ nō creasset. q⁹ vero ipē ꝓstituit vt aīa cibo ⁊ corpus indumento ꝓseruet⁊ iō ipē vtrūq̄ tribuit. hec crisо. Qui ḡ dedit sine sollicitudine nīa vitā. dabit sine sollicitudine nīa superflua etiā illud vn de regat⁊ vita. fatuus est ḡ qui ꝓpter minus. s. escā aut vestimentū pdit maius. s. aīam vel corpus Dein de ꝓbat singulariter de vtroq̄. s. cibo ⁊ vestimento. Et primo de cibo. de quo ꝓfirmat spem nostrā a minori ad maius ascēdens. ⁊ ex minori maius psuadens. ⁊ ponit exemplū de irrōnabilib⁹ creaturis. s. volatilib⁹ celi. i. aeris in quo volitant. q⁹ nō seruntneq̄ metunt. s. ad cibū acquirendū. neq̄ ꝓgregant in horrea. s. ad ꝓseruandū. ⁊ pē celestis pascit illa ꝓpter hoīes sine solicitudie coꝝ magna. ergo multo magis pascet hoīes qui sunt cariores sine sollicitudine eoꝝ superflua. Rō nale em̄ aīal sicut homo maioris est ponderis ⁊ precij corā deo q̄s irrōnabilia sicut sunt aues. q⁹ aīalia facta sunt ꝓpter hoīem. finis aūt est nobilior his q̄ sunt ad finē. Sicut ḡ deus pascit aues cū sollicitudie quietis sue nature. sic pascit hoīes cum sollicitudine ꝓuenienti eoꝝ nature. que est ſm regulā rōnis recte. si tñ ea que p̄cipit studeāt implere. Quia sicut natura auiū ē predicto mō viuere. sic natura hoīs est viuere ſm dictamen rationis recte. ad quod sequit⁊ ipsum debere sollicitari sollicitudie moderata ad querendū ea que nō dedit sibi natura. vt cibum ⁊ vestimentū necessarium. Unde non dicit de auib⁹. non volant ad grana ⁊ ad pascua. q⁹ non ꝓhibet laborem ⁊ ꝓuidentiā. sed sollicitudinem ⁊ auariciā. Ubi crisо. Omnia volatilia fecit deus ꝓpter hominem. hoīem autem ꝓpter seipsum Si ergo animalibus ministrat ꝓpter hoīem. quō non homini ministrat⁊ propter seipsum? Deinde ꝓbat de vestimento. ⁊ ponit duplex exemplū. Primū est de eo q̄d est intra hoīem magnitudine corpis quā dat deus sine sollicitudīe ipsius. q̄d ex hoc p̄z. q⁹ quantūcunq̄

De nõ thesaurisando in terra

aliqs solicitet de augmẽtatiõe sua. nõ pt addere ad staturã suã cubitũ vnũ. Cũ igit de stimẽtũ cõperat maius vl minus fm ãntitatẽ corpalẽ. & quãtitas dat ei fine sollicitudie sua. p̃ sequẽs de stimẽtũ quietẽs dabit ei fine sollicitudie sua superflua. Secõm exẽplũ sumit ex eo q̃ est ꝓ hoiem. s. ex terrena scentib⁹. vt lilia & herbis. q̃ sine sua sollicitudine crescũt. & fm suam quãtitatẽ a deo destiunt ꝓpter qõ dicit. nõ laborãt ad ornandũ se coloribꝫ. neq; nent. i. filant ad faciendũ. sibi destimẽtũ & tñ optime destiunt dei puidẽtia. tam pciosis coloribꝫ induta. Ipe em̃ color optimẽtũ ẽ florũ. q̃ omes excellit colores destium. & regale excedit ornamẽtũ. Qõ ꝓbat. q̃ salomon licet fuerit rex potẽtissimus. tñ nõ fuit ita bñ destitus. q̃ licet ars imitet naturã. tñ opa artis nõ assequũt pfectõem opũ nature. Ihñ hiero. Et reuera q̃ sericũ q̃ regũ purpura. q̃ pictura textricũ põt floribꝫ cõparari. Quid ita rubet vt rosa. Quid ita candet vt liliũ. Viole vo purpurã nullo modo supari murice. oc'o; magis q̃ sermonũ iudiciũ est. Ihñ & crisẽ. Cur vo tãto etiã herbas decore destiuit vt suã. s. sapiam demonstret. supabundantiã virtutis. vt vndiq; eius gloriã dicam? Non em̃ soli celi enarrant gl'iam dei. fz & terra. Hec Crisẽ. Et ex hoc ꝯcludit q̃ vs sufficiẽter destit hoiem absq; solicitudine superflua dicẽs Si aũt fenũ. i. herbã agri. q̃ hodie ẽ. i. in p̃senti. & cras in clibanũ mittit. i. in furno mittit seu ponit. q̃ i q̃busdã terris loco ligno; vtũt stipulis & talibꝫ ad calefaciendũ furnũ. vs sic pulcre & varijs coloribꝫ et formis destit. et de nustare adornat. quãtomagis vos mimme fidei. s. sine sollicitudie superflua destiet. Quasi diceret Si de floribꝫ q̃ nati sũt tñmodo vt videant & preant. tantã vs curã gerit. quãtomagis de hominibꝫ q̃ ad imaginẽ dei sunt facti & ad eterna vocati. Vocat aũt eos qui mimis sollicitãt modice fidei. q̃ ex defectu fidei ꝓcedit talis sollicitudo superflua. nõ aũt sollicitudo rationalis & moderata. fm glosam sctm non immerito auibꝫ ꝓpant. qui nihil in mũdo habẽtes nec laborãtes. sola ꝓtẽplatiõe. terrena despiciũt celestia petũt. iã angelis similes. Ecce q̃ cõmẽdant in sctis tria. s. paupras volũtaria q̃ nihil habẽtes. ꝓtemplatõis quies. siue ociositas sancta. q̃ nõ laborantes. mẽtis eleuatio ad supna. quia eterna petũt. Per volatilia q̃ celi intelligi põt viri cõtemplatiui. q̃ nõ serunt neq; metũt neq; ꝯgregant in horrea se negocijs secularibꝫ implicãdo. & vs̃ ꝓ eis sollicitãt necessaria ministrando. Per lilia vo agri intelligi põt vere casti. q̃ ꝓpter candorẽ mũditie & ꝓpter odorez virtutis in quibꝫ crescũt nõ tã suo labore q̃ dei dono. q̃ ꝯsiderãdi sunt ad laudãdũ & imitãdũ. & incremẽto bone actiõis. & i quiete sancte ꝓtẽplatiõis & in decore honeste ꝙuersatiõis. Ex his q̃ instructi nõ diffidam? de necẽarijs. q̃ tpe oportũo vs ꝓuidebit nobis vt illis. si tñ ea q̃ ꝑcepit faciam? Si ei de tpalibꝫ diffidimus. quõ eterna sꝑabimus. Fides ſ fame nõ timet Modica fides. q̃ nec de mimmo certa ẽ nedũ eterna sperat. Qui intelligit q̃d ẽ hõ. nõ desperat de deo. q̃ aũt desperat de vo nescit q̃d ẽ hõ. q̃ vs in hoie & hõi vo. De creatore desperat. q̃ in creaturis spem põit. Vnde vt ait anshel. nõ te futuri tpis sterilitas terreat ñ futura fames timor mentẽ tuã deũciat. fz ex ipo tota fidu/cia tua pẽdeat q̃ aues pascit & lilia destit. Ipe sit horreũ tuũ. ipe apotheca. ipe marsupiũ tuũ. ipe diuicie tue ipe delicie tue. solus sit tibi oia in oib⁹. Et potit hic dominus tria bona. q̃ deus homi dedit. s. aiaz. corpus & res. Alia vz subijci supiori. s. vo sibi obedictdo. & corpi suo supiori. i. aie sibi obtempãdo. & res suis supioribꝫ. s. deo ut pauprib⁹ distribuãt & aie ut discrete diligant & corpi ut sibi necãria ministrent. Ez istũ ordinẽ puerũt diuites. q̃ nõ subijciũt deo. q̃ pauprib⁹ nihil tribuũt nec aie q̃ res ini q̃ diligũt. nec corpi. q̃ illo fame efficiũt. Deinde ad inculcãdũ artius q̃ supra dictũ est repetens subiũgit Nolite ergo solliciti esse dicentes. q̃d manducabimus. s. aut quid bibemus. aut quo opiemur Secõm criso. q̃ dicit nolite solliciti esse. nõ idez est q̃ nolite opari. fz nolite rebus mundanis mente affligi. contigit em̃ aliquez opãtez mihil solicitũ esse Et fz eũ dem. si p̃ necessarijs non oportet esse sollicitos. q̃ prona digni erũt. qui p̃ superfluis nõ dormiũt & aliena rapiunt. Nolite inq; de his solliciti esse. Hec ei omnia. s. ad victũ & destitũ ptinentia. gentes. i. gentiles inquirũt. cũ sollicitudie nimia & vitiosa q̃ diuinã puidẽtiã circa actus hũanos negãtes. circa talia immoderate sollicitãt. quo; vidlicz erga p̃sentẽ vitã. studiũ oẽ ꝓsumit. q̃bꝫ nulla ꝓrsus cura est futuro;. nec ꝓfidẽtia ꝑ ꝓmissiõe eterno;. Vel hec oia gẽtes. i. hoies mũdani cũ sollicitudie immoderata & nimia inqrũt. q̃ magis bona p̃sentia q̃ futura q̃rũt. & iõ tal' sollicitudo facit eos infidelibꝫ filles. Quid ei amplius hz fidel' a gẽtili cuius ifidelitas aĩmũ sollicitat & curis huius vite fatigat. Ez hec vt miti ex nobis ea que mũdi sunt magis q̃ gentes inquirunt Vos ergo hec querere nõ est necesse querere inq; cũ sollicitudine. Scit em̃ pater destes q̃ viscera nõ claudit bonis filijs. quia his oib⁹ idigetis fz in via necessarijs. sine his em̃ neq; viuere neq; vo seruire potestis que vtiq; ipe dat. nisi infidelitas destra auertat. Quia nõ est pater piꝰ. qui nõ tribuit necessaria filijs indigentiã sibi notam patientib⁹ Et quia pater est. vult. & quia celestis. potest. si aũt potest & vult. sine dubio donabit q̃ nobis expediat ad salutez. Ihñ raba. Quis rex militib⁹ deuotis. debitã nõ ꝓcurat alimoniã. Quis dñs famul' suis ñ ministrat cibaria. quis pt nõ dat filijs alimẽtũ. Ihñ & criso. Hõ dixit nouit deus. fz nouit pt vt. ut eos in maiorẽ spẽ ducat. Si em̃ pt est. & pater tal' nõ poterit dispicere filios in vltimis malis. cũ vtiq; neq; hoies patres exñtes hec sustineãt Est ei omnino clarũ q̃ deus naturã ipaz nouit. & eius creator existit. q̃q; illã talẽ formãdo creãdo creauit. i digẽtiã quoq; eius magis pspiciat q̃ tuipe. q̃ eiusmodi necessitatibꝫ coartaris. Hã ipsi vtiq; sic placuit ut hanc indigentiã natura pateret. Nequaq; erit ergo ꝓtrarius in his quibꝫ ei opus esse decreuit. necessariarum eã rerũ ꝓceptione fraudabit. hec crisa. Ihñ eriã aug. Scit celestis medicus quid nobis daturus est ad cõsolatõez. quid de subtracturus sit ad exercitationẽ. nõ em̃ homo iumento suo cibaria subtrahit sine causa Si ergo scit ut dictũ est. & vult quia pater. & potest q̃ omnipotens. s. ergo nec ẽ timendũ quin ꝓuideat nobis hec aug Notandũ aũt q̃ ex pluribꝫ causis aliquando patimur ꝑnuriã in vite necessarijs Pria est ex meritis peccatoꝝ nostroꝝ. Secũda est causa exercẽde vir

tutis. Tercia est ex importunitate nře auaritie. nimia nãq; sollicitudo ne deficiãt nccãria facit vt aliqñ de/ficiãt Quarta est hũana superfluitas. dignũ est em̃ qui superflua q̃rimus vt aliqñ nccãrijs careamus Quinta est abusus tpaliũ. q̃ em̃ creatura dei aburit. dignũ est vt aliqñ ad nccitatem ei tollat Sexta ẽ ingratitudo dignũ em̃ est q̃ bñficijs dei priuet. qui ingratus exi/stit Septima cã est vt credamus deũ nobis p̃bere tpa lia. ꝛ nõ eẽ a nobis vel ex debito nobis tribui a dõ. ea em̃ subtrahendo oñdit q̃ ipe sit dñs. Prohibet g̃ dñs sollicitudinẽ diffidẽtie ꝛ timorẽ sz p̃mittit sollicitudi nẽ p̃uidẽtie ꝛ laborẽ Prohibet sollicitudinẽ deordi natã ꝛ superfluã p̃ quã ip̃ediũt ꝛ post ponũt bona spũa lia. sz p̃mittit sollicitudinẽ moderatã ꝛ nccãriam sm̃ regulã rõis recte. cũ sit ps prudentie. aliter seq̃ret q̃ hõ tẽptaret deũ si expectaret ab eo oia nccãria. obmit tendo qõ dz fieri circa hec via hũana Igit cũ duplex possit esse amor rep tpaliũ. s. respectu superflui vel respe ctu nccãrij. Ostra primũ p̃hibet dñs thesaurizare hominem Ostra secũm p̃hibet p̃focantẽ sollicitudinem. Ubi no tandũ q̃ triplex ẽ sollicitudo Prima est nature q̃ ve rus labor ꝛ cura de p̃uidẽtie. q̃ homi ne deũ tempter p̃cedit vt cũ deus oibus p̃ferat Unde ꝛ ade dictũ est. in labore ꝛ sudore vultus tui vesceris pane tuo. ꝛ dñm loculos habuisse pz ex euãgelio. Secũda est culpe. q̃ p̃si stit in quãtitate rep. cũ supra nccitatez acq̃runt ꝛ hãc sollicitudinẽ parit ꝛ comitat auaritia. in q̃litate etiã ꝛ lauticia rep quã comitat luxuria. in nimis quoq; an/xia nccãrioꝝ p̃uisiõe. ex q̃ sequit spũalitũ negligẽtia ꝛ hec sollicitudo oino p̃hibet q; vitiosa iudicat. Ter cia est q̃ p̃sistit in opibus iustitie ꝛ primi p̃passiõe. Unde aplus. Instantia mea quotidiana ꝛ solicitudo oĩum ecclesiaꝝ Hec solicitudo p̃cipit q; ad caritatez ptine re dinoscit. Prima est tolerabilis. secũda vitupabilis tercia p̃mẽdabilis. Tandẽ p̃cludit de quo debz hõ esse sollicitus q; de eternis nõ de terrenis Et iplicat hic triplex bonũ. s. celeste. spũale. ꝛ tpale. Primũ est bonũ glie. secm̃ gte. terciũ fortune. Primũ est maxi mũ. secm̃ minus. terciũ minimuz. Ideo primũ debet esse in intentõe sicut p̃mium. secm̃ in operatõne tanq̃ meritũ. terciuz in adiectõe tanq̃ sustentamentũ. Ita inquit nolite esse solliciti circa tpalia querenda. sed primũ intentõe ꝛ affectõne ac p̃cipue pre oibus aliis ꝛ principaliter tanq̃ btitudinem ommũ actionũ ꝛ vlti mũ finem qui est p se appetibile. querite regnuz dei. i. vitã eternã ꝛ celestia bona. ꝛ ne fit error in querendo secõ tanq̃ rectam viam. ꝛ id p qõ meret obtineri re gnũ dei. q̃rite iustitiam dei secũdo eius p̃cepta etiaz iustitie opa. ꝛ tercio ad vite necessaria vobis hec om ma. s. tpalia quoꝝ vniuersitatẽ in tribus posuit. s. in ci/bo. potu. ꝛ vestimento. adicient. s. vobis coopantibus ꝛ collaborantibus ac sollicitudinem modo hũtibus. qz sicut p̃ter mala opa fructus terre subducit. sic p̃ter bona opa addicit Ceruntamen si p̃itia subtrahunt ad exercitationem est ꝛ p̃bationem. ac etiaz penitus subtracta. martirij p̃merent coronã. si vo dantur ad p̃solatõem est ꝛ gratiaꝝ actionẽ. qz diligentibus deuz omnia cooperant in bonum. scit em̃ medicus celestis quid magis expediat nobis Igit quia primum rela tiue dicitur ad secundũ. patet q̃ non excludit sollici/

Capitulum .xxxviij.

tudinem oĩno circa nccãria vite. sed oñdit q̃ princi/pale debemus solicitari de spũalibus ꝛ secõario de tpali bus. que tpalia adicient nobis. i. p̃sequent sine vllo nõ impedimento. ne cũ ista q̃rimus illic auertamur. aut ne duos fines p̃stituamus. Nam sm̃ aug. cũ dixit Primũ querite regnũ dei. significauit tpale posterius q̃rendũ. non tpe sed dignitate. Illud tanq̃ bonũ. hoc tanq̃ nccãriũ. p̃ter illud bonũ. Hoc est primũ q̃rere regnũ dei ꝛ posterius tpale. i. hoc prioze loco ponere. ꝛ illud posteriore. s. vt ideo queramus tpale vt habea mus regnũ dei ꝛ nõ ecõuerso. Apte em̃ oñdit nõ tpa lia sic esse appetenda vt propter ipsa benefacere debea mus. licet sint nccãria. sed quecũq; facimus p̃ter re gnũ dei facere instituimur. Ergo cũ aliquid boni opa mur. nõ tpalia sed eterna cogitemus. ꝛ primũ inten/tione ꝛ affectõe regnũ dei queramus. Sancti primi/tiui quefierunt primũ regnũ dei. ꝛ iõ deus adiecit eis regnũ mundi. s. tpe p̃stãtim. Sed hodie a multis pri mo ꝛ precipue queritur regnũ mũdi magis q̃ dei ꝛ ma gis soliciti sunt p̃ terris ꝛ diuitijs. q̃ p̃ animabus ꝛ ec/clesijs. ꝛ iõ timendũ est eis ne cũ regno mundi amit tant regnũ dei Deinde erat cogitare de crastino ꝛ futuro. d. Nolite g̃ soliciti esse in crastinũ. i. in futuꝝ solicitudinẽ. s. futuro tpi debitã inordinate preoccu/pando. ꝛ curã que incũbit diei crastino in diẽ hodier/nũ anticipando. De p̃ritis ergo vt ait hiero. p̃cessit debere esse solicitos qui futura p̃hibet cogitare. Suffi cit em̃ nobis p̃ntis tpis cogitatio. futura que incerta sunt relinq̃mus deo. Ubi petrus cantor. supra p̃hibu it solicitudinẽ vitiosam de p̃ritis. q̃. s. sumus an/ni. semel em̃ in anno serimus. metimus ꝛ colligimus Unde ꝛ p̃ritia quasi dicunt. hic aũt p̃hibet solicitudi/nem de futuris vt de his q̃ post annũ veniunt De his em̃ q̃ curat diuina ordinatio nõ p̃uenit solicitari. Si g̃ p̃uidentia tua vltra annũ extendit. iã in vitiosam solicitudinẽ vertit. vt abbatis quivsq; in terciũ annũ reseruauit annonã. Cuiusmodi hoies modo reputa mus sapientes. cũ tñ veniant contra dñi p̃hibitũ qui cõ cedit tñ curam p̃ritium. Tales etiã de deo diffidunt ꝛ ob hoc miserrimi sunt. hec petrus. Sm̃ ꝛ crisi. Hoc aũt dictũ est. nolite cogitare de crastino. scio ego nec audi re aliquẽ. nec oĩno seruare. Cuz em̃ nec orare p̃ his iubeamur. nos oẽ studium erga hec expendimus ꝛ de his singulis cogitando p̃sumimur. Sed quantaz in his que ad corpus sunt curã oñdimus. tantã in spũ/alibus habemus incuriã. imo longe etiã maiorẽ. hec cri so. Non vult aũt dñs de futuro nos esse solicitos tan q̃ certi de futura vita simus. qz nec de p̃ritis certi ꝛ se curi sumus. Sm̃ anselm. Puta te quotidie moriturꝝ ꝛ hoc crastino nõ cogitabis Sm̃ ꝛ seneca. Dies dies ficut vl tima est ordinanda. Sufficit g̃ nobis p̃ntis cogitatõ tpis. futuroꝝ curã que incerta est relinq̃mus. Crasti nus em̃ dies solicitus erit sibiipsi. i. ipe affert solicitu dinem suam secũ. qz tempus futurꝝ habebit sollicitu/dinẽ suam sibi p̃gruam ꝛ debitã. sicut pz q̃ ex variatõ ne tpis occurrunt varia fienda. de quibus sufficit tunc solicitari. cũ venerit eoꝝ hora. ac si dicat. Cũ futurus di es aduenerit de ipso curabitis ꝛ nõ ante. sicut em̃ ho/diernã solicitudiez nõ interdico. ita nec crastinã post q̃ crastinũ dies aduenerit. Et sz hoc ĩ predictis hoc no

men solicitus dicit anxietatē auaricie. que semp̄ fugienda. hic discretionē p̄uidētie. q̄ de p̄sentib⁹ nō de futuris est habēda. Sit ḡ hodiernus dies de se sollicitus tm̄modo. ⁊ nō de alio. Sufficit eī diei malicia sua. i. cuilibet tp̄i labor ⁊ fatigatio. calamitas ⁊ cōtritio. dolor ⁊ tristitia. afflictio ⁊ angustia. sollicitudo ⁊ cura. Unde malicia hic dr. nō malus culp̄e q̄ agimus. sed malū p̄ne q̄ patimur. in statu eī innocētie nō indiguisset hō tali sollicitudine. ac si dicat. Nō oportet q̄ labor ⁊ cogitatus ad habendū vite necessaria diē p̄uenīat. q⁹ ad hoc sufficit dies quo necessaria sumere oporteat. Cū eī p̄ se suā habeat sollicitudinē nō oportet addere aliā. Cur ḡ maliciā malicie. laborē labori. curā cure supaddere velis. Non itaq̄ p̄ malignitate ponit hic malicia. sz p̄ labore ⁊ miseria. Sic eī dicere solem⁹. multa mala hodie passi sum⁹ q̄ī ali quo magno labore vel miseria fatigamur. Un Cris. Maliciā vocat hic nō malignitatē vocat. sed miseriā et laborē. Sicut eī cū alibi dicit. si est malicia in ciuitate. quā dñs nō fecit. nō auariciā significat ac rapīas. nec talia quicq̄ aliud oīm̄no. sed eas p̄fecto plagas. q̄ diuinitus inferūt. de quib⁹ rursus loquit p̄ p̄phetā qui facio pacē ⁊ creo malū. Necq̄ hic eī maliciā voluit intelligi. sz pestilētias p̄fecto ⁊ fames. ceteraq̄ hmōi q̄ mala esse putant a plurimis. ita hic quoq̄ malitiā p̄ afflictiōe posuit. dicēs sufficit diei malitia sua. Nihil eī ira dolorē infert aīe vt sollicitudo ⁊ cura. Ixc crisо. Itaq̄ nō labor ⁊ p̄uidētia damnat sed mētē p̄focans cura. Et ideo sm aug. hoc loco vel xmē ter cauendū ē. ne cū viderim⁹ aliquē seruū dei p̄uidere. ne ista necessaria sibi desint. vel sibi cōmissis. iudicem⁹ eū p̄tra p̄cepta dñi facere. ⁊ de crastino sollicitū eē. Hā ⁊ ipe dñs cui ministrabant angeli. p̄ter exēplū ⁊ ad informādā eccliam loculos hē dignat⁹ ē. ne ḡs in hoc scādalū pateret. Et ite p̄ satis apparet dñm nostrū nō hoc improbare si ḡs hūano more ista p̄curet. sed si ḡs p̄ter ista deo militet. vt in opib⁹ suis nō regnū dei sz istoz acq̄sitōes ītueat. Ad hāc ḡ regulā hoc totū p̄ceptū redigit. vt etiā in istoz p̄uisiōe regnū dei cogitemus. in milicia vero regni dei ista non cogitemus. ⁊ simplici corde tantūmodo propter regnū dei deum⁹ opari bonū ad oēs. nō aūt in hac opatōe vel solū vl cū regno dei mercedē tp̄alē cogitare. Ira eī etiā si aliq̄n̄ defuerint. q̄ plurimūq̄ p̄ter exercitationē nr̄am deus simit. nō solū non debilitant p̄positū nr̄m sed etiā examinatū p̄positū p̄firmāt. Ixc aug⁹.

Domine iesu xp̄e fac me nō thesaurizare in terra emolimenta terrenoz. sed in celo p̄mia meritorū. ⁊ q⁹ nemo potest duob⁹ dñis seruire p̄ contrarietatē obsequioz. libera me a dominio ⁊ seruitute mūdi. carnis ⁊ diaboli. vt respiciam contēplatōnes celestes nō terrenas. adiice ad staturā nature mee cubitum gratie in p̄senti ⁊ glorie in futuro. vt ꝺsiderem lilia agri denotos ecclesie. cooptos virtutum candore. potius q̄ fenū diuites seculi. mittendos in clibanū gehēne. Querā p̄cipue regnū dei ⁊ iusticiā eius. vt cū viatico tp̄alū. per viam virtutū p̄ueniam ad regnū celoz. Amen.

De misc̄ōia faciēda ⁊ nō iudicādo ac fiducia oīos.

Capitulum. XXXIX.

Dst hec nos domin⁹ hortatur ad misericordiam circa proximū faciendam. dicens. Estote misericordes sicut ⁊ pater vr̄ester misericors est. Deus eī releuat miserias nr̄as non exp̄ectando aliquid a nob⁹ sz p̄ pter suā bonitatē. sic nos debemus moueri ad releuāndam miseriā p̄simi. non p̄pter nr̄um p̄modum et emolimentum sed propter illi⁹ salutem ⁊ diuine bonitatis amorē. qui eī p̄ter suū p̄modū vel emolimētū primo p̄sulit vel bñ facit. nō vriq̄ caritate hoc facit. q⁹ nō illius quē dr̄ ꝛāḡ seip̄m diligere. sed suā vtilitatē q̄rit. vult nos dñs patrē imitari in mia. q⁹ nos miseri mīcū indigemus. nō in porcia quā supbe appetēs dyabol⁹ i ifernū ē detract⁹. ñ in sapia quā bō appetens paradisū p̄didit. im mortalitatis spoliatus gloria. Magnum ergo p̄comiū pietatis animabus nr̄is imp̄rmit. que nos deo p̄formes reddit. Naturale est oīb⁹ animalib⁹ eiusdē spēi adinuicem misericordiaz seruare. multomagis homo ad imaginem dei ꝺditus debz alter alteri ranḡ comagini sue p̄parā vnusaltertius miseriā cordis assumere velut suā. ⁊ in hoc cōsistit ratio mie. De pietatis operib⁹ sic dicit hiero. Nō memini me legisse mala morte mortuū. q̄ libēter opa pietatis exercuit. bz eī mīcos itercessor est. ⁊ impossibile ē mīcoz p̄cesū eraudiri. Deiī potit tres spēs mie. q̄p̄ma cōsistit in nō iudicādo. De multis eī incertum est quo animo fiant. cū possint simplici corde fieri aut duplici. ⁊ ideo bene subiungitur. Nolite iudicare. s. iniuste ⁊ temerarie de p̄ximo. ⁊ nō iudicabimini. i. ñ incurretis peccatum p̄ q̄ dñs digni a deo iudicari. et si forte ex humana fragilitate ꝺtingat suspiciose iudicare. nolite eī cōdemnare. i. aliquē dignum ꝺdemnatione dicere. ⁊ nō cōdemnabimini. s. a deo p̄ hoc peccato. quia aliquis est hodie pessimus. q̄ forte cras erit bonus. Circa istud sciendū. q⁹ iudiciū vno modo est actus iusticie p̄tinens ad iudicem secularem vel ecclesiasticū. ⁊ de hoc nō loquit hic. Alio mō accipit iudicium p̄out aliquib⁹ signis aliquis iudicat de p̄simo male. ⁊ hoc p̄hibet hic. dicēs. nolite iudicare. Potest aūt aliquis malus iudicare de p̄simo multiplicit̄er. Uno mō ex euidentia facti. ut cū aliquis iudicat aliquē homicidam. q⁹ vidit eū interficere hominē. ⁊ hoc nullū est p̄cm̄. Alio mō ex signis euidētib⁹. ut si aliq⁹ iudicet aliquē fornicatorē. q⁹ vidit eū nudū cū nuda solū cū sola. ⁊ hoc fiēt nullum est p̄cm̄. Tercio modo ex signis leuib⁹. Et in hoc iudicio est triplex gradus. Primus est q̄n ex leuib⁹ signis incipit aliq⁹ dubitare de ꝺfis bonitate. ⁊ hoc p̄cm̄ venīale est. q⁹ p̄cedit ex humana infirmitate. ⁊ hoc nō vocat p̄prie iudiciū. sed suspicio. Secūdus gradus est q̄n ex talib⁹ signis firmiter tenet in animo q⁹ frater sit malus. ⁊ hoc p̄prie dicitur iudiciuz. quia iudicium importat firmam sentētiam. ⁊ hoc est p̄catum mortale. si maluz q̄ iudicat de fratre ex leuib⁹ signis sīt de genere p̄catī mortalis quia est contra caritatē. Tercius gradus est q̄n ex leuibus signis. non solum p̄dicto modo iudicat sz etiaz procedit ad punitōz fratris sicut de facto. ⁊ hoc ē grauius. quia nō solū est cōtra caritatē. sed etiam contra iusticie equitatem. ⁊ de talib⁹ intelligit verbū p̄dictuz

nolite iudicare ꝛc. Prohibet dñs. ne temere iudicemus vel ꝺdēnemus Malt em̄ vies lepe in malā ptē iudicāt q̄ vident vel audiunt. Boni aūt in bonā ptez interptant. ⁊ nō dubitāt quin recte oīa fiāt. deo cūcta vel rectē opante vel iuste ꝓmittente. ⁊ ideo de oibꝫ lucrū faciūt Ut em̄ ait aug. In tribꝰ ꝓsistit ordinatō bonoꝝ in estimādo bonū de quolibet. in exhibēdo bonū cuilibet. sustinēdo malū. p quolibet Ām̄ ⁊ berñ. Caue aliene ꝓuersatōis cē aut curiosus expoliatoꝛ. aut temerarius iudex. etiā si ꝓpriā actū q̄d deplxendas. nec sic iudices ꝓximū. magis aūt excusa Excusa intentōem si opus nō potes. puta ignorātiaz puta subreptōez. puta casum. ꝙ si oēm oīno dissimulatōem rei certitudo recusat. suade mihi lominus ipe tibi. ⁊ dicito apud te meriꝑm Celxmēs fuit minus tēptatio Quid de me illa fecisset si accepisset in me silr prātem. Hec berñ. De dubijs g̃ iudicare. ⁊ suspectos q̄si reos ꝓdemnare. penitus repellit a nobis dñs Et ideo sp dubia sunt in melius interpretanda. ⁊ in dubijs bemgnora sunt ꝓferēda. Ām̄ aug. Hoc loco mihi aliud nobis ꝑcipi existimo mihi vt ea fcā q̄ dubiū est quo aīo fiant. in melioꝛē ptem interptem̄ Sunt em̄ q̄dam facta media q̄ ignoramus quo aīo fiant. qz ⁊ bono ⁊ malo fieri pōt de q̄bꝰ temerariū est iudicare. maxīe vt ꝺdemnemus Duo aūt sunt. in q̄bꝰ temerariū iudiciū cauere debemus Cū incertū est quo aīo q̄d factū sit. vel incertuz est q̄lis futurus sit. qui nūc malus vel bonus appareat Nō g̃ reꝑhendamus ea q̄ nescimus quo aīo fiant. neq; ita reꝑhendamus q̄ manifesta sunt vt de spremus famitatē. ⁊ vitabimus iudiciū de quo nunc dr. nolite iudicare ne iudicet de vobis Hec aug. Ām̄ crisi. Nō oz exprobrare delictū necq; illū qui pcō aliquo sit ꝓfectus insolenter obruere. sz clemēter monere. necq; pse qui turgio. sz iuuare ꝓximo. Nō em̄ illū sz temeritāz ꝓfecto ꝺdēnas. ⁊ facis tibi terribilius esse iudiciū. cogitaq; aduersus te diligētissimā fieri etiā de minimis vltionē Ut em̄ diligētius petā emendet tua. legem primus ipe posuisti. seuerius de his q̄ primus peccauerit iudicando Sūt aūt hꝝ diabolice tēptatōis insidie. Nam qui seuere discutit aliena. nūq; ꝓprioꝝ reatuū merebit veniā Et ideo Si nullū nobis aliō petm̄ fuisset admissum. ꝓ hoc solo gehenne nos tradi satis abūdeq; sufficeret Quippe q̄ in alioꝝ delictis seueri et amarissimi iudices residemus. nostras aūt trabes oculis infixas ꝓpijs nō videmus. q̄ aliena etiā minima tā sollicite pscrutam̄. ⁊ ad ꝺdēnandos ceteros. oē vite nr̄e tpus absumimus. a quo vitio necq; seculi lxiez necq; monachoꝝ vllū facile inuenias liberꝝ Hec crisi. In quo em̄ iudicio. i. ꝓ quali. s. iusto vel iniusto misericordi vel duro iudicaueritis alios. iudicabimi a deo. ⁊ in qua mensura mensi fueritis alijs. modo remetiet vobis. s. in iudicio. i. iurta q̄litatem temeritatis in iudicādo. erit q̄litas pene. ⁊ fm mensuraz praue volūtatis. erit mēsura retributōis in futuro Comminat g̃ duo. s. iudiciū ⁊ mensurā. iudiciū refert ad culpe ⁊ pene q̄litatem. mensura ad eaꝝ q̄titatē. Et fm aug. non est intelligendū si temere nos iudicauerimus. ꝙ temere de nobis deus iudicabit. aut si mensura iniqua mensi fuerimus. ꝙ apud deū iniqua mēsura nobis remetiet. sz quoniā temeritas qua pumis

Capitulum. xxxix.

alium. eadē ipsa te puniet. Unde nō accipit hic equalitas iniquitatis ad iniquitatē. sed culpe ad penaz. vt qui p culpā male iudicat. p pnā iusti dīi iudicij mala sustineat. ⁊ iuxta mensurā culpe sit mēsura pene Ad hunc etiā sensum retorq̄tur illud. Qui gladio. s. iniq̄ snie iudex quēcq; pcusserit. gladio dine snie iuste feriet ur ⁊ eterna morte morietꝰ Deinde ponit sedam spēm ie que ꝓsistit in dimittendo cū subiungit. Dimittite. s. iurias vobis illatas a ꝓximo ⁊ debita vobis a pauperibꝰ. ⁊ dimittet vobis. s. petm̄ vestꝝ a deo. cui frequēr iniuriati estis ⁊ debitū q̄ deo debetis. Et ponit terciā spēm q̄ ꝓsistit in dando cū addit. Date. s. indigētibꝰ beneficia tpalia. ⁊ dabit vobis. s. vita eterna. Indiuisibiles em̄ sociꝰ sunt dimittere ⁊ dimitti. ac silr date ⁊ dari. Ām̄ aug. Duo sunt opera mie q̄ nos liberant. dimittite ⁊ dimittet vobis. date ⁊ dabit vobis Dimittite ⁊ dimittet vobis ad ignoscendū pertinet. date ⁊ dabit vobis. ad beneficiū prestandū. Ignoscit vobis vultis. ignoscite. remittite ⁊ remittet vobis. Accipe vultis. date ⁊ dabit vobis Et fm eūdē hꝝ sunt due ale orōnis quibꝰ volat ad deū. si illud q̄ ꝓmittit ignoscit delinq̄ti. ⁊ donat egenti. Ām̄ ⁊ beda. Dimittere, nos iurias dare bñficia iubet. vt ⁊ nobis petā dimittant. ⁊ vita det eterna. Qua mia breui sed eximia. cuncta q̄ latissime de ꝓuersando cū inimicis mandauerat ꝓpe hendendo ꝓcludit. Et q̄ vt ait iaco. iudiciū sine mia fiet ei qui non fecerit miam. multū nobis insistendū est circa miam in ꝓximoꝝ necessitatibus. vt ⁊ nos eā in nostris necessitatibꝰ reꝑiamus. Ut em̄ ait aug⁹. Ām̄ nullusq; talem indulgentiā acceꝑturus est a deo qualē ⁊ ipse dedit ꝓximo suo. Et itez. Hoc vnū remediū est de malis euadendi. vt infirmitatē alioꝝ ferat. ⁊ eis quantū pt opitulet. qui sue dimitus desiderat subueniri. ⁊ dimittat sicut sibi vult dimitti. Beati em̄ misericordes q̄m ipsoꝝ miserebit deus Ubi nota exvirtspatez q̄ cū frēs cuiusdā monasterij multū abūdarent. et ad paupes multū liberales essent. randē elemosinas dimiserunt ⁊ ipsi egere ceꝑerunt. Nō cū viro sctō referrent. ait. Duo socij in isto monasterio ꝓsueuerunt habitare. s. Date ⁊ dabit vobis. vos expulistis primū. ⁊ noluit scōs remanere. Deinde exhortatione premij liberales nos facit dñs ad benefaciendū ⁊ miam impendendū. qz illi quibꝰ fit dabunt. i. erunt cā quare dōs dabit nobis premiū. nā ꝑ ipsoꝝ intercessionē ⁊ merita. quibꝰ vel calicē aque frigide dederimus. dabit nobis in eterna beatitudine mercedē ⁊ mensurā bonaz. i. iustā qz fm meritoꝝ exigentiā. ⁊ ꝓfertā. i. plenam qz supra ꝺdignū. ⁊ cogitatā. qz supra desideratum ⁊ superefluentē qz supra cogitatū. Vel premium quo remunerat misericordes describendo dicit mensurā. qz vnicuiq; distribuit premiū iurta mensuram meritorum. ⁊ bonam. qz bonū est illud beatitudinis premiū imo bonū omnis boni ꝓplectens in se quecunq; sunt bona. ⁊ ꝓfertam. i. plenā. Plena namq; erit aīa celesti beatitudie. ita vt nihil eius sit vacuū a gloria. ⁊ cogitatā. i. firmā. que em̄ firma esse volumus cogitam⁹. i. quassamus. sic premiuz beatoꝝ erit stabilitum ⁊ secuꝝ. ⁊ superefluentem id est abundantem. qz excedit merita nostra. dedimus tpalia ꝓ eternis. mūdana ꝓ diuinis. Et dicit in sinum. quia fm grecos. Nihil secus

rius ⁊ amabilius eo qđ in sinu collocamus. Deinde pmit eq̃tas retributiõis cũ subdit. Eadẽ quippe mẽ sura q̃ mensi fueritis in merito. remetiet vobis in p̃mio. Hõ dixit in tãta sed in eadẽ. i. ꝑsimili. q̃ cũ bñ facit. bñ fiet ei. qđ ẽ remetiri eadẽ mẽsura ſz supefluẽ tẽ dicit. qz millies bñ faciet ei ⁊ vltra. deus em̃ abũdãtius p̃miat q̃ mereamur. sicut minus punit q̃ meream̃ur. Generaliter aũt de oĩbꝫ qui mẽte. lingua. manu gerimus accipi põt. qz reddet õs singulis fm opa eoꝝ ⁊ fm qđ opa pietatis sunt maiora. similiter erit retributio diuina. Ista tñ maioritas nõ ẽ attẽdẽda semp̃ fm magnitudinẽ opis exteriorꝭ. ſz fm magnitudinez affectus interiorꝭ. Vñ ⁊ vidua q̃ misit duo minuta in gazophilatiũ fm testimoniũ saluatoris õr plus misisse. q̃ multi diuites q̃ magna dona miserũt in ip̃m. Dicebat aũt illis similitudiez. Numquid p̃t cecus cecũ ducere. i. stultus stultũ docere ⁊ dirigere in regulã iusticie. Nõne in foueã ⁊ pditõez ambo cadũt ſz primo culpe ⁊ deinde gehenne. Nã vt ait grego. cũ pastor p̃ abrupta gradit. ꝑseq̃ns est vt grex ad p̃cipitiũ sequat. Quasi diceret dñs. Predicta facere debetis. vt illũinantes verbo ⁊ exemplo alios gubernare possitis. ne sitis de cecis speculatoribꝫ synagoge ñ ecclesie. ridiculosa res est imo magis piculosa. speculator cecus. doctor insciꝰ. ꝑcursor claudus. pigrus negligẽs p̃co mutus. Ergo tõe vitãdi piculi ñ dz ignorans p̃sidere. Si g̃ tu aliũ iudicas ⁊ ipe in eisdẽ peccas. tã ceco cecũ ducenti assimilaris. Quõ ei ille a te ducet ad bonũ. cũ ⁊ tu pecces qui te ductorem putas ⁊ magm. Deinde inducit ⁊ aliã similitudinẽ de eodem dicẽs. Quid aũt. i. ãre ⁊ quõ vides ⁊ ꝑsideras festucã. i. puũ vel leue petñ. qđ tñ oc̃lm nõ excecat et de facili sicut festuca ꝑsumit ardore caritatis. in oc̃lo id ẽ intentõe ⁊ cõscia fris tui. trabem aũt. i. magnũ ⁊ graue petñ in oculo tuo. i. in intentõe ⁊ ꝑscia tua non ꝑsideras. Quasi diceret. Cur habes oc̃lm aptũ ad iudicandũ minima ⁊ aliena. clausum vero ad iudicãduz tua magna ⁊ ꝑsideratõe tui relicta. ꝑsideras alioꝝ errata. Cõuenit aũt hoc oĩbꝫ ⁊ maxime doctoribꝫ. q̃ cũ subditoꝝ minima petã punĩãt. ꝓpria impunita relinquũt. Aut quõ. i. q̃ ꝑscientia aut q̃ frõte dicis fratri tuo minus peccanti vt̃ innocenti. frater loquendo simulatorie. fine. i. patienter sustine ⁊ p̃mitte eyciã festucã id ẽ culpam licet modicam de oculo tuo id est de conscientia ⁊ intentione tua. te corripiendo. ⁊ ipe trabez in oculo tuo non vides. Quasi diceret. nõ potes dicere ordiate. Ut ei dicit crisꝰ. videre festucã ⁊ eyicere. nõ ẽ oĩm sed doctoꝝ ⁊ sctõꝝ. Et q̃fm eundẽ crisꝰ. Dic sacerdos q̃ si vult docere pp̃m. dz pri? docere seip̃m. ꝛõ bñ sequit. Ypocrita. i. simulator ⁊ repsentator p̃sone aliene. qz sepe mal? bonũ arguit vt ust? videat. ⁊ aliũ accusat vt se extollat. eyce p̃mũ p̃ collirũ p̃ne trabem maioris petĩ de oculo tuo ⁊ ꝑscientia. qz magis tui q̃ alterius es cognitor. qz magis vides maiora q̃ miora. qz magis te diligis q̃ aliũ. qz in maiori petõ maius ẽ piculũ. ⁊ tũc. s. cũ mũdatus fuerit oculus tuus videbis ⁊ ꝑspicies. vt eycias festucã minoris petĩ de oclo ⁊ ꝑscia fris tui. ip̃m arguẽdo. qz oculus ꝑscie purgatus videre põt ſz nubs ⁊ caligie petĩ cecatus nõ põt. Sic facias. vt exemplo potius q̃ di

ctis fratrẽ emendes. ne tibi dicat. medice cura teip̃m ⁊ illud apostoli. Qui aliũ doces teip̃m nõ doces. Sic ẽ ordo caritatis. q̃ a seip̃o incipiat ⁊ p̃mus se ac postea alios corrigat ⁊ emẽdet. Circa correctõz ei q̃ primi attẽdi dz ordo correctõis. s. ut hõ primus se corrigat. deinde p̃ximũ. mõ? mãsuetudis. cũ monẽs. s. zelus caritatis. circũstãtia locꝰ tpis. estimatõ euẽtus sequentis. Prope modũ ⁊ fere naturale est ut q̃libꝫ petã sua leuiget. ⁊ aliena aggrauet. Cũ õt hilarius. q̃ vir iuenẽ aliquis ab hoc vitio alienus. qz vnusq̃sq̃ vitijs suis fauẽs. aliena facile rep̃hẽdit. Et ideo ut ait aug. pietãte q̃ vigilandũ est. ut cũ aliquẽ rep̃hendere vel obiurgare necitas cogerit. p̃mũ cogitem? vtrũ tale sit vitiũ qđ nũq̃ habuim? ⁊ si nũq̃ habuimus cogitem? ⁊ nos hoies eẽ. ⁊ hẽ potuisse. si no habuim? ⁊ ñ habemus. tãgat memoriã p̃mums infirmitatis. ut illam reprehensionem aut obiurgationem. non odiuz. sed miã p̃cedat. Si aũt cogitantes nosmet ipsos inuenerimus in eo vitio in quo est ille quẽ rep̃hendere parabamus. nõ reprehendamus neq; obiurgemus. sed tñ congemiscamus. ⁊ ñ illũ ad obtp̃andũ nobis. ſz ad piter conandũ iuuemus. Raro g̃ ⁊ magna necitate obiurgatões adhibẽde sunt. ita tñ ut etiã in his nõ nobis ſz deo ut fuiaꝰ istemus. hec aug. In oĩbꝫ istis ut dt basilius. ꝑsiderãdũ est q̃nte sit difficultatis alios iudicare. quia oportz ut p̃ius seipsos iudicẽt ⁊ ꝑspiciãt. qđ videt grauissimũ oĩm. qz cũ oculus cuncta videat exteriora. tñ sup se visu ñ vtit. ita intellectus cũ alienũ corrigit peccatũ. difficile est p̃prios dfectus p̃cipe. Aduertendũ tñ q̃ crimĩa arguẽtis aut sũt publica aut occulta. si publica. peccat dupliciter arguendo. s. peccato p̃sumptionis ⁊ peccato scandali. si aũt sunt occulta. tunc peccat primo modo tantũ. si tamen iste qui arguit primo peccat. ⁊ postea humiliter arguat. non peccat. Sed quia aliqui dei preceptis obtempare cupientes. quando q̃ apiendo ea q̃ bi quibꝫ aperiunt̃ capere ⁊ sustinere non possunt. amplius nocent q̃ si occultarẽt recte subiungit. Nolite sanctũ. i. sacre scripture misteria ⁊ fidei secreta. vel etiam ecclesiastica sacramenta. dare vel. i. publicare ⁊ reuelare. p̃dicãdo misteria dispẽsando sacramenta. canibꝰ. i. oblatrantibꝫ detractoribꝫ ⁊ veritatis oppugnatoribꝫ. neq; miserimus margaritas. i. qđ sãctũ. añ porcos. i. ꝓcẽptores ⁊ derisores. ne forte ꝑculcẽt eas. s. porci ꝑcẽnendo ⁊ fastidiẽdo pdictis suis. s. intellectu ⁊ affectu ⁊ conuersi. s. canes ab eo qđ audierũt a vobis. dirũpãt vos reprehendẽdo ⁊ blasphemãdo. ac si dicat simplicitatẽ ⁊ veritatẽ ipugnãdo. Ut ei aut aug. due res faciũt magna nõ recipi. s. ꝓcẽptus ⁊ odiũ. primus ad porcos secũz ad canes refert. Cauendũ est g̃ ne q̃d apiatur ei qui nõ capit. melius em̃ querit qđ clausuz est. q̃ id qđ aptum est. aut ifestet podiũ ut canis. aut negligat p̃ contemptũ ut porcus. Et possit aliquis ignorãtie sue conscius dicere. q̃ sanctũ me dare canibus ꝓhibes. ⁊ quas margaritas mittere ante porcos cum adhuc me habere non videam. opportune subiecit dicens. petite. s. in fide ⁊ orando. ⁊ dabit vobis. querite. s. in spe ⁊ recte viuendo. ⁊ inuenietis. pulsate. s. in caritate ⁊ perseuerando ⁊ aperietur vobis. Ubi crisꝰ. Quoniã maiora erant mandata supius posita. q̃ vt? bũana transmittit eos ad deũ. cuius gratie nihil est

impossibile.dicēs pete⁊ dabit vobis vt qđ ex hoīb⁹ pūmari non pt.p grām dei adimpleat Cuz em alia aīalia deus mumerit veloci pdū cursu aut velocibus pennis aut vnguibꝫ aut dentibꝫ aut cornibꝫ.hoīem solum sic disposuit vt virtus illius sit ipe.vt infirmitatis sue necītate coactus.sp necārium bēat dūm suuz Vbi⁊ biero.Si petēti dat⁊ qrens inuenit.⁊ pulsanti aperiet.g cui nō dat⁊ q nō inuenit⁊ cui non apit. apparet qp nō bñ petierit.qsierit.pulsauerit.Et crso. Petentis negligentia replendit vbi de dantis mīa non dubitat Ūñ etiā aug.Dñs ihesus xps inter nos petitor cū pte dator.nō vtiqꝫ nos tm hortaret vt peteremus nisi dare vellet Erubescat humana pigricia. plus vult ille dare qꝫ nos accipe Plus vult ille misereri qꝫ nos a miseria liberari.Hā ille qđ hortat ppter nos hortat Euigilemus⁊ hortati credamus.pmittē ti obsecremus vt⁊ dantē gaudeamus Hec aug.Sciendū vo qp orō est exaudibilis tribꝫ pcurrētibꝫ.Primū est qp sit pia⁊ iusta.i. de prinētibꝫ ad salutē.qz exaudiri in alijs qñqꝫ nō expedit.Secundū est qp sit pseuerās.i. nō interrupta p aliqđ orōm ptrariuz.qz non cessat orare.q nō cessat bñ facere Tertiū ē qp oret p se qz licz aliqs pie⁊ pseuerāter p alio oret.orō tñ possz impediri ppter demeritū illius p quo orat.Iz tribꝫ pdictis pcurrētibꝫ sp exaudit.⁊ hoc ē qđ notat in tribꝫ verbis hic positis.i.pete pie.qrite pseuerāter.pulsate⁊ aperiet vobis.ex quo pz qp loquit de orōe facta p se cū dr.⁊ aperiet vobis Et qrisitis pcurrētibꝫ sp exaudit⁹ orō.ideo ne hoīes desperent in sua orōne exaudiri subdit oīb⁹ spem pferens impetrādi.Dis em inquit qui credēdo petit sicut dz.accipit⁊ qui sperādo qrit sicut dz inuenit.⁊ opando pulsanti apiet.Ergo pseuerātia opus ē vt accipiamus qđ petimus.inueiamus qđ qrimus.⁊ qđ pulsamus apiat Hac em tāta pculcatione verbꝫ manifeste dns oñdit.qꝫ solicitos molestos⁊ importunos.violentos⁊ iprobos ad petendū nos eē vult Ūñ⁊ quidā ait.labor improbꝫ oīa vincit Illud em qđ ad salutē petit.nō sp statim dat.sz differt.vt ꝑgruo tpe det.⁊ vt ex dilatione carnis bēat qz diu desiderata.dulcius obtineat.cito aūt data.vilescūt.Expedit etiā vt ab ociosa locutōne abstineat.q in orōne exaudiri desiderat.Quia sm greg.os nostꝫ ab oi potēte dño tāto minus exaudit in pce quāto amplius inquinat stulta locutōe Conet etiā orans vt se ipsum intelligat.si vult qp deus eū exaudiat.Hā sm ambrosiū Illam orōem deus nō audit.ad quam ipse qui orat nō intendit.Vult deus fideliter peti a se.qđ disponit petentibꝫ erogare Ūñ bern.Vult aūt a se req̄ri deus.etiā qđ pollicet.Et ideo forte multa que dare disposuit.prius pollicet vt ex promissione deuotio excitetur.ficꝫ qđ gratis daturus erat.deuota oratio pmereat Non aūt dicit dominus quid accipit petēs vel querens aut pulsans.qz quandoqꝫ exauditur ad votum.vt cū dat id quod petitur.qñqꝫ ad meritū.vt cū aliquid equipalens vel melius dat.Aliquādo em sanctis non recipiendo quod petunt.magis exaudiūtur qꝫ si illud reciperent Unde augu.Nolite pro magno habere ad voluntatem a deo exaudiri.aliqñ deus ōsi iratus dat quod petis.⁊ ppicius negat qđ petis. Quid prosit⁊ quid non medicus novit.quia deus si

Capitulum.xxxix.

voluntati nostre non dat saluti dat.Quid em si hoc pete ris qđ tibi obest.⁊ medicus novit qz obest tibi.frēs discite rogare deū vt medico pmittatis Qđ ipe novit faciat.tu morbū pfitearis.ille medicamentū adhibeat.nō te exaudit ad voluntatē.sed exaudit ad salutez. nō fit qđ vis sed fit qđ tibi expedit.hec aug.Ūñ⁊ ber. Nemo ex sp̄ pupendat orōem suā.qm ipe ad quē oramus nō pupendit eā. sed aut dabit qđ petimus.aut qđ novit vtile.Ꝑ reqīt dns discipulos ad orandum monuit.sepe ope pprobauit.⁊ exempla plura ad hoc eis ꝓposuit.vt nobis virtutē orōis pmendaret.Est ḡppe vtus eius inestimabil⁊ efficax ad oia bona⁊ p ficua impetranda ac mala⁊ nociua repellenda.Si ḡ vis patienter aduersa tolerare ora.si vis prauas affectōes pculcare ora.si vis asiutias satbane cognoscere ⁊ fallacias eius euitare ora.si vis leāter in ope dei viuere ac laboris⁊ afflictōis nō cedere ora.si vis in spū alivia te exercere⁊ carnis curā in desideriis nō agere ora.si vis vanaꝫ cogitationū muscas effugere ora.si vis aīam tuā scīs⁊ bonis cogitationibꝫ ac desideriis feruoribꝫ⁊ deuotōibꝫ impinguare ora.si vis cor tuuz virili spū⁊ pstanti ꝓposito in dei beneplacito stabilire ora.si vis vitia extirpare⁊ virtutibꝫ imbui ora.si vis ad ptemplatōz ascēdere⁊ sponsi āplexibꝫ frui ora.si vis celestiū dulcedinē⁊ alia dei magnalia degustare ora Et breuiter in q̄cūqꝫ necītate orō vz.q spūs malos a nobis fugat.⁊ bonos ad nos vocat Ūñ beda.Sicut fur audito clamore fugit.⁊ vicini excitant⁊ venīt ad succurrendū.ita clamor orōis dyabolū fugat⁊ angelos ac scōs oēs ad succurrendū excitat.Ūñ⁊ ber.Inter babilonē⁊ birlin est nūcius fidelissimus regi bñ notus⁊ curie.orō.i.q in secreto noctis silentio per ignotas semitas archana celi penetrare⁊ cubiculuz regis adire⁊ opportuna importunitate impij regis aīm ad auxiliū mittendū inflectere novit.hec ber.Videsqꝫ magne potētie⁊ virtutis sit orō.Ad quoꝫ oīm ꝓbatōem obmissis scripturaꝫ ꝓbatōibꝫ hoc tibi sit ꝓbificaci ꝓbatōe qđ audim⁹⁊ videmus quotidie p experiētiā illitatas⁊ simplices psonas pdicā⁊ pla alia etiā maiora p orōem impetrare.Magnū quippe signū est gte devocare freqnter orōmi.Ūñ aug.Cū videris nō a te amotā depcatōz tuā.secur⁹ esto qz nō ē amota a te misa ipsius. Et vt breuiter vtilitatē orōis dicā.mlt̄ tū est necāria ad salutē ꝓmerendā.Ūñ aug.Nullum credimus ad salutē nisi deo invitāte invenire.nullum invitatū nisi deo adiuvāte bona opari.nullū nisi orātem dei auxiliū ꝓmereri.Vaca igit orōmi.nihilqꝫ aliō necārijs curis tm̄ exceptis te delectet nisi orō.qz nihil tantū te delectare dz quantū morari cū deo.qđ fit per orōem.Unde crisō.Considera quanta est tibi pcessa felicitas.quanta glia attributa.orōnibꝫ fabulari cum deo.cū xpo miscere colloquia.optare qđ velis.qđ desideras postulare Deinde auget orantibꝫ obtinendi fiduciam.a minoribus consurgens ad maiora.confirmans sꝑius ꝓmissum p exempla.Et ponit primo similitudinem de amico qui ppter importunitatē⁊ constantiā amici media nocte venientis⁊ petentis surgit.⁊ panes necessarios ꝓmodat Si em homo pseueranter petenti dat ex tedio.multomagis deus pseverāter petenti dat ex amicicia.Unde beda.Comparatio est

a minore. Si em̄ amicus homo surgit de lecto ꝙ dat nō amicitia sed tedio cōpulsus. q̄ntomagis dat de?. q̄ sine tedio largissime donat qō petiť. sz ad hoc se petivult. vt capaces donoꝝ eius fiant q̄ petūt. Em̄ ꝙ aug. Hō ꝓpter amicitiā q̄ius amicus sit. sed ꝓpter improbitatē. qz pulsare nō desistit. qz ꝙ cū esset negatū non se auertit. ille qui nolebat dare qō petebať fecit. qz importendo non deficit Quātomagis dabit bonus pr̄ q̄ nos hortať vt petam?. cui displicet si nō petam?. Ubi etiā ambrosius. Media aūt nocte surgit. vt oibz mo mētis nō solū diebz. sed etiā noctibz oō deferať. Et ideo scriptoꝝ memores. noctibz ac diebz oōm iniq̄tates. petis nostris veniā postulemus. Hā si ille rā sanctus ꝙ qui regni erat necessitatibz occupatus septies in die laudē dño dicebat. matutinis ꝙ vesp̄tinis sacrificijs intētus. quid nos facere oportet. q̄ eo amplius rogare debemus. quo frēq̄ntius carnis ac mētis fragilitate delinquim?. vt ō via lassis. ꝙ istius seculi curis ac vite hui? anfractu grauiter fatigatis. panis refectiōis deesse nō possit q̄ hōis cor ꝓfirmet. Nec solū media nocte dño. sz oīnibz ꝓpe docet vigilādū eē mo mētis Vigilādū ē semp. milte em̄ insidie sunt nobis. ꝙ grauis corpis somn?. Qui si dormire mens cepit. vigorē sue virtutis amittet. Excita igiť somnū tuū. vt pulses ostiū xp̄i. hec ambro. Secōo ponit similitudinē de patre carnali. qui dat filijs suis bona data. et necessaria q̄ petūt. Et ponit exēplū de tribz. p q̄ intelligiť q̄ a deo postulare debemus. Primū est panis. ꝙ significat caritatez. qz sicut sine pane oīs mēsa inopsdz. sic sine caritate oīs vt? vana ꝙ inanis ē. ꝙ oē op? bonū pdiť. Huic opponiť duritia cordis. q̄ p lapidē intelligiť Et ꝓ vtroq̄ istoꝝ dz orari vt. s. caritas deť ꝙ duritia cordis auferať Secōo ponit exemplū de pisce. p quē intelligiť fides. qz sicut pisces in aqua nasciť ꝙ in fluctibz aque nō moriť. sz potius purgať ꝙ meliorať. sic in baptismo fides nasciť ꝙ inter tribulatiōes ꝙ fluctus angustiaꝝ huius mūdi nō extinguiť sz potius purgať. Huic ꝓtrarius est serpens ꝓpter venenū infidelitatis Istam fidē debem? petere a deo. ꝙ nō dabit nobis serpentē. i infidelitatē aut doctrinā vl'p uersitatē hereticoꝝ q̄ ꝓserpētē intelligiť. Tercō ponit exēplū de ouo ꝙ significat spē. qz sicut in ouo nōdū est fetus ꝓfectus sz sola spes fetus. sic spes nō est de habitis sz de habēdis. Em̄ sicut ab ouo expectať pullꝰ. si oīnō a matre fuerit calefactū. sic eterna beatitudo a spe expectať. si spes a mēte ꝓcie i calore caritatis ꝓseruať Huic ꝓtrariať scorpio. cuius venenata ē cauda. Hāc spem debemus petere a xp̄o ꝙ nō dabit nobis scorpionē. q̄ pūgit cauda. ꝙ occidit ꝙ mortē inferni inducit. Tres virtutes p̄dictas petere debem? qz sine eis nō est salus. Si ḡ homo q̄ malus est ad ꝓpatiōem diuine bonitatis ꝙ clemētie. respectu cuius nemo est bonus. q̄ etiā ideo malus dz. qz ad malū ē ꝓnus dat bona sibi data a deo. s. tpalia filio petenti. multomagis pater nē celestis q̄ ex natura sua bonus ꝙ pius ē p essentiā dabit spūm bonū. i. bona spūalia. s. gr̄az ꝙ gl'iā petētibz se nō denegabitz. Vocat aūt oīne donū spūale sp̄m bonū. qz fm aug. Espūssanctus ē p̄mū donū in quo oīa donant. Ubi aug?. Nō denegabit se petentibz. q̄ spō te obtulit se nō petentibz. Et ꝓter hec oīa que ꝓpio filio suo nō ꝓpcit. sz ꝓ oibz tradidit illū. ꝙ dedit ad occidendū. quō nobis nō cūcta q̄ petimus donabit. Tabitāt ea q̄ petimus. si tm̄ ea q̄ p̄cipit fecerimus Et nec Qui vult audiri a deo pius audiat deū. Qua fr̄ote postulas qō ꝓmisit deus. si nō facis qō iussit deus. Pr̄eus audi monitōes. ꝙ sic exige ꝓmissiones. Qui a p̄ceptis di auertit qō i oratōe postulat nō meret. hec aug. Deinō oñdit ꝙ q̄d orō a pte oratis exaudibilis fit. ꝙ ad meritū exaudit ois excludēdo subiūgit. Oīa ḡ q̄cūq̄ vultis. s. rationabiliter ꝙ dictāte caritate ut faciāt vobis homines. s. vtiliter ꝙ ordiate. eadēm vos facite eis. s. loco ꝙ tpe. Qua em̄ fr̄ote petis dōm tuū. qui nō agnoscis patrē tuū. Quasi dicat. Si vultis p̄tia accipe quefita inuenire. pulsantes itrare. ergo vos facite alijs q̄ vobis fieri vultis ab illis. Sed nec ab alijs expectetis. qō illis non feceritis. Ubi crisо. Ac si diceret. Si ergo cupitis audiri p̄ter illa que dixi. etiā ista p̄ficite. Audistі certe. quia cuz oratōe opus sit etiā disciplina virtutū. Que vis tibi fieri. a ꝓximo. ea tu erga ꝓximum inquit ostende. Quid vnq̄ hec p̄cepto aut leuius inueniať aut iustius. hec crisо. Et qz iusti faciūt hec oīa. ideo multū valet orō iusti assidua. Justus q̄ppe fortis turris ꝙ murus ē in aduersis. ꝙ se ꝙ alios defendit ab eis vñ figura in nūeris est vbi dr̄ q̄ aaron stans iter mortuos ꝙ vivos ōp̄catus est. ꝙ plaga cessauit ꝙ ab incendio eos liberauit. Em̄ ꝙ sup illo vbo Gen̄. Nō delebo ꝓpter dē dr̄ ambro. hīc discam? q̄ntus murus sit p̄ie hō iustus. Illoꝝ fides nos seurat. iusticia ab odio diuino nos defendit. vñ Greg. Quid? pugnat vir iustus orādo. q̄ innūeri p̄liatores pugnādo. Oratō em̄ viri iusti celos penetrat. quō ergo i tercio hostes nō vincat Et nota q̄ cū dictū fit oīa. hoc mandatū nō implet q̄ aliquid caluz obmittit. p̄cipue quādo illud facere potest nisi maius bonū illud accuset Quid ergo dicetur de illis. qui ū tātū obmittēdo sed alios multipliciter affligendo qō sibi nolūt fieri. alios faciēteť. huius mādati transgressores efficiunť. Dici p̄t. q̄ pfecti tenentur ad vtrūq̄. s. nihil taliū obmittere. ꝙ nihil molestū qō sibi nollent alijs inferre. Imp̄fecti aūt tenētur ad vltimū. sz nō ad p̄imū. nisi in casu necessitatis. qz primū in tali casu est p̄cepti. sz in alijs est superogatōis. Cū ergo sit duplex p̄ceptū legis naturalis. vnū negatiuū d̄ quo in tobia dr̄. qō ab alio tibi oderis fieri vidē aliq̄n alij facias. aliud affirmatm̄ de quo hic habetur. i hoc affirmatio negatm̄ illō intelligiť. Em̄ crisо. Cū ei due sunt vie q̄ ducūt ad vitā. s. abstinētia mali ꝙ operatō boni. hāc p̄it ꝓsā ꝙ illā significās Hec crisо. Et istud affirmatm̄ ad maiorez pfectōz obligat q̄ negatm̄. ꝙ tō rationabile fuit. vt affirmatiuū ponereť in noua lege q̄ maioris ē pfectōis. Ubi malū facere iter dicimur hic autem etiam malis bona facere iubemur Quia em̄ caritas patiens ꝙ benigna est. nō tantū iniurias proximi fortiter sustinet. sed eius quoq̄ grām benignē p̄mittit. ut beneficijs ad amorē trahat Pertēde quante pfectionis sit hoc mandatū. cuius est affectus nō amātem bñficijs cogi ad amorē. Unde nō aīt. prout faciunt. facite. sed p̄out vultis ut faciant vobis. facite illis. Qui hanc regulā obseruaret. nulluz offenderet sicut a nullo vellet offendi. ꝙ alijs bona impēderez sicut ab alijs vellet sibi impendi. Qui ei cogitat ut ea

alteri faciat. que sibi ab altero fieri expetat. pensat mi
mis. vt malis bona & bonis meliora respondeat & ex/
hibeat. Et declarans istius p̄cepti p̄comiū p̄sequēter
adiūgit Hoc est em̄ lex & ꝓphe. i. impletio legis na/
turalis. q̄ hec lex naturalis scripta est in corde hoīs
& insita nobis. p̄ quā q̄d sit bonus & virtus dinoscimus
ac impletio legis mosayce & ꝓphetice p̄dicatōis. q̄ ni
hil dictū videt q̄ diliges p̄ximū tuū tanq̄ teipm. q̄d
m̄ ex dei dilectōe est faciendū. Quasi diceret. In hoc
uno implet & ad hoc tendūt & ꝓpter hoc sunt. & hec do
cent lex & ꝓphe & oēs sacre scripture. oia em̄ p̄cepta
ordinantia hoīem ad p̄ximū. nō sunt nisi q̄dam p̄clu
siones ex isto principio derivate Ait em̄ ap̄lus. Qui di/
ligit p̄ximū legē implevit Ubi & crisi. Breui sermōe
oīa q̄ saluti ac fidei nostre erāt necēaria dns ꝓhibuit
vt ea q̄ nobis ab alijs fieri volumus. ipsi quoq; alijs
fiāt faciamus In quo mandato vniuersa precepta le
gis ac ꝓphetaꝝ ꝓsistere dns apte monstrauit. dicēdo
Hoc est em̄ lex & ꝓphe Nam quecunq; lex & ꝓphe
sparsim in oīb⁹ p̄ceperūt scripturis. in hoc ꝓpendioso
ꝓtinent mandato. q̄si innumerabiles arboꝝ rami in
una radice Qui g̃ ab alijs nobis nō nisi bona & utilia
fieri volumus. ipi quoq; vicē gre amoris q; rependere
debemus vt p̄cepta legis ac ꝓphetaꝝ implentes. retri
butōem fidei a dño ꝓseqūmur Hec crisi. Jugū em̄ dñi
suaue est & onus eius leve. vt in tā breui regula eius
lex & p̄cepta ad p̄ximū ꝓpleant Naz alio loco de ou
obꝫ p̄ceptis s. de dilectione dei & p̄simi loquens. nō
tm̄ ait. lex pendet in his & ꝓphe. sed addidit tota lex
& oēs ꝓphe. Quod cū hic nō addidit. seruavit locū
alteri p̄cepto. q̄d ad dilectōem dei ptinet Quidam tm̄
volūt q̄ ꝓpterea etiam dilectio dei. sine qua nō im
plet caritas p̄simi. q̄ nec p̄simus sine deo. nec deus
sine p̄simo diligit ¶ Considera nūc p̄missa dñi pre
cepta. & vide q̄ rarus sit qui observet ea. Precepti q̄
dem affirmativi hic in euāgelio positi. s. oīa quecūq;
vultis vt faciāt vobis hoīes. & vos facite eis. nescio
si observator aliquis possit hodie repiri Precepti vo
negativi in thobia positi. s. q̄d ab alio tibi oderis fieri
ne facias alij. & si sint oparij. sunt tm̄ valde pauci. q̄
vt dr̄ crisō. nos ecōtrario oīa facimus hominibus que
ipsi pati nolumus Hoc quippe nō solum in secularī/
bus. sed & in quibusdam patet religiosis. qui sepe in
psonis & rebus sive utiles alijs subtrahendo. sive de
inutilibus se expediendo fratrib⁹ suis iniuriā faciūt sic
q; in his & ceteris modis variis ꝓtra predictum dñi
mādatum id faciunt. q̄d ipsi pati nollent. nec mir̄ si
in futuro patientur q̄d nolent. ¶ Oratio

O Omine ihesu christe qui docuisti nos facere
oīb⁹ miam. & non iudicare quemq̄. da mihi
quod voces perficere. vt tibi p̄ te valeam com
placere. hortaris nos vt oremus. & vtiq; ꝓferre vis
qui semp̄ ꝓmones vt rogeris Peto g̃ q̄ iubes. que/
ro q̄ precipis. pulso q̄ inuīgis Qui me fecisti pere/
re. fac accipe. qui dedisti querere. da inuenire. qui do
cuisti pulsare. ap̄i pulsanti vt possit intrare. A te héo
confidere a te habeā impetrare Dona q̄d offeram. cu
stodi q̄d exigas. vt celis coronare quod p̄stas Amē.

¶ De arta via & conclusione sermonis.

¶ Capitulum XL.

Et q̄ multa et admi
randa dns precepat. cūctisq; passionib⁹
suos esse liberos iusserat. ne aliquis dice
ret. q̄ importabilia sūt ista p̄sus ac dura. arta via est
ista. valde difficilis observatōnis sunt ista mandata
subdit monitōem dicens. Contendite g̃ & sollicite sa
tagite intrare per angustā portā non per latā. q. d. q̄/
uis predicta sunt difficilia & angusta. tamē meritoria
sunt & introitus ad celestia. Et notanter dr̄ p̄rendite
q̄ regnū celoꝝ vim patit & violenti rapiunt illd̄. Nō
em̄ pōt fieri sine conatu magno q̄ hō terrenus fiat ci
vis in celo. Et hec ꝓtentio est bona & fertā qualis fuit i
legione thebeoꝝ. inter quos erat de g'riose mortis ac
celeratōe ꝓtentio. Sed hodie est ꝓtentio de alijs q̄ d̄
maioritate & excellentia. de acq̄renda pecunia. de imu
nia remordenda & hm̄oi filia Deinde reddit moni
tionis dicte rōnem dicens. Ita g̃ intrate per angustā
portā nō per latā. q̄ lata est porta & spaciosa via q̄ du/
cit ad perditōem. & multi sunt qui intrant p̄ eā. Angu
sta vo est porta & arta via q̄ ducit ad vitā. & pauci sunt
q̄ inueniunt eā. Porta ingressus est quo ad incipien
tes. via pgressus est quo ad p̄ficientes vel deficientes
Et bene dixit viā angustā & artā. aliam vero latā & spa
ciosam. nā ieiunate. vigilare. a carnis desideriis & vo/
luptatib⁹ abstinere. & p̄priā voluntatē non facere. cui
non videt angustū & artū. Arcto vo deliciose manduca
re & bibere. ceterisq; carnis desideriis & voluptatib⁹ obe
dire. ac voluntati sue in nullo ꝓtradicere cui nō videt
latū & spaciosuz. Sz hzu p̄ latā viā q̄si oēs incedim⁹
& de angusta pauci curamus. Unde crisi. Qui iusti sum⁹
per angustā portā incedere p̄ latā sp̄ incedimus. Et q̄
dem hoīes seculi latā viā spaciosamq; gradiant non
valde mir̄ est Eos aūt qui vident sustulisse crucē suā
& sequi xp̄m per hanc latā & spaciosam velle incedere
nō tibi p̄digū videat. Demiq; monachi cū de mona
steriis req̄runt. & de locis hītationū p̄cunctanter añ
oīa inquirunt. si requies sit in loco. si abundēt oīa. si
aquaꝝ copia ꝓfluant. Sed & si de extremo requirant.
etiā ibi ante oīa de requie tractant. & de opportunitate
misterij corpalis. Jā vero si ad aliquā dispensatiōem
vocaveris. aut aliq̄d misterij dīni iniungere volueris.
prima statim solicitudo eius & prima verba eius ista sunt
Si est ibi requies quo eundū est. si inueniant ea q̄ ne
cessaria sunt abūdanter. si nihil desit eoꝝ q̄ lata via et
spaciosa deposcit. Quid agis o hō. quid loq̄ris. Ar/
tam viā & angustā iussus es ambulare. vt quid de re
quie. vt q̄d de abūdantia p̄cunctaris Per angustā ia
nuā transire iussus es vt quid amplos requiris in/
gressus. Est aliq̄d ista p̄mutatōe nequius. ē aliquid
ista puersitate deteri? Et quidē qui principib⁹ scīi mi
strāt hoꝝ nihil requirit. sed tm̄ si lucr̄ hēat aliquid tpa
lis mutue eius loc?. Quid si solū eē cognoverint. iā
nullus refugit labor. nullū piculū vitat. nulla indigni
tas excusat. servilia etiā si ab ingenuo deposcant of
ficia nō negabit. Peregrinatōes quoq; longissimas
piculosasq; nō respuet. ꝓtumelias. cruciatus. p̄mura
tōes tm̄ feret oīa spe lucri. nec timet ne forte ab ip̄a
miserabili spe decipiatur ac decidat. nec immaturam
peregrinis locis mortem & subitam p̄timescit. sepa

De arta via que ducit ad vitam

tionem suoꝝ coniugis etiã ac liberoꝝ absentiaꝫ tole rabiliter patiꝫ. nõ patrie nõ caroꝝ mollit affectu. sꝫ desiderio ꝛ cupiditate pecunie velut amens agitur. ꝛ amore eius incẽsus nihil laboris sentit. nihil doloris intelligit. Nos e ꝯtrario q̃ nõ pecuniã q̃rim? ꝫ sapiẽ tiã. nec terrã sꝫ celũ petimus. ꝛ ad celi diuitias festi namus. q̃s neq; oculus vidit neq; auris audiuit. nec in cor hois ascẽderũt. Hec inq̃ q̃rẽtes. ꝛ p his celo ipi vim parãtes inferre. de requie corpis pcũctamur Quid illis q̃nto miseriores sum? ꝛ molliores. Quid dicis. o hõ q̃d agis. Celũ paras ascẽdere. ꝛ regnũ ce li inuadere. ꝛ interrogas neq; tibi difficultas occurrat in itinere. neq; i via tibi asperũ accidat aut laborio suꝫ. ꝛ nõ erubescis nõ pudore oppressus. sub terrã te mere pm defodis. Si ei oia tibi mala occurrerẽt. Si vmuersa tibi picula imminerẽt Si cõtinua. Si iniurie Si ignominie. Si calumnie. Si gladi?. Si ignis. si ferrũ. si bestie. si ꝑcipitia. si fames. si egritudo. si cun cta q̃ dici vl excogitari pñt mala sup te irruẽt. dignuꝫ aliq̃d erat vt nõ tibi hec oia p tantis ꝛ talibꝰ causis. redẽda prsus ꝛ remit? sponẽda viderent Amisis aie me tus hic. ꝛ effemiate. Erit g̃ aliq̃s ita abiect? et ita infe lix ꝛ ita degeneris ai. vt celũ cupiẽs ascẽdere. ꝺ terre ne reqe cogitet. quãꝰ solũ requrere sꝫ etiã paratã reci pere iudeoꝝ ẽ Nõ video carissime q̃ aliq̃s nim vera ꝛ pfecta cupidine celestiũ teneat. Alioquĩ oia q̃ vi dent esse grauia. vmbras putaret ꝛ risum. hec de via lata crit. De via ꝺo arta sic dicit grego. Arta q̃ppe bñ viuẽdi cẽsura nõ ẽ ampla via. sꝫ semita in q̃ q̃sq; studiose ꝯstringit. q̃ sub ꝑceptoꝝ custodie sollicite co angustat. An nõ q̃i q̃dã angustia itineris ẽ. in hoc q̃ dem mũdo viuere. sꝫ de mũdi huius ꝯcupiscẽtia mi bẽe. aliena nõ appetere ꝓpria nõ tenere. laudes mũdi despicere. ꝛ p deo opprobria amare. gloriaꝫ fugere. ꝛ desperũ sequi. adulatores despicere. despiciẽtes ho norare mala nocẽtiũ ex corde dimittere. ꝛ erga eos di lectõis grãm immobilẽ in corde retinere. Que q̃deꝫ oia semite sũt sꝫ magne. q̃ q̃nta in hac vita p ipa vi uẽdi custodia anguste sunt. tãto ampli? in eterna re tributione dilatanꝫ. Perfecta q̃ppe scia ẽ ꝛ cũcta hec agere. ꝛ de suis viribꝰ scire se nihil posse. Ñ ꝛ ioban nes abbas montis sinai. Attẽdamus nobisipsis. ne q̃n artã ꝛ angustã viã ambulare dicimur. amplã ꝛ spa tiosaꝫ tenentes curram?. artã viã iudicabit tibi ꝛ lu cidabit tribulatio vẽtris. statio ad vigilandũ in oĩ/ nibꝰ p totã noctẽ. mẽsura aq̃ ꝛ panis penuria. subsan nationes. derisiones. illusiones. decisio ꝓpriaꝝ volũta tũ ignominiaꝝ poculũ. passionũ ꝛ impulsionũ patiẽ tia. sub despectione esse fine murmuratõe. violẽtia in iuriarũ. lesus sustinere fortiter. detractõe nõ indigna ri. ꝓcẽptus ꝛ vilipẽsus nõ irasci. iudicatus bũigari. Beati posit dictã viã ingrediẽtes. quoniã ipoꝝ est re gnũ celoꝝ. hec iohãnes. Nõ aũt te moueat. q̃ hic ꝺr angusta ẽ porta ꝛ arta via q̃ ducit ad vitã. ꝛ ꝺr. Jugũ ei meũ suaue ꝛ onus meũ leue. quia sicut onus dicit leue in ꝓpatõe ad mercedẽ. licet in se sit graue. sicꝯ/ sentia incõmoda respectu glie future. Itaq; lata dici potest hec via q̃ in amore celestiũ cor dilatat cogitan tũ. quoniã nõ sũt ꝓdigne passiones hui? tpis ad fu turã gloriã que reuelabit in nobis. ꝛ angustia q̃ amo

ducit ad vitam

tẽ terrenoꝝ angustat. ꝛ a terrenis hoĩez alienat. Ñ ꝫ crisõ. Arta est via ꝛ angusta ꝛ nihil omin? leuis ac fa cilis. q̃ cũcta aspa vite huius ptãseũt ꝛ q̃ ad bonũ finẽ. s. ad vitã pueniũt. Tẽpale ſudoꝝ ꝛ ꝑpetuũ corꝺ/ natoꝝ. Et q̃ ꝑus sunt laboriosa q̃ transeunt. ꝛ postea gl'iosa q̃ ꝑmanẽt. maximũ ꝑt laboꝝ esse solatiũ. Igit ꝛ si in se difficile sit qõ iubemur. Ñ facilẽdũ ẽ ut ad glo riã puenire mereamur. Qui ei nõ ꝓpatiꝫ. nõ ꝓregna bit. nec coronabit nisi q̃ legitime certauerit Et iteꝝ. si q̃s viã laboriosaꝫ existimat. suã desidiã accusat. Si ei nautis pelagi fluctus. si tempestates atq; hyems agri colis. si vulnera cedesq; militibꝰ. si grauissimi iter? pla geq; pugilibꝰ. leues vident ꝛ tollerabiles sunt ꝑter spem tpalium. ac pterũtium ꝓmodoꝝ. tantomagis cũ celũ preparat in premio. nihil er psentibꝰ asperitati/ bus debet sentiri. Nec aspicias q̃ via ẽ aspera. sꝫ quo ducit. nec alia quia lata est sed vbi desinit. Hec crisõ. Quõ aũt dñi ꝑcepta nobis nõ difficilia ꝛ onerosa sed magis facilia ꝛ leuia esse videant. docꝫ adhuc idẽ Crisõ. dicens. His ergo que dicta sunt ne vltra iobe dictã ꝓtentõe foueam?. marie cũ ꝑmia ꝛ voluptatẽ in se ꝛ vtilitatem habeãt ipa ꝑcepta. Que si molestia ꝛ onerosa pleriq; ꝛ ignaris cuiusdã vident laboris. in telligẽ ꝑter rpm te illa suscepisse faciẽda. ꝛ q̃ videt esse triste. tocũdissimũ iudicabis Si ei cogitatõe hãc q̃ habuerim? nihil experimur onerosuꝫ. ꝫ ex diuerso pl'imã vndiq; capiemus voluptatẽ. Si q̃dẽ labor ꝑ se nõ aplius labor apparebit. ꝫ q̃ntomagis itẽdit tan to dulcior ꝛ voluptuosior fiet. Q̃n igit cupiditas pcu mia aliocꝝ obsederit ꝓsuetudo vitioꝝ. ipe ad aiaꝫ tu am loq̃re. Tristaris q̃ te corpis voluptate defraudo. ꝫ letare pti?. q̃ celoꝝ tibi regna ꝓuideo Nõ ei ꝑter voĩez. ꝫ ꝑter deũ istud oparis. Paululũ igit expecta ꝛ videbis q̃ sit ꝓmodũ grãde patũ. Discе pũis vite pondera magnanimiter sustinere. ꝛ ineffabili apud ꝺ um fiducia ac liberalitate gaudebis. Si ergo ista semp nostre inculcemus aie. celeriter ab oĩbꝰ illam vitijs subtraxemus Unũ illud a te. ac solũ requirit deus. ut aduersus vosmet ipsos imicitias pro honore regis ꝛ tua salute suscipias. Itaq; si ei istud obtuleris. õne iã bellũ ipe ꝺficiet. Ita etiã illa q̃ importabilia nũc pu tamus. facilia prorsus ac leuia. amabiliaq; ducemus Quãdiu ei i vitijs ꝑmanemus. asperã atq; difficilẽ ꝛ oĩno arduã opinamur eẽ vtutẽ. ipa ꝺo vitia detes/ tabilia prsus ac dulcia. Sin aũt vel breui illa tpe dese ram?. tũc ꝛ hec horribilia ꝛ turpia. ꝛ virtus delectabilis apparebit ac facil'. Hec ãt ex illis abũde valemus ad discere. q̃ vitã suã facta in meli? ꝙuersiõe mutauerũt. Hec crisõ. Ñ ꝺr ꝛ Seneca. Quedã non q̃ difficilia sunt ñ audemus ꝫ nõ audem? difficilia sunt. Et q̃ dixit paucos eẽ qui inueniũt angustã portaꝫ. ꝛ artã vi am. ne hereticis ꝛ puersi homines falsitatem apparẽtia virtutũ palliantes ꝛ se plurimũ q̃ paucitate ꝓmẽdã tes. se nomine paucitatis supponãt. ꝛ simplices i via dei ambulãtes decipiant statim subiecit. dicẽs Atten dite. i. attẽte ꝛ diligẽter cauete a falsis prophetis. Ñ Hilarius. Quia paucoꝝ ẽ inuenire artã viã. fraudu lentiam eoꝝ qui se eam inuenire mentiunt exponit. ne ab illa nos impediant Attendite inq̃ a falsis prophe tis. i. a deceptoribꝰ hereticis. simulatis ypocritis. falsis

fratribꝫ.religionis speciē ꝓtendentibꝫ ꝙ hmōi. Mo/ raliter tres falsi ꝓphete sunt.caro mūdus.diabolus. Ille em̄ ōr falsus ꝓphēta.q̄ vnū ꝑdicit ꝙ ꝑmittit.ꝙ ali ud eueniēs soluit.sicq̄ hoīes decipit ꝙ fallit. Primus q̄ est ꝓcupiscentia carnalis.ꝑmittēs delectatiōem.ꝙ soluēs eternā afflictiōem. Secūdus ē cupiditas mū/ dialis ꝑmittens sufficientiā.ꝙ soluēs finalē inopiaz Tercius est diabolus siue superbia secularis ꝑmittēs exaltatiōem.ꝙ soluens futurā abiectiōem.q̄ qui se ex altat. hūiliabit. Pōt etiā hoc exponi de oīb⁹ de oīb⁹ se in āgelos lucis.vt iustos decipiāt.trāsferētes Ioh̄ ōr iohan. Nolite credere oī spū. sed ꝓbate spūs an ex deo sint Qui venīt ad vos.s.decipiendos in vesti mētis ouiū.i.sub spē religiōis.in ꝓspectu hoīm filios iustitie ministris.in hītu humili ꝙ orōe ꝓphēta.in ieiu nio arro.in elemosine largitione.in ꝑbis blādis.cete risq̄ religiōis signis.q̄ ꝓtendūt simplicitatem.simu lant mansuetudinē. oītant hūilitatem.fingūt suā ad ꝓpm̄ humilitatem.hītes fm̄ apostolū speciem pieta/ tis.virtutem aūt eius abnegantes Ih̄ū subiūgit .In trinsecus aūt.s.in corde ꝙ volūtate decipiendi sunt lu pi rapaces q̄ cū specie vtutis sint induti.vite tñ pra uitate sunt corrupti.ꝙ ideo magis cauendū.ne rapiē do dilamient vos blanditijs ꝙ simulatōib⁹ Ih̄ū em̄ ait crisō. Nulla res sic exterminat bonū sicut simulatō nā malū sub specie boni celatū dū nō ꝓgnoscit .nō cauet Ubi hiero. Et de oīb⁹ quidē intelligi ꝑt.q̄ aliud ha/ bitu ac sermone ꝑmittūt.aliud ope demōstrant. Ex specialiter de hereticis intelligendū est. qui videntur ꝓmptentia.castitate.ieiunio.q̄si quadā pietatis vtie se circumdare.intrinsecus vo hītes animum vene natū.simplicium fratꝝ corda decipiunt Hec hiero. Et q̄ isti falsi ꝓphēte non possunt ꝓgnosci ex apparen tia exteriori.ideo oītit vnde debeant cognosci.scz a fructib⁹ ꝙ opib⁹ Cum em̄ alteri sint exterius in ꝓuer satione.alteri interius in affectione.ꝙ ita difficile co gnoscant.tñ a fructib⁹ eoꝝ.i.opib⁹ cognoscetis eos .s.finaliter. non tñ omnib⁹.licet bona ꝙ laudabilia o/ pera videant alijs.sed quibusdā ꝙ maxime ꝓ impa/ tientiā eoꝝ tpe ꝓsecutōis ꝙ aduersitatis.q̄ de facili in tpe temptatōis recedūt.ꝙ ꝑ simulata iustitia pīsu ras non sustinent Sed vt ōr augusti. Testimenta re ligiosa sine bonis opib⁹ nō solum remedium habere non potuerūt.sed etiā iustum dei iudicium sustinebūt Ut enim ōr . seneca . Malus vbi bonum se simulat tunc pessimus est Igitur vt idē Seneca dicit Quis sis interest non quid habearis Deinde ꝓbat q̄ ꝓposuit exemplo ꝓpriculari quia spine ꝙ tribuli .ac vitis ꝙ ficulnea ꝓgnoscunt distincte ex fructib⁹ diuer sis ergo ꝙ homines Non em̄ colligūt de spinis vuas aut de tribulis ficus Ubi crisō. Quod vo ōr hmōi est Nihil habent mansuetū.nihil mite.nihil dulce.ꝙ sez ad pellem sunt oues .ideoq̄ facilis est cogmtō.vt ne q̄ de contingenti dubites Hec crisō. Nomine spine potest intelligi carnalis concupiscentia . que semper ardet.ꝙ nunq̄ consumit .nomine tribuli spiritualis malitia.que plena ē pūctiōib⁹ peccatoꝝ.nomine vue feruor vite actiue.noie ficus dulcedo vite cōtempla tiue Ex ꝓcupiscentia ergo carnis non colligit bona actio.q̄ requirit corpus spiritui obediens ꝙ subiectū nec de malicia cordis ꝓtemplatio que requirit cor de uotū ꝙ pacificū.q̄ in maluolā aīam nō introibit sa pīa quo ad ꝓtemplativā.nec hītabit in corpe subdito peccatis quo ad actiuā q̄ ministerio corpis exercet. Deinde ꝓfirmat hoc idē exēplo generali. q̄ sicut vnaq̄q̄ arbor ex fructu suo cognoscit.ita vnusquisq̄ homo ex fructib⁹ ꝙ operib⁹ suis cognosci pt. Ideoq̄ ñ dixit.a folijs eoꝝ.i.ꝑbis.sed a fructib⁹.i.opib⁹ ꝓgno scetis eos. Si em̄ verba attēdimus.nō facile boni di scernunt a malis.sed qui in verbis nō discernunt in opib⁹ ꝓprehendunt si fideles sunt.si mites.si patien tes.si humiles.si casti.si auaricia oderint ꝙ filia.que enumerare longū est. Cognoscent ergo falsi ꝓphēte a fructib⁹ suis.q̄m̄ ꝙ si aliq̄n bonū aliq̄d facere videan tur.s.elemosinā.orōem.ꝙ ieiunū ꝙ hmōi.tñ q̄ vel ꝑ lucrū vel ꝑ laude faciunt.eoꝝ simulatio diu non pt ce lari.cuius em̄ inscrutabile sit coꝝ hoīb⁹.pt tñ humano iudicio maxīe longo tpe cognosci ex actib⁹ ꝙ opibus que vocat fructus.q̄ ēt si vnusquisq̄ est talia ōr ꝙ ope rat. Unde licet mali ꝙ vitiosi malicia suā optant ali/ quo tpe ꝙ operent bonū ex genere.tñ nō est bene possi bile quin operent q̄q̄ fm̄ inclinatōez sue malicie. Ih̄ū seneca. Nemo ꝑt diu ferre ꝑsonā fictā.cito in naturā suā recidunt quibꝫ veritas nō subest.q̄ aūt ex solido na scunt tpe ipso in melius ꝓficiunt. Detegit etiā errorq̄q̄ talis ꝓmodi temptatōe persecutionis tpe.et si fingant humilitatē ꝙ bona opa tpe ꝓsperitatis cū ho norant. detegēt tñ eoꝝ superbia cū aduersis rangunt ꝙ honor subtrahit. Pōt etiam cognosci q̄ ꝓsecuti sunt ea ꝓpter que operando laborauerunt .vt dignitates ꝙ hmōi.q̄ sepe postmodū cessant operari. Ih̄ū aug. Que cunq̄ in factis vel dictis apparere nō potuerūt. temp tationib⁹ aperiunt .Temptatio aūt dupler est. aut in spe adipiscendi aliq̄d ꝓmodū tempale.aut in timore amittendi. Cuz em̄ aliquib⁹ temptationib⁹ ceperint eaipsa illis subtrahi vel negari q̄ isto vel amine vel ꝓse cuti sunt vel ꝓsequi cupiunt.tunc necē est vt appareat vt⁹ lupus in ouina pelle sit an agnus in sua.hec aug. Insuper ꝙ in hoc cognoscunt q̄ simplices opprimunt. maioribꝫ detrahunt.mīma redarguunt. correctiōem impugnāt.nō faciunt q̄d dicunt.in dignitatibꝫ se ia/ ctāt.in bonis inceptis fastidiūt.in aduersitatibꝫ mur murant.ꝙ marīe per impatiam in aduersitatibꝫ vt su pra dictū est cognoscunt. Ubi nota q̄ hō non loquit ira exīsse nec ira ꝓprie sicut in lingua ꝓpria. Sunt aūt alīq̄ qui faciunt sicut auis in capola que mutat ling/ uam ꝓpriā ꝙ fingit vocem hoīm vel alia⁹ auiū.ꝙ liz q̄ñ bene sit sibi hoc faciat.tñ si alīq̄s eā in pede leserit .vel alibi dolorē senserit.vel quicq̄ ꝓtra voluntatē receperit statim ad vocē ꝓpriam reuertit. Sic multi q̄ñ sunt in ꝓsperitate.vel q̄ñ bene sit eis mutant vocem ꝓpriā.deū laudant.adulationibus seruiunt.sed si sint in aliqua aduersitate vel aliquo modo ledant statim ad linguā ꝓpriam.s.ingratitudinē.impatiam ꝙ hmōi reuertun tur. Et bene dixit q̄ ex fructib⁹ cognoscunt. nā oīs arbor bona.i.hō bonus hīs voluntatē bonā fructus bonos.i.opa bona ꝙ vite eterne meritoria facit mala aūt arbor.i.homo hīs voluntatem prauā fructus ma los.i.opera mala ꝙ demeritoria facit.nā actus interi or voluntatis causa est immediata actꝰ exterioris. Et

Attendite a falsis prophe tis et de cõclusione ser

ideo vt ambro. dicit. affectus tuus opi tuo nomẽ im ponit. Ihñ fm crisᵐ. Bolũtas est aut q̃ remunerat ꝑ bono aut ꝺdemnat ꝑ malo. opa aũt testimõia sunt volũtatis. Et vere ita est. qz nõ põt arbor bona inquãtũ hmõi fructꝰ malos facere. neq; arbor mala inquãtũ hmõi fructus bonos facere. Istud eñ ꝓpositre intelligendũ ẽ. qz arbor bona manẽs bona. nõ põt fructus malos ⁊ demeritorios facere. ⁊ arbor mala manẽs mala. nõ põt fructus bonos facere. i. meritorios vite eterne. Et ideo si hõ bonus facit fructꝰ malos. iam bonus nõ ẽ. ⁊ si malus vult bona opari. bonꝰ primo fiat. Et vere bona arbor bonus fructus facit. ⁊ mala malos. qz bonus hõ de bono thesauro cordis sui. i. ꝺ bona intẽtiõe ⁊ volũtate. q̃ sicut thesaurꝰ absc̃ditus latet interius in mẽte ꝓfert bona ꝟba. s. ⁊ facta. ⁊ malus hõ de malo thesauro. i. mala volũtate ⁊ intẽtiõe ꝓfert mala. s. ꝟba ⁊ facta. qz ꝓtrarie cause hñt ꝓtrarios effectꝰ. Hiã fm bedã. idẽ ẽ. thesaurꝰ cordis. qꝺ radix ẽ arboris. ⁊ qꝺ de corde ꝓfert. idem ẽ qꝺ arboris fructus Ihñ ⁊ Remigi. Thesaurus cordis intẽtio ẽ ex q̃ ꝺs iudicat opa. vt aliqñ mĩora maiora. aliqñ maiora mĩora merces sequat. Magnũ ꝺnũ dei ẽ bona volũtas. ⁊ pstãtiꝰ sup oẽs res terrenas. Ihñ aug. Bona volũtas ẽ q̃ appetim⁹ recte honeste q; viuere. ⁊ ad summã sapiam puenire. Bolũtatẽ q̃sq; cũ hz bonã idcirco hz. qꝺ terremis oĩbꝰ regnis. voluptatibusq; oĩm corpis lõge anteponendũ fit. Quisquis aũt nõ hz. caret ꝓfecto illa re. quã pstantiorẽ oĩbꝰ bonis in pãte nõ pstituris. sola illi volũtas ꝑ seipaz daret. Et utq;. Si desit facultas. nõ q̃rit misi volũtas. Hec aug. Arboris g̃ bone radix ẽ volũtas. gr̃a diuina informata. foliũ cogitatio. flos sermo. fructꝰ opus. Arboris ꝟo male radix ẽ volũtas gr̃a dei destituta. cuius cadũt folia. marcent flores. putrescũt fructus q̃ ex bona arbore nõ pñt ꝓcedere. Et merito qꝺ ꝺ bono vl malo corde ꝓcedit. bonus vl malus ꝺz iudicari fructꝰ. ex abũdantia eñ bonitatis vel malicie cordis que intus latet. os exterius loq̃t ꝟbũ dictiõis ⁊ opis. Ex interiori eñ hoie ꝓcedit exterior effectus tã in ꝟbis q̃; in factis. ac ꝟbũ ⁊ fem exteri⁹ testimoniũ cordis ẽ. ⁊ significatiuũ ꝓcepti⁹ interioris. Per oris g̃ locutiõez oĩa q̃ dicto vl fco vl cogitatu de corde ꝓferũt dñs voluit significare. nã moris scripturaꝫ ẽ. ꝟba ꝑ factis ⁊ rebus ponere. Ihñ in ezech. Non fuit ꝟbũ qꝺ nõ oñderim eis q̃ vtiq; rerũ ⁊ nõ verboꝝ chaldeis reuelauerat archana. De ore aũt hic specialiter exẽplificat. qz ꝑ os cor maxime mãifestat. eo q ꝟba insignis primatũ tenẽt fm aug. Deus aũt fm os oĩa cordis ꝺiudicat qui ex q̃ intẽtiõe ꝟba ꝓcedũt nõ ignorat. Et notãter dicit. ex abũdãtia cordis os loquit. qz plus intus ẽ q̃; effũdit. Sic fumus ab igne surgit. si olla ebulliens tedũdat. Ihñ crisᵐ. Naturalis ei ꝺsequẽtia ẽ. vt cũ intus abũdat neq̃tia. effluãt oretenus ꝟba neq;. Quare cũ audieris hoiez ꝓmitiosa ⁊ inhoneста loquẽtẽ nõ tãtã putas in eo latere neq̃tiã. q̃nta ꝟbis eius exprimit. ꝟz multo ampliorẽ comcere esse fontẽ. Qꝺ eñ exterius ꝺz. superfluũ est eius qꝺ intus est. Lingua q̃dez ꝓfusa multociẽs nõ repẽte effũdit neq̃tiã. cor aũt nullũ hoim hñs restẽ sine timore q̃cũq; vult parit mala. dei eñ nõ multa cura ẽ ei. Hec sentẽtia ⁊ similitudo ꝺ

arbore hic pomꝰ ꝓtra ypocrisim. spãliter scribarum ⁊ phariseoꝝ. ꝟz infra etiã pomꝰ ꝓtra eoꝝ malitiã ⁊ blasphemiã q̃ dicebãt xp̃z i beelzebub eẽcere demoia. Et ne tepidi putẽt se eẽ immunes a pena qz a malo abstinẽt. aliena nõ rapiũt. sine q̃rela viuũt. tñ bona ñ egũt ꝓximis nõ ꝓpatiunt. sua egẽtibꝫ nõ tribuũt. nõ additur. Quis arbor q̃ nõ facit fructũ bonũ excidet. i. sentẽtia iudicis a ꝓsortõ oĩm bonoꝝ ⁊ nũero fideliũ sepabitur. ⁊ sentẽtie executõe ab ãgelis messoribꝫ in ignẽ eternũ gehẽne mittet. Ubi mĩaꝫ dñs infructuosis pnã dãni. qz excidẽt a terra viuẽtiũ ⁊ pnã sensꝰ qz mittẽt in ignẽ eternũ. Nec exꝓbrabit dñs qꝺ mala fecerit. sed qꝺ bona nõ egerũt. dicẽs. Esuriui ⁊ nõ dedistis mihi mãducare ⁊c. Et sciẽdũ qꝺ fructꝰ cordis sũt. ꝺ trino. diuine legis meditatõ. bñficiorꝝ dei recordatõ. mortis memoratõ. ꝓmi ꝓpassio. Fructꝰ oris. orõ ꝑdicatio gr̃aꝝ actõ. ꝓsiliũ. frãs erãtis correctõ. ignorãtis instructio. Fructꝰ operis sunt. pnĩa. elemosina. obediẽtia. obsequiꝝ diligẽtia. difficiliũ tolerãtia. Ꝟz ne putem⁹ ad fructus iã pinere. si quis dicat. dñe dñe. ⁊ ex eo nobis arbor bona videaꝫ esse. subiũgit. Quid ãt vocatis me dñe ⁊ nõ facitis que dico. q̃si vellet dicere ypocritis ⁊ spãliter scribis ⁊ phariseis. Vos estis arbores hñtes folia sine fructu. ⁊ ꝟba sine ope. ⁊ iõ maledicti. Tales sunt fic salices folia similia oliuis. sed fructu carẽtes. Tñ ei est iter dicere ⁊ facere. q̃ntũ iter foliaꝫ fructus. Deinꝺ oñdit qꝺ ad salutẽ nõ sufficiũt ꝟba ꝓfessionis ꝟz qꝺ exigit executõ diuine volũtatis. dicẽs. Nõ oĩs q̃ ꝟboten⁹ noie tñ ꝺt mihi dñe dñe. ꝓfitẽꝺo fidẽ catholicã intrabit i regnũ celoꝝ. ꝓfessio ei fidei sine opibꝫ ñ sufficit ad salutẽ. qz talis fides mortua ẽ sic illoꝝ q̃ deũ ore ꝓfitẽtur. factis ãt negãt. Sic mõ plãtus in orõe ꝓpositi ꝟbotenus ⁊ noie tñ dicũt. dñe dñe. cor ãt eoꝝ longe est a ꝺo. Hypocrite etiã dicũt hoc facto sanctitatẽ exteri⁹ simulãtes coram ꝑplo. Ꝟz q̃ facit volũtatẽ ꝑtis mei qui in celis est. ipe intrabit i regnũ celoꝝ. Hi ei sũt fructus bonꝰ bone arboris. s. facere volũtatẽ patris. cuius facitẽde seipm ꝓbere exẽplũ dignatꝰ est. Quid eñ meriti est dño dicere. dñe dñe. Numquid dñs ñ erit. misi fuerit dictus a nobis. Vere dicere dñe dñe. vel dñs iesus. ẽ corde credere. ore ꝓfiteri. opibꝫ attestari. Hã vnũ sine alio negare est. Ut ei ait aug. Credere i deũ ẽ credẽꝺo amare ⁊ diligere. credendo in eũ ire ⁊ eius mẽbris incorpari. Et notãdũ qꝺ hec videt immediate facere volũtatẽ ꝺi. s. sup oĩbꝫ agẽdis sustinẽdis ⁊ habẽdis. ei se ꝓformare. ⁊ ñ q̃s mẽtis. faciẽ dñi oĩa intuentẽ. sp ut ꝓsentẽ itueri. ⁊ ñ reuerẽtia. pudore ⁊ discipliã ir? ⁊ extra boitatẽ gratuite liberalitatis ꝺi libẽter ꝓsiꝺrare sepius actualr aduertẽꝺo ñ amore gratuit? ⁊ ꝓfidẽtia ꝺ futuro. sp attẽdere ad edificatõm ꝓximi oẽ ꝟbũ ⁊ op? ꝑmeditari sepi? sup se reflecti. Et ne ꝺcipiamur nõ solũ noie xp̃i ꝑ eos q̃ nom̃ ⁊ nõ facta hñt. ꝟz etiã qbusdã factis ⁊ miraclis adiũgit ⁊ dicit. Multi dicẽt mihi in illa die norabili ⁊ famosa. terribili ꝑpꝫ ⁊ blãda ꝑpꝫ. s. die extremi iudicij. qñ fm crisᵐ. loq̃t corda ⁊ tacebũt ora. qñ non ꝑsona interrogat. sed ꝓscia discutit. vbi non erũt testes adultores. sed angeli vtraces. dñe dñe. nõne in noie tuo. i. virtute ⁊ iuocatione noĩs tui ꝓphetrauimus. i. ꝓpheticũ fmonẽ ꝓtulimus ⁊ occulta ꝺnũciauim⁹. ⁊ i noie tuo ꝺmonia eieci

mus ab obsessis .⁊ in noīe tuo ⁊rutes multas .i. mira cula fecimus Dis filēs sunt bñ docētes ⁊ male viuen tes Ubi crīs. Ille q̄ppe q: ꝓtrariū expectatōis sue fi nē vidēbūt q: hic fuerūt mirabilia faciēdo ꝓspicui .ubi aūt se intelligēt pumēdos .q̄si stupētes dicēt atq; mi rātes Dñe dñe nōne ī noīe tuo ꝓphetauimus quēad modū nos aduersaris mō Quid sibi vult nouus iste finis .nec a nobis aliq̄n ꝓuisus Deinō subiecīt sīa iu dicis tales reprobāris ⁊ abiciēris Et tūc inq̄t ꝓfitebor ⁊ dicā illī .nūq̄ī ꝑdestinatōe nouiuos .f. noticia appro batōis .ſz reprobatōis Illos eī dō vī scire quos ap ꝓbat .illos vo nescire quos ī sua dilcōne nō approbat Dñs aug. Scī reprobos quos ꝓgnoscēdo iudicat .nō āt approbat volūtatē q̄ ab ipo discordat Dñs beda Hō scīa scripturaꝝ dō notū facit .quē opuz iniq̄tas obtur? eius oīdit īdignū. Et tādez eos ꝓpter opa iniq̄tatis abiciēdo subiūgit Discedite a me bonof glificātes .q̄ opam īiq̄tatē Discedite .i. diuisi p iniq̄tatē cedite in eternā dānatōem Hō g̃ ꝓgnoscit nisi eū q̄ opaf eq̄ta tē A dō q̄ vbiq̄ ē inbēt recedere .q: liz sit vbiq̄ p pñ tiā dītatis .nō tñ vt obiectū bītudis Dicit ār in pñti q̄ opami q: affectus malus adhuc remanet ī eis Dñs biero. Hō dixit q̄ opari estis ītq̄tē .ne videret tolle re pñaz .ſz q̄ opamī hoc ē q̄ vsq; ī pñtē horā cū iudicij rps aduenerit .liz nō hēatis facultatez peccādi .tñ ad huc hētis affectū Dñs crīs. Hō ōt q̄ opati estis .ſz qui opamī .q: iniq̄ post morte nō dīmūt eē iniqui .q: ⁊ si peccare nō pūt .peccādi tñ volūtatem nō amittūt. Hā mors aīam q̄ dē a carne sepat .aīe āt ꝓpositū nō imu tat Jgit vt aut crīs. Voluit dñs hoc loco asserere .q: ſi tes absq; opū scitate mīa valeat .⁊ nō mō fidēs ſz ne ipa q̄dē cupiā mirabilia ꝓfutura sint si ea opatus fuerit absq; possessione ⁊rutū .q: neq; fides neq; mirabilia quicq; valēt si nō assistat vita Et utq; nusq̄ī ope sig noꝝ ⁊ mirabiliū bītudo ponit .ſz ī expletōe mādatoꝝ ⁊ pfectōe Qui signoꝝ ⁊ mirabiliū iudicio ꝓbari vult nō pt ꝓbo videri Cuta eī ⁊ actus ꝓbi etiā sine signis ⁊ mirabilibo merēt coronā .īq̄ āt ꝓuersatō .etiā si signa ⁊ ꝓdigia fecerit .supplicia nō euadet. Nec crīs. Notā dū q: hic miraculoꝝ opatō q̄q; ꝓuenit ex merito ī uocātis nomē dñi .q̄q; ex merito illius sup quē inuo cat .q̄q; nec ex merito h? nec ex merito illius sed ob vtilitatē assistētiū vt videātes hoc deū bonere ī rpō cre dāt .q̄q; ad dānatōm inuocātis ⁊ pñtiū vt videtes nō videāt .⁊ videtes ceci fiāt .q̄q; etiā in elatōem ⁊ va nā gl'iam extollit .⁊ aliquo alio mō faciēti nocet Non miteris g̃ si q̄q; īiqui ꝓphetēt aut miracula faciāt .q: iste fūt gte di gratis date .q̄ dāf ꝓcipuis ad cōiez uti litatē eccīe ⁊ raro adoritatē sing'aris pſone ⁊ nō ali q̄n ꝑ malos vīes a dō nobis dāf ad inuocatōm noīs xpi .nō ꝓpter merita inuocantiū ſz ad declaratōem ⁊ru tis rpi .⁊ ꝓfirmatōem fidei .licet ipi inuocātes sint ma li .sicut bona elemosina aliq̄n daf a bono dño mediān te malo suo .bonū g̃ sectem .malū oē vitemus .totoq; affectu ꝓceptis celestibo obtpemus ac talibo officijs cogniti dei simus agentesq; potius qđ vult .q; qđ ꝓt gloriem. Et q: dñs repellit ipm ꝓfitentes ore ⁊ ope legem suā nō implentes .ꝓcludit inutilitatē auditus vbi nō sequit opus ⁊ āmon: nos vt rpi doctrinā ope impleamus .ne cū opantes iniquitatis ab eo discedā mus .q: inutilis ē legis auditio nisi sequat opis imple tio. Hīc ꝓcludit totū sermonē cui ꝓclusio q; terribilis in ferat valde attendendū est. Dis g̃ inquit nullo exclu so .q̄ audit aure interiori intelligendo ⁊ba mea hec q̄ locut? sum in apto .⁊ facit ea affectū caritatis ope adim plendo .assimilabit̄ viro sapienti sibi in futuꝝ ꝓuidē ti .q̄ edificauit domū suā .i. bonoꝝ opuꝝ ꝓstructōem su pra petrā .i. xpm oia opa sua faciens ꝓpter ipm Talis em facit opa bona de genere ⁊ rcā intentōe .q̄ duo re quirunt ad impletōz legis euangelice Hō em quisq; firmat q̄ audit vel ꝓcipit .nisi faciendo ⁊ ope implendo Et q: petra est rps .ille in xpo edificat qui qđ ab alio audit facit. Descendit pluuia .i. tēptatio carnal'is lasci uie ⁊ ꝓcupie .venerunt fluīa mūdane cupiditatis ⁊ a uaricie .flauerūt venti dyabolice vanitatis ⁊ supbie ⁊ irruerūt ꝓ impetuositatē ⁊ ꝓportunitatē tēptationū in domū illā .i. edificiū ⁊rutū in rpo ꝓstructū .ſz ñ diruerit eā .nec cecidit a stabilitate ⁊rutis succūbendo tempta tionibo istis .fundata em erat final'r .radical'r ⁊ pseue ranter p fidē .spē caritatē .supra firmā petrā ⁊ solidā .i. xpm nō in terremus Tangit g̃ hic tripler tēptationū dā .in q̄ significant ⁊ sistūt oīa temptationū genera Potest̄ā dici q̄ q̄dā sunt temptatōes voluptatis ⁊ cō cupie carnalis q̄ designant in pluuia q̄ guttatī cadit .⁊ emollit .alie sunt aduersitatis ⁊ tribulatōis q̄ signi ficant ꝑ fluīa q̄ cū impetu venīūt .alie sunt ꝑsuasionis siue ꝑ minas siue ꝑ blādicias būanas .siue ꝑ sugge sti ones dyabolicas que designant ꝑ vētos. Dor āt oīm q̄ ꝑ spiritalibo inducit aduersitatibo frangit Quoꝝ ni hil metuit q̄ fundata bz domū supra petrā .i. xpm cui innitit in obſuatōe ꝓceptoꝝ .i. q̄ non solū audit ꝓcep ta dñi sed etiā facit. Et hīs oīb piculose subiacet q̄ au dit ⁊ nō facit .nō ei quisq; stabile fundamentū bz nec firmat in se que dñs ꝓcipit vl ipē audit .nisi ea fecerit Ch̄s ꝓfitet aut. Et ꝓpositū oīs qui audit ⁊ba mea hec supradcā ⁊ nō facit ea .sed ꝓtēnit .filis erit in culpa vi ro stulto ⁊ malo qui edificauit domū suā .i. edificiū ope rū suoꝝ supra arenā .i. amorē terrenoꝝ mobile ⁊ insta bile fundamentū .qđ facit oīs qui ꝓtēptis celestibo nō cessat inhiare terrenis .⁊ qui intentōz suā sup alīd q̄z sup ipm deū ponit .q: oīs creatura mutabil est Arena cupiditati terrenoꝝ ꝓpar .q: sterilis .sic qui amat dītias frui nō pt .q: fluida sic trāseunt oīa delectabilia .q: fluctibo ꝓcussa sic in mōo est pīfura. Ut ꝑ arenā ꝓgre gatōem maloꝝ ft .q: innūerabilis ꝑ multiplicitatem q: discolorens ꝑ dissensionē .q: sterilis ad bonoꝝ mul tiplicatōem. Et nō sequit casus in pcm .q: venerūt su pradcā mala tēptationū ⁊ irruerūt subito impetu ⁊ si mul in domū illā male fundatā .⁊ cecidit ꝑ culpā ⁊ fa cta est ruīa eius magna .q: ruit vsq; in gehennā. Pri mo ruit in foueā culpe ⁊ postea in foueā gehenne que ē ruina magna .q: oīno irrepabilis. Dis ꝓscia que spe fixa in deo nō ꝑmanet .in tēptatōibo subsistere nō ꝑ ⁊ tanto āplius agitat̄ q̄to plus in his q̄ mūdi sunt a suppositis disiungit̄ Ubi beda. Manifestū ē q: ingruē te q̄libet temptatōe mor ⁊ vere malis ⁊ ficti boni priores fiūt .do nec ad extremū ꝑpetuā labant in ruīnā. Ubi crīs. Et fcā est inquit ruina eius magna. Hec q̄ ei exi guaꝝ leuiūq; rez piculū est. sed de aie discrimine .de immortalibo supplicijs .deq; celestis regni amissione res agit̄ .hec crīs. Hec tñ sp audiens ⁊bū dei ⁊ nō fa ciēs cadit in illā piculosā ruinā .ſz duplici distinctōe

opus ē Una ex pte audiētis.qz is q audit ꝟbū dī aut obmittit facere ex ꝓcēptu.7 tūc locū hz similitudo ꝓpositā.aut ex fragilitate 7 tūc nō. Alia ē ex pte ꝟbi dī. qz ea ꝟba q̄ q̄s audit. aut sunt ꝟba necessitatis ad salutē.sicut p̄cepta euāgelica.7 tūc similitudo hz locū.aut sunt ꝟba ꝓfectꝰ 7 supererogatiōis 7 tūc nō nisi q̄ntū ad ꝓfectos. Moraliter dom⁹ in domo iusti. cui⁹ edificatio ꝓtīet ad bonoꝝ opū ꝓfectōez. fossio ad ꝓcēptū terre noꝝ siue paupertatē.fundatō ad meditatōez celestiū 7 amorē.impulsio ad tēptationū ipugnatōnē. īmobilitas ad finalē ꝑseuerātiā Dom⁹ impij ē mala ꝓscia. de q̄ i michea.adhuc ignis i domo impij. cui⁹ terrena edificatio ꝓtīet ad terrenoꝝ amorē.fundamēti prima tio ad mētis īstabilitatē.flumīs inūdatō ad carnaliū delitiaꝝ fluxibilitatē. ca⁹ celeritas ad peccādi ꝓpositē truīe magnitudo ad eternā dānatōz. Dom⁹ etiā cōcutit in tēptatōe.īclinat i delectatiōe cadit i ꝓsensu. Et ē casus magn⁹ i ꝓsensu.qz sic cadit a gra.maior i ope.qz sic cadit a vita.maxim⁹ i obstinatiōe qz sic cadit a misericordia. Sapiēs g̃ q̄ audita ope ꝓplet 7 ꝓficit. structurā firmā erigit.qz p cumulū bonoꝝ operꝝ deus gr̃az dat. q̄ nāa merita absq; ruīa casus ꝓsolidat 7 firmat. Per gr̃az ei bñ opād o meremur ꝑseuerātiā i bono.vt spūale nēm edificiū i petra fidei fūdatū.p spem erectū.p caritatē solidatū.nec pluuia.nec flumibus. nec vētis poterit euert.xp̄o suā gr̃az donāte. Stult⁹ ꝟo q̄ audit 7 nō opat.sz audita dissimulās. obliuiosus auditor fact⁹.tāq; sup arenā op⁹ edificatiōis impēdit.7 qz aure ꝓceptū op⁹ nō firmat stati tēptatiōibꝫ supueniētibꝫ ruit 7 euanescit. Hō ei auditores legis iusti sunt apd dēū sz factores. Sūt āt tria genera hoīm edificātiū. Sūt ei q̄ amāt solū dēū. 7 hi edificāt aur.argētū 7 lapides p̄ciosos.i amore ꝟtutis aur.i ꝓgnitōe ꝟitatis argētū.i cooꝑatōe bōꝝ opis lapides p̄ciosos. Sūt alīq q̄ amāt quedā ꝑter dēū. tñ nil ꝑ dēū nec aliq̄d pl⁹ q̄q; dēū. 7 i his fundamētū q̄dē māet.qz amor di nō destruit. tñ qz ex affectu eoꝝ q̄ ꝑter amāt. q̄dā corruptō ꝑbit lignū 7 fenū 7 stipula superedificatur.i ligno pcm̄ illiciti opis.i feno sine ope pcm̄ p̄ue delectatōis.i stipula pcm̄ illicite cogitatōis. Sūt alīq q̄ amāt q̄dā ꝑ dēū. 7 i his oīno destruit fundamētū.qz amor di eē nō pt.vbi vl̄ sol⁹ vl̄ sūm⁹ nō ē. Igit ad p̄nos ptīet laudari 7 saluari.ad sēdos corripi 7 liberari.ad tercios argui 7 dānari. Ītē sup fundamētū fidei q̄dā edificāt aur ꝓcēplatōis.argētū p̄dicatiōis. q̄dā lapides p̄ciosos bonoꝝ operꝝ. Isti q̄dē saluāt 7 merito fundamēti 7 bonoꝝ operꝝ. Alīq ꝟo edificāt ligna.s.amorē ardētōrē rpaliū.alīq fenū.s.fimū delectationū carnaliū.alīq stipulā.s.ociosoꝝ ꝟboꝝ 7 operꝝ ifirmoꝝ. Isti etiā saluāt merito fundamēti.7 tñ q̄si p ignē quo erurit edificiū.tāto fundamēto nō idoneū. Deinde ad ꝯclusionē oīm p̄cedēnū subiūgit Et factū ē cū ꝯsūmasz ihesus ꝟba hec.s.sermōes istos i mōte habitos q̄ bñ dicūt ꝯsūmati.qz nihil ipfectiōis hñt.7 oīa salutī necessaria ꝓtinēt.admirabāt turbe sup doctrīa ei⁹ 7 ō excellētia sapīe ei⁹.qz nūq̄d sic bō ē locut⁹. Et bñ admirabāt.qz.vt ait crisō. Quicq̄d digne laudare nō possum⁹ admiramur Vbi oñdit eminētia doctrīe rp̄i.qz admirabāt turbe eo q̄ eminētissimas ꝟtutes docebat 7 ipfectōz legis supplebat.7 nō solū terrēa bona.sz celestia ꝓmitebat.ac doctrīaz suā mirabilr ꝯfirmabat Hñ

cāz admiratōis subdit.d. Erat ei docēs eos sic ptātez bñs.s.p seipz i fmone pferēdo ꝯfilia p̄ceptis.7 q̄ minus videbāt in lege addēdo obscuritates legis explanādo i iure ꝯdēdo 7 ad libitū suū sicut auctoz 7 ꝯditoz iuris sui mutādo.vl̄ illō sicut nemini subiectus cuz vellet reuocādo.vl̄ sicut ptātez bñs infirmos sanādi.7 miracla faciēdi.vl̄ sicut ptātez bñs ipmēdi.7 corda audiētū ad se conuertēdi.nō sicut scribet 7 pharisei eoꝝ.q̄ ea q̄ p legē dicerāt p̄cepta pl̄is dabāt.nec eis aliq̄d ꝟbis mutare licebat. Sicut nec etiā moyses aliō ḡ dñs iusserat potuit loq̄.7 nihil de p̄ceptis eius mutare vel subticere. Vbi crisō. admirabāt ꝟo eius inter multa alia p̄cipue potestatē Hō ei q̄i ex alteri⁹ psona p̄cepta ponebat sic moyses fecerat 7 pl̄xte.sz fere vbiq; se indicabat eē q̄ ipetrādi auctoritatē teneret. Demiq; cū p̄cepta ipa sanxit.sz. sepe dicebat. ego āt dico vobis. Et terribil⁹ illi⁹ iudicij faciēs mētionē.se mōstrabat eē iudicē ō pmiꝝ atq; supplicij.s.ihc crisō. Cōspice nūc 7 cōfidera dñz iesū i fmōe isto quō affectuose benigne 7 efficaciter loquit auditoribꝫ.7 eos ad actus ꝟtutū iducit ꝯspice etiā discipl⁹ quō reuerēter būiliter 7 cū tota mētis intētōe eū aspiciūt.7 ꝟba illa mirifica auscultāt. 7 ea memorie ꝯmendāt. 7 cū iocūditate magna tā in ꝟbis q̄ in aspectu fruūt. erat ei spēosus forma p̄ filiꝰ hoīm. 7 diffusa ē gr̃a i labijs suis.in hac āt ꝯfideratōe iocūderis 7 tu aspiciēdo 7 auscultādo ac si cū videres 7 loquēt audires. 7 a ꝯprimādo eos si forte vocatus fueris. 7 īmorādo ibidē ut dñs tibi dabit. Deide ꝯspice eū vna cū discipul⁹ ō monte descendentē. 7 cū eis familiariter etiā p viā eūdo loquēt. 7 quō ille simpliciū cet⁹ gregatim seq̄t eū nō curiose ordinati.sed sicut pulli post gallinā 7 q̄libz ut melius audiat magis eid ē mitt appropinq̄re. Seq̄re 7 tu p̄ciosuz illū ihc sauī l'alōge si forte micas vl̄ reliq̄as aliq̄s ide cadētes post tergū tā pt̄m mgri valeas colligere. Oratio.

O Domine ihesu xp̄e clementissime.fac me p artā viā iusticie 7 angustā portā p nie intrare ad aulā saluris .7 vitā glorie.doce me vitare doceptoꝝ fallaciā. 7 da mihi imitari spūalis ouis simplicitatē 7 innocētiā. fac me radicē cordis celo nō terre affigere. ne i foliꝭ ꝟboꝝ tm̄ sed potiꝰ i fructibꝫ bonoꝝ operū fidel' merear inuenīri.fac ut voluntatē patris celestis faciā. 7 ꝟba tua audiēs ope adimpleā ut i te firmat⁹ nullis a te seperer temptatōibꝫ. Amen

De curatione lepr̄osi.

Capitulum.XLI.

Cum ergo euangelica in monte data.ꝯsequenter ponit eius ꝯfirmatio p miracula.qz boni magistri est doctrinā suā Ꝛbare p facta Cū itaq; ꝯpleto fmōe dñs ascendisset de mōte. secute sunt eū turbe multe. ꝑter quarū edificationē 7 rogātis populi devotionē.mouebat ad faciendū miraculum. Cui⁹ hiero. post p̄dicationē atq; doctrinā signoꝝ offert occasio. ut p virtutū miracla p̄teritus apud audientes fmo firmet. Et crisō. Post fmonē immediate ꝓcedit ad miracula.ut verbis p̄cedētibꝫ auctoritatē pstaret. ut mirabilis i ꝟbis mirabilis appareat in ope Et theophilus Doctrine āt operationē immiscuit. nisi em̄ oñderet miracula . eius fmoni nō crederet Sic 7 tu post doctrinā opare vt ñ